АНАЛИЗ
за състоянието на повърхностните води 2025 год.

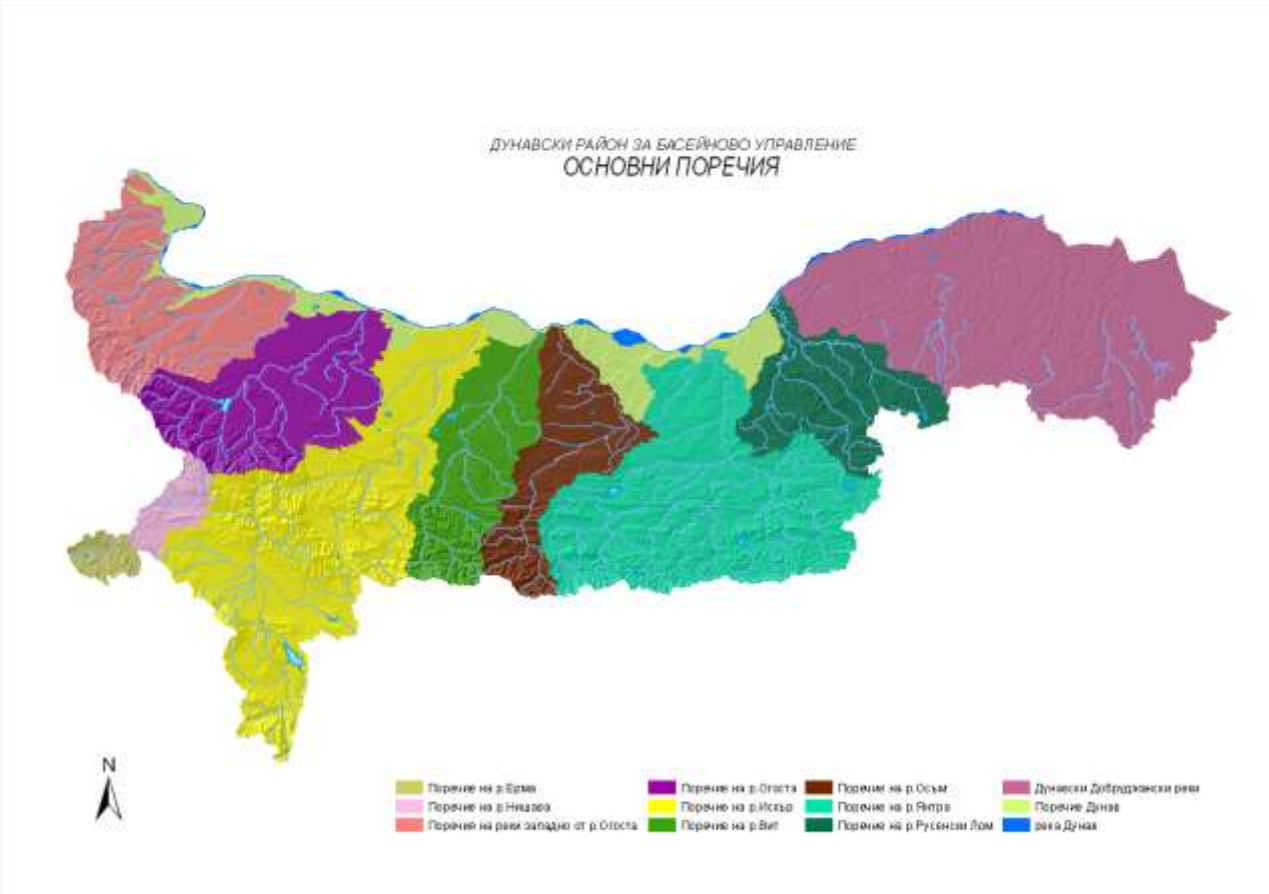

В настоящия доклад е извършен анализ на резултатите от мониторинга на повърхностните води, изпълняван през 2025 г. във водните тела на територията на Дунавски района за басейново управление (ДРБУ). Представеният анализ има за цел да обобщи резултатите от мониторинга през 2025 г. и не представлява окончателна оценка на състоянието на водните тела, която се извършва в рамките на цикъла на Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) въз основа на всички налични данни за периода. Пълна и цялостна оценка на екологичното и химично състояние на повърхностните водни тела, изготвена въз основа на събраните данни в периода на действие на ПУРБ 2022 – 2027 г., по

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

всички елементи за качество е публикувана и достъпна на страницата на Басейнова дирекция „Дуанвски район“ (БДДР) - https://www.bd-dunav.bg .

През 2025 г. на територията на ДРБУ са изпълнявани програмите за мониторинг, одобрени със Заповед № РД-41/15.01.2025 г. на министъра на околната среда и водите, със срок на изпълнение от 01.01.2025 г. до 31.12.2025 г. През изминалата година е извършван също и мониторинг във връзка с изпълнението на изискванията на Нитратната директива. Програмите за мониторинг се публикуват ежегодно на интернет страницата на БДДР и съдържат пълната информация за планираните пунктове за мониторинг, показателите за анализ и честотата на изпитване на водните проби.

През разглеждания период са изпълнявани и програми за собствен мониторинг съгласно условията на издадените комплексни разрешителни, както и разрешителни за водовземане и заустване.

Настоящият анализ представлява оценка на отделните групи елементи за качество и е разделен на две основни части: *Анализ на биологични елементи за качество (БЕК) във водни тела мониторирани през 2025 г.* и *Анализ на физикохимични елементи за качество (ФХЕК), специфични замърсители и приоритетните вещества изпитани през 2025 г.*

На тази основа е извършен и анализ на тенденциите в концентрациите на замърсителите и е направено сравнение с данни от предходни години.

Методиките за пробонабиране и анализ на биологичните елементи за качество (БЕК), според които се извършва хидробиологичният мониторинг на повърхностни води са утвърдени от Министъра на околната среда и водите със Заповед № 591/26.07.2012 г. Оценките за качеството на водите според БЕК е направена съгласно *Наредба № Н-4/14.09.2012 г. за характеризиране на повърхностните води* (Наредба Н-4/14.09.2012). Класификационните системи за оценка на отделните БЕК - макрозообентос, макрофити, фитобентос, фитопланктон и риби са посочени в Приложение № 6 към чл. 12, ал. (4) от Наредба Н-4/14.09.2012 г. Оценката е типово специфична – границите на класовете между отделните състояния (отлично, добро, умерено, лошо и много лошо) са съобразени с типа на водното тяло.

В настоящият доклад е извършен анализ и оценка на отделни БЕК в мониторинговите пунктове, които са били включени в Програмата за хидробиологичн мониторинг през 2025 г. За телата, в които има повече от един мониторингов пункт оценката е обща за цялото тяло, като е спазен общия подход за оценка на екологичното състояние и екологичния потенциал на повърхностните водни тела в Р България.

Оценката на водите по ФХЕК е изготвена съгласно типово специфичните класификационни системи, включени Наредба Н-4/14.09.2012 г. Оценяването на специфичните замърсители е направено съгласно Приложение № 7 - Стандарти за качество на специфичните замърсители за оценка на екологичното състояние от същата наредба.

Оценката на приоритетните вещества, определящи химичното състояние на водните тела, е направена спрямо СКОС определени в Приложение № 2 на Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители (Наредба СКОС).

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

При изготвянето на анализа са използвани фоновите концентрации за някои елементи, определени в ПУРБ 2022–2027 г. За показателите мед, цинк, манган, олово и никел, чиито стандарти за качество се отнасят до бионаличните концентрации, при необходимост е приложен Моделът на биотичните лиганди (BLM и M-BAT), чрез който е определена бионаличната концентрация на съответния метал преди извършване на оценката.

За целите на настоящия доклад водните тела са разгледани и подредени по посока на течението – от извора към устието, като притоците са разгледани в точките на тяхното вливане в основното поречие. Тази структура позволява проследяване на кумулативния ефект от антропогенния натиск, оценка самопречистващата способност на реката и идентифициране на влиянието на специфичните локални източници на замърсяване (урбанизирани територии, индустриални зони и земеделски площи) върху водите.

I. Анализ на данните от изпитване на физикохимични елементи за качество, специфични замърсители и приоритетни вещества от изпълнения през 2025 г. мониторинг в Дунавски район за басейново управление

ПОРЕЧИЕ НА РЕКА ДУНАВ

Река Дунав, в българския участък, поради отличителните й характеристики е отделена в едно единствено, самостоятелно водно тяло с код ***BG1DU000R001*** и географско описание ***р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра***. Реката определя северната граница на Р България с Р Румъния. В ПУРБ 2022-2027 г. Водно тяло (ВТ) е определено като силномодифицирано водно тяло /СМВТ/ и е оценено в умерен екологичен потенциал.

Оценката на качеството на водите на река Дунав в българския й участък се изготвя въз основа на данни от 5 мониторингови пункта, които се наблюдават, както в националните програми за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води, така и в т. нар. Дунавска програмата, включваща пунктове от транснационалната мониторингова мрежа за р. Дунав /TNMN/. Анализираните физикохимични, специфични и приоритетни вещества са по утвърдената от Международен комитет по опазване на река Дунав /МКОРД/ програма с честота на пробовземане 12 пъти годишно. Освен по показателите определни в Дунавската прогрма на пунктовете на р. Дунав на българския бряг се планират и изпълняват допълнителни показатели като приоритетни вещества, съгласно изискванията на Наредба СКОС.

Оценката на подкрепящите физикохимични показатели, е извършена въз основа на изискванията на Наредба № Н-4/14.09.2012 г., за речен тип R6 „*Среден и долен Дунав*“.

✓ Водно тяло ***река Дунав /долен Дунав/, от границата при Ново село до границата при Силистра, ВТ с код BG1DU000R001***. През 2025 г. е наблюдавано в мониторингови пунктове:

- ***р. Дунав при с. Ново село (BG1DU01119MS010);***
- ***р. Дунав преди вливане на р. Искър при с. Байкал (BG1DU00039MS050);***

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

- ***р. Дунав при гр. Свищов (BG1DU07973MS070);***
- ***р. Дунав преди гр. Русе (BG1DU00918MS080);***
- ***р. Дунав при гр. Силистра (BG1DU00999MS100).***

Анализът на резултатите от изпитването на физикохимичните показатели във всички пунктове за мониторинг показва съответствие с нормите за добро състояние на водите. Изключение се установява единствено по отношение на показателите общ фосфор и ортофосфати (като фосфор).

Следва да се отбележи, че отклоненията по тези показатели се наблюдават след въвеждането през 2021 г. на норми за добро състояние за речен тип R6 в Наредба № Н-4 за характеризиране на повърхностните води. Съпоставката с резултатите от предходните периоди показва, че не се установява съществена промяна в измерените концентрации на общ фосфор и ортофосфати. Това показва, че отчетеното несъответствие е обусловено предимно от промяната в нормативно определените стандарти за качество, а не от влошаване на качеството на водите на р. Дунав.

Във връзка с установените резултати БДДР е предприела действия за извършване на експертна оценка на приложимостта и обосноваността на въведените норми за речен тип R6. В рамките на тази дейност се извършва и сравнителен анализ на нормативните стойности и подходите за оценка, прилагани от останалите държави, през чиято територия преминава р. Дунав, с цел преценка на тяхната съпоставимост и съответствие със спецификата на реката.

Резултатите от тази оценка ще послужат като основание за преценка на необходимостта от актуализиране на нормативните стойности, така че те да отразяват реално състоянието на р. Дунав и да бъдат съпоставими с прилаганите норми в международния речен басейн.

По отношение на веществата и ементите от групата на специфичните замърсители резултатите от мониторинга не показват отклонения от стандарти за качество на околната среда. Аналогично, при анализа на приоритетните вещества не са констатирани несъответствия със СКОС, което показва, че химичното състояние на водното тяло по отношение на изследваните вещества в матрица вода е добро

Следва да се отбележи, че показателят флуорантен е проследяван с повишено внимание, тъй като през предходни години в отделни пунктове за мониторинг са били регистрирани превишения на СКОС. Резултатите от проведените през 2025 г. изпитвания не показват превишения на нормата, което дава основание да се счита, че отчетените в предходни години превишени концентрации са били с инцидентен характер.

Като цяло резултатите от мониторинга през 2025 г. показват, че качеството на водите на р. Дунав е стабилно и не се наблюдават признаци за влошаване по отношение на основните физикохимични показатели, специфичните замърсители и приоритетните вещества. Единствените отчетени несъответствия са свързани с показателите общ фосфор и ортофосфати (като фосфор), като анализът на данните показва, че те се дължат на промяната в нормативните критерии за оценка, а не на реално влошаване на качеството на водите.

✓ водно тяло на ***яз. Аспарухов вал (BG1DU000L1001)***. През 2025 г. е наблюдавано в оперативен мониторинг в пункт ***яз. Аспарухов вал.***

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Анализът на резултатите от изпитването на физикохимичните показатели показва, че за по-голямата част от изследваните показатели се наблюдава съответствие с нормите за добро състояние. Отклонения са установени при показателите биохимична потребност от кислород за пет дни (БПК5), общ фосфор и електропроводимост. Измерените концентрации на БПК5 са минимално над нормата за добро състояние, като при тях се наблюдава низходяща тенденция в сравнение с предходни периоди. При показателя общ фосфор също е отчетено незначително превишение на средногодишната концентрация за 2025 г. в сравнение нормата, без съществена промяна в измерените концентрации спрямо данните от предходните години. Стойностите на параметър електропроводимост са трайно високи, което е характерна особеност на водите в язовир „Аспарухов вал“ и не показва промяна спрямо наблюдаваното през предходните периоди.

По отношение на специфичните замърсители отклонения са установени единствено при показателя цинк. И при четирите изпитвания през 2025 г. са измерени концентрации над приложимия СКОС, като най-висока стойност е отчетена през месец октомври. След извършване на преизчисление на резултатите чрез модела BLM, отчитащ бионаличността на метала, концентрациите на цинк също превишават стандарта за качество на околната среда за бионаличност.

✓ водно тяло на ***Езеро Сребърна (BG1DU000L1003). През 2025 г. в***одното тяло е наблюдавано в рамките на контролния мониторинг в пункт ***Езеро Сребърна*, *(BG1DU00992MS011)***, който е референтен за езерен тип L5 - Крайречни езера и блата.

Данните от мониторинга на физикохимичните показатели показват стойности над СКОС по показателите БПК5 и общ фосфор. Отклоненията по тези показатели са констатирани и през предходните години, като през 2025 г. се наблюдава тенденция към повишаване на измерените концентрациите

При анализа на показателите от групите на специфични замърсители и приоритетни вещества не са установени отклонения от стандартите за качество на околната среда.

✓ водно тяло на ***Язовир Антимово (BG1DU000L1002)***. През 2025 г. наблюдение на водното тяло е извършвано в рамките на контролния мониторинг в пункт ***яз. Антимово (BG1DJ00000MS011).***

Резултати от изпитване на физикохимичните показатели показват стойности над СКОС единствено по показателя БПК5. На Диаграма № 1 е представена графика с измерените концентрации на БПК5 в пункта за периода 2021 – 2025 г. Видно от графиката през 2025 г. се наблюдава тенденция към повишаване на измерените концентрации.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 1

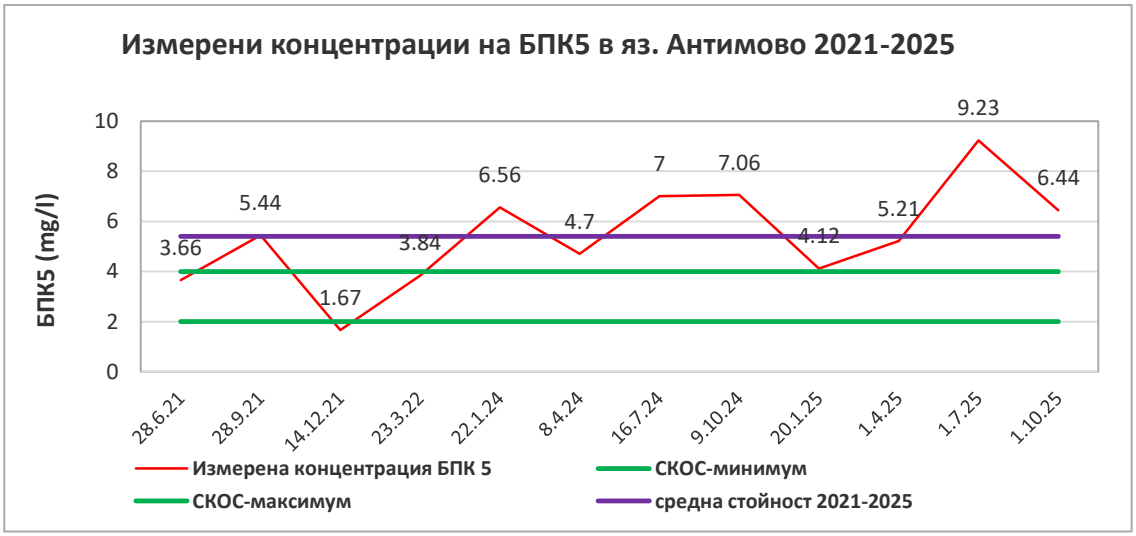

При останалите анализирани показатели (специфични замърсители и приоритетни вещества) не са установени отклонения от стандартите за качество на околната среда.

РЕКИ ЗАПАДНО ОТ РЕКА ОГОСТА

Река Тимок

✓ водно тяло на ***р. Тимок от Брегово до устие (BG1WO100R001)***

На българска територия дължината на р. Тимок е около 15,5 км, като обхваща долното течение на реката преди вливането и като десен приток в р. Дунав. Река Тимок е трансгранична река и служи за граница между Р България и Р Сърбия. Качественото състояние на реката през 2025 г. е наблюдавано в програмата за оперативен мониторинг, чрез пункт ***р. Тимок при гр. Брегово (BG1WO00014MS140)***.

Анализът на резултатите на физикохимичните елементи за качество за 2025 г. отклонение единствено при индикативния показател БПК5, чиято средногодишна концентрация превишава минимално СГС-СКОС. Предвид липсата на отклонения при останалите физикохимични показатели, включително показателите, характеризиращи биогенното натоварване, не се установяват данни, които да сочат наличие на значимо влошаване на качеството на водите.

При анализа на резултати от изследване на специфични замърсители в пункта се наблюдава отклонения при металите мед и цинк. След прилагане на Модела на биотичните лиганди (МБЛ) за определяне на бионаличните концентрации, за които се относя СКОС, резултатите показват:

- Мед (Cu): Преизчислената бионалична концентрация запазва минимално превишение над определения СКОС.
- Цинк (Zn): Стойностите отговарят на нормите за добро състояние след отчитане на бионаличността.

Въпреки че присъствието на тези метали е характерно за поречието поради историческия натиск от миннодобивни дейности в горното течение (извън територията на

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

страната), данните за 2025 г. сочат към трайна тенденция за понижаване на концентрациите им. На Диаграми № 2 и № 3 са представени тенденциите на общия спад в средногодишните концентрациите на металите за периода 2020 -2025 г. Поради специфичните изисквания на Наредбата Н-4 върху диаграмите не са нанесени фиксирани референтни линии за нормите на мед и цинк, т.к. както е посочено по – горе те се отнасят за бионаличните концентрации.

Диаграма № 2

Диаграма № 3

Проведеният мониторинг на приоритетните вещества показва значително подобрение на химичното състояние. През 2025 г. не са установени превишения на СГС-СКОС при нито един от наблюдаваните показатели. Въпреки регистрираните инцидентни (еднократни/двукратни) превишения на кадмий и никел в рамките на 12-месечния цикъл, те не компрометират средногодишната оценка.

Констатира се преминаване на водното тяло в добро химично състояние по отношение на кадмия – показател, който в ПУРБ 2022–2027 г. е причина за определяне на състоянието като „непостигащо добро“.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 4

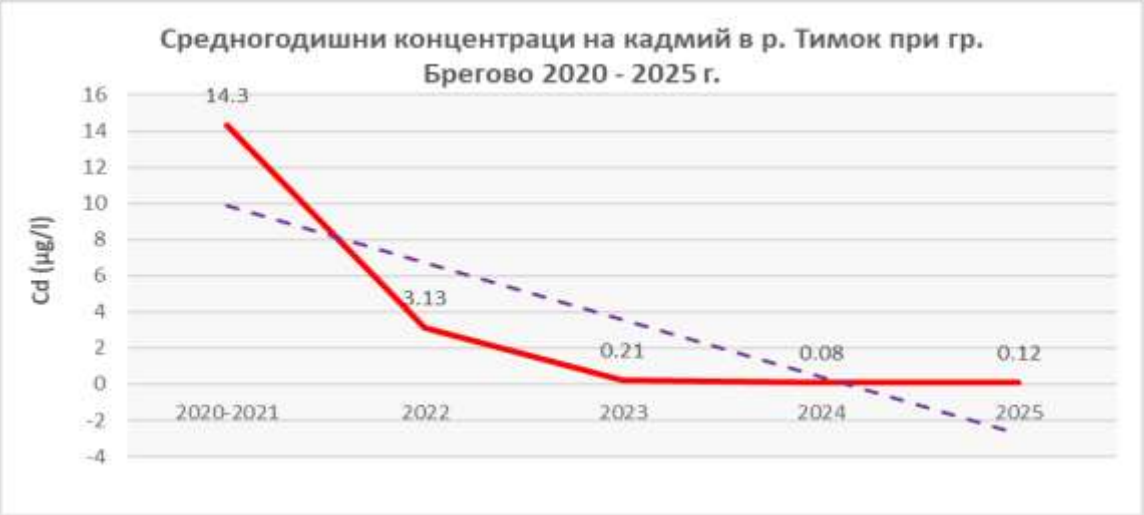

Като цяло резултатите от мониторинга през 2025 г. показват тенденция към подобряване на качеството на водите на р. Тимок. Анализът на данните от периода 2020–2025 г. потвърждава тенденцията към намаляване на концентрациите на металите и подобряване на екологичното ихимичносъстояние на водното тяло.

Река Тополовец и Язовир Кула

Водосборът на р. Тополовец е разположен в най-северозападната част на България, заемайки територии от Североизточния Предбалкан и Дунавската хълмиста равнина. Във водосбора на реката са определени две водни тела – яз. Кула изграден в горното течение на реката и р. Тополовец след язовира до вливането й в р. Дунав.

- ✓ водно тяло на ***яз. Кула (BG1WO200L1003)***

Анализът на мониторинговите данни за 2025 г. на водите в яз. Кулата показва с отклонения от нормите за добро състояние единствено при показатели БПК5 и общ азот.

По отношение на БПК5 измерените концентрациите, остават съпоставими с тези от предходните години и не показват съществена промяна. При общия азот се констатира тенденция към повишение на измерените концентрации – след единични отклонения в миналото, през 2025 г. СГС превишава нормата за добро състояние.

За разлика от тенденцията при общия азот за показател общ фосфор се отчита понижение в измерените концентрации като през 2025 г., и те отговарят на нормите за добро състояние.

Първоначално измерените концентрации на разтворената форма на цинк показват превишения на СГС-СКОС. След прилагане на МБЛ и отчитане на локалните физикохимични параметри, биодостъпната фракция на метала се оценява в съответствие със СКОС.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

✓ Водно тяло на ***р. Тополовец след язовир Кула до устие, вкл. притоци - р. Делейнска и р. Рабровска с Полянска (BG1WO200R004)***

Това водно тяло обхваща целия водосбор на реката след язовирната стена, ведно с притоците р. Делейнска и р. Рабровска. Състоянието му се проследява в пункт ***р. Тополовец преди вливане в р. Дунав, преди гр. Видин (BG1WO00211MS120).***

Физикохимичният анализ за 2025 г. показва добро екологично състояние по основните показатели. Отчетени са еднократни превишения в измерените концентрации на общ азот, които водят до минимално отклонение от нормата за добро състояние.

Подобно като в яз. Кула и тук са измерени наднормени концентрации на цинк. След прилагане на МБЛ, изчислената локална бионалична концентрация не превишава СГС-СКОС.

Оценката на получените резултати от изпитване на приоритетните вещества, не показва превишения над изискванията на СКОС за добро състояние. Химичното състояние на водното тяло в разглеждания период се оценява като добро.

Обобщено, резултатите от мониторинга през 2025 г. показват, че качеството на водите във водосбора на р. Тополовец се запазва. Установените отклонения при физикохимичните показатели са ограничени до параметри – БПК5 и общ азот в яз. Кула и минимално превишение при общия азот в р. Тополовец. По отношение на специфичните замърсители първоначално отчетените превишения при цинка не се потвърждават след отчитане на бионаличността, а приоритетните вещества отговарят на СКОС.

Река Войнишка и язовир Полетковци

Водосборът на р. Войнишка е разположен в северозападната част на страната и включва яз. Полетковци, изграден в горното течение на реката, както и течението ѝ след язовирната стена до вливането в р. Дунав.

✓ Водно тяло на ***яз. Полетковци на р. Войнишка (BG1WO300L1006)***

Мониторингът на яз. Полетковци през 2025 г. показва отклонения от нормите за добро състояние при показатели: общ азот, общ фосфор и БПК5. По отношение на биогенните елементи се наблюдават низходящи тенденции. Отчита се съществено подобрение при показател общ фосфор, средногодишната концентрация, на който през 2025 г. достига горната граница за добро състояние.

Обратно на горното възходяща тенденция се наблюдава в измерените концентрации на БПК5. Вероятно е свързана с процесите в язовира като еутрофикация или разграждане на органични утайки от дъното, което е типично за язовирите в летните периоди на маловодие.

Анализът на данните от изпитване на специфичните замърсители и приоритетни вещества показва добро състояние на водата.

✓ Водно тяло на ***Река Войнишка (BG1WO300R1007)***

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Водното тяло обхваща течението на реката след язовира. Анализът на данните за 2025 г. показва отклонение от нормите за добро състояние единствено при общ азот, като се наблюдава тенденция към понижаване на измерените концентрации спрямо предходни периоди.

През 2025 г. са установени наднормени концентрации на показател цинк. Важно е да се отбележи, че дори след прилагане на МБЛ цинка остава над СКОС, което потвърждава несъответствие по този показател.

Като цяло резултатите от мониторинга през 2025 г. показват, че качеството на водите във водосбора на р. Войнишка се запазва. Установените отклонения са ограничени до отделни физикохимични показатели – общ азот в яз. Полетковци и р. Войнишка, и БПК5 в яз. Полетковци. По отношение на специфичните замърсители се установява несъответствие единствено при цинк в р. Войнишка.

Река Видбол

Река Видбол извира в подножието на връх Бабин нос от едноименната планината Бабин нос, която е част от Западна Стара планина и се влива директно в река Дунав. В нейното поречие са определни две повърхностни водни тела:

- ✓ ***РВ "Бяла вода" на р. Видбол (BG1WO300R1108)*** и
- ✓ ***р. Видбол от зоната за защита: BG1DSWWO01 - РВ "Бяла вода" при Раковица до устие, вкл. приток - р. Грамадска (BG1WO300R1008)***

През 2025 г. горното водно тяло е наблюдавано чрез два пункта ***РВ „Бяла вода“ (BG1WO03499MS242)*** в Програмата за контролен мониторинг на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и пункт ***р. Видбол преди с. Раковица (BG1WO13499MS1110)*** в рамките на контролния мониторинг в Програмата за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води в ДРБУ.

Пунктът преди с. Раковица е включен за първи път в програмата за мониторинг и за него са планирани изпитвания на всички физикохимични елементи за качество, специфични замърсители и приоритетни вещества.

Анализът на резултатите и от двата пункта показва съответствие с нормите за добро и отлично състояние на водите.

Данните от мониторинга за 2025 г. от пункт ***р. Видбол, след гр. Дунавци, преди р. Дунав (BG1WO00341MS090)*** наблюдаващ второто водно тяло показват отклонения от нормите за добро състояние при индикативния показател БПК5 и метала – цинк.

Липсата на отклонения по биогенните елементи (азот и фосфор) в долното течение на р. Видбол дава основание да се изключи натиск от непречистени битови отпадъчни води. Регистрираните превишения на БПК5 вероятно са свързани със сезонната динамика на органичните процеси в равнинния участък на реката.

Измерените концентрации на цинк са преизчислени с МБЛ, но и след това остават в превишение на СГС-СКОС.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Река Лом

Водосборът на р. Лом включва основното течение на реката и прилежащите ѝ притоци в северозападната част на страната до вливането ѝ в р. Дунав. В ПУРБ в поречието на р. Лом са определени шест броя водни тела. През 2025 г. в Програмата за контролен и оперативен мониторинг на повърхностните води в ДРБУ са мониторирани две водни тела:

✓ Водно тяло на ***р. Краставичка от РВ "Голяма река" до вливане в р. Лом при Горни Лом (BG1WO600R1712)***

През 2025 г. водното тяло е включено в рамките на контролния мониторинг чрез пункт ***р. Краставичка над с. Горни Лом (BG1WO00659MS059).***

Резултатите от мониторинга показват отклонения от нормите за добро състояние при показателите: азот нитратен, общ азот, ортофосфати (като фосфор), общ фосфор и БПК5.

По отношение на азотсъдържащите показатели се установяват по-високи концентрации спрямо предходни периоди, като през 2025 г. средногодишните концентрации превишават нормите за добро състояние. Подобно и при показателя БПК5 се наблюдава повишение на измерените концентрации. При фосфорните съединения се отчита леко понижение спрямо предходни години.

Първоначалният анализ на металите показва превишения на СГС-СКОС при мед, цинк и еднократно при алуминий. След прилагане на МБЛ за определяне на бионаличната фракция, концентрациите на мед и цинк се оценяват като отговарящи на нормите за добро състояние.

Въз основа на анализа на приоритетните вещества, химичното състояние на водното тяло се оценява като добро.

✓ Водно тяло на ***р. Лом от вливане на р. Нечинска бара до устие (BG1WO600R015)***

През 2025 г. водното тяло е включено в рамките на оперативния мониторинг чрез пункт ***р. Лом преди гр. Лом (BG1WO00061MS030).***

Единственото констатирано несъответствие е при показател БПК5, чиято средногодишна стойност минимално превишава нормата за добро състояние. По всички останали физикохимични елементи за качество, специфични замърсители и приоритетни вещества, реката се оценява в добро състояние.

Като цяло резултатите от мониторинга показват добро състояние на водното тяло на р. Лом в разглеждания период. Установените отклонения във водното тяло на р. Краставичка са локални по характер и не се отразяват в долното течение на р. Лом, където не се наблюдават съществени превишения на нормативните изисквания.

Река Цибрица

Водосборът на р. Цибрица се намира в северозападната част на страната, извира от северното подножие на Костин връх в Широка планина. Реката има основно равнинен

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа" №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

характер, като протича през територии с преобладаващо земеделско използване и се влива в р. Дунав. Протича изцяло на територията на област Монтана през общините Монтана, Якимово и Вълчедръм. В ПУРБ река Цибрица е определена като едно самостоятелно водно тяло – от извор до устие.

✓ Водно тяло на ***р. Цибрица от извор до устие, вкл. приток - р. Цибър (BG1WO800R1016)***

През 2025 г. състоянието на водното тяло е проследено чрез мониторинговия пункт ***р. Цибрица при с. Долни Цибър (BG1WO00811MS010).*** Резултатите от физикохимичния анализ показват, че реката се намира в добро състояние по отношение на повечето показатели, с изключение на биогенните елементи - азот нитратен и общ азот. Измерените концентрации на двата показателя през 2025 г. превишават нормите за добро състояние. Анализът на тенденцията показва, че през 2025 г. се наблюдава повишение в измерените концентрации в сравнение с резултатите от предходни години.

Липсата на отклонения при останалите биогенни показатели (фосфорните съединения) и при индикативния показател БПК5 насочва към извода, че замърсяването най – вероятно не е с битов или индустриален произход, а по – скоро дифузно замърсяване от земеделски източници.

Резултатите от изпитване на веществата и елементите от групите на специфични замърсители и приоритетни вещества не показват отклонения от нормите за добро състояние.

Язовири определени като самостоятелни водни тела в поречието на Реки западно от Огоста

✓ Водно тяло на ***яз. Ковачица (BG1WO800R1016 L021)***

При анализа на мониторинговите данни за 2025 г. се констатират следните специфики:

- Отчита се отклонение от нормите за добро състояние при показател БПК5, но при сравнителния анализ с минали години се наблюдава ясна тенденция към намаляване на концентрациите.
- Регистрират се постоянни високи стойности на индикатор електропроводимост. Предвид постоянството в измерените стойности на параметъра, може да се счита че това се дължи на естествения минерален състав на подхранващите води и естествените геоложки условия, а не на инцидентно замърсяване.

✓ Водно тяло на ***язовир Христо Смирненски на р. Нечинска бара (BG1WO600L1014).***

Резултатите от мониторинга за 2025 г. в пункт **яз. Христо Смирненски (BG1WO62319MS051)** показват отклонение от нормата за добро състояние на показател БПК5, което е констатираното в предходни години и се запазва относително постоянно. Превишение на нормите за добро състояние се наблюдава и при показателите общ фосфор и ортофосфати (като фосфор), като при тях се отчита незначителна възходяща тенденция.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа" №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

✓ Водно тяло на ***яз. Расово – 1 (BG1WO800L1020).*** Мониторингът през 2025 г. в ***пункт яз. Расово (BG1WO00814MS071*** показва:

Регистрирани са отклонения от нормите за добро състояние при БПК5, общ азот и общ фосфор. Важно е да се отбележи, че и при трите показателя се наблюдава устойчива тенденция към понижаване на концентрациите спрямо предходни периоди.

Анализът на специфичните замърсители и приоритетните вещества не отчита концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние.

ПОРЕЧИЕ НА РЕКА ОГОСТА

При анализът на резултатите на водните тела в поречието на р. Огоста е отчетено наличието на определена фонова концентрация за показателя арсен. Установените повишени концентрации в отделни водни тела са характерни за района и се разглеждат в контекста на природните геоложки особености на водосбора, както и на историческите миннодобивни и рудопреработвателни дейности в горното течение на реката.

Горно течение на р. Огоста

В горното течение на р. Огоста са разположени водните тела на р. Мартиновска, р. Огоста до яз. Огоста, яз. Огоста и участъкът на р. Огоста след язовирната стена до вливането на р. Ботуня. Проведеният през 2025 г. мониторинг показва различна степен на натоварване на отделните водни тела, като най-характерните отклонения са свързани с биогенните елементи и показателя арсен.

✓ Водно тяло на ***р. Мартиновска от извор до вливане в р. Огоста (BG1OG789R1601)***

Въз основа на пълния мониторинг, проведен през 2025 г. в пункт ***р.Чипровска Огоста над гр. Чипровци (BG1OG00094MS190)***, се установяват следните промени в качеството на водите:

За първи път през 2025 г. се констатират отклонения при показателите азот нитратен и общ азот, каквито не са регистрирани в предходни периоди. Успоредно с това се наблюдава тенденция към понижаване в измерените концентрации при показатели БПК5 и фосфорните съединения. Концентрациите на фосфора все още леко превишават нормите за добро състояние, но сравнителния анализ с данни от предходни години показва трайната низходяща тенденция.

От групата на специфичните замърсители се установяват превишения в измерените концентрации на металите арсен и манган. При арсена през 2025 г. са отчетени по-високи концентрации спрямо предходния период, като тези резултати са свързвани с историческо замърсяване и специфичните природни особености на водосбора. Регистрирани са две превишения на манган (от общо четири измервания), като стойността през месец октомври е екстремно висока. В резултат на това средногодишната концентрация превишава СГС-СКОС. Важно е да се отбележи, че превишението се потвърждава и след прилагане на модела M-BAT за определяне на локалната бионалична концентрация.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

✓ Водно тяло на ***р. Огоста от вливане на р. Превалска Огоста при Белимел до вливане на р. Дългоделска при Гаврил Геново* (BG1OG789R1401)**

Мониторингът през 2025 г. в пункт при с. Ковачица (*BG1OG02919MS1200)* показва следните тенденции:

Регистрирано е еднократно превишение (от четири измервания) на показател БПК5, което води до минимално надвишаване на СГС-СКОС. Въпреки това, в дългосрочен план се наблюдава подобрение на този показател спрямо предходни периоди.

Отчита се положителна динамика в нивата на фосфорните съединения (общ фосфор и ортофосфати (като фосфор), като същите намаляват и вече достигат на горната граница за добро състояние.

Констатирани са превишения при метала арсен, които са характерни за този участък на реката, като през 2025 г. се наблюдава минимален спад в измерените концентрации.

✓ Водно тяло на ***яз. Огоста (BG1OG700L1004)***

През 2025 г. в пункт яз. Огоста (BG1OG00739MS031) е извършен пълен мониторинг (физикохимия, специфични и приоритетни вещества), който показва следното:

Анализът на физикохимичните елементи за качество показва отклонения единствено при показател общ азот. Констатира минимално превишение на средногодишната концентрация спрямо нормата за добро състояние. В същото време се отчита подобрение при общия фосфор, който в предходни години е показвал отклонение от нормите за добро състояние, а през 2025 г. се оценява в добро състояние.

При метала арсен се наблюдава леко възходяща тенденция през 2025 г. Този показател остава характерен за водното тяло поради историческото натрупване на елемента в дънните утайки на язовира.

Анализът на приоритетните вещества не показва отклонения от стандартите, което потвърждава доброто химично състояние на язовирните води през отчетния период.

✓ Водно тяло на ***р. Огоста след язовир Огоста до вливане на р. Ботуня при Бойчиновци, водно тяло (BG1OG307R1213)***

През 2025 г. водното тяло е наблюдавано в ***пункт р. Огоста, след гр. Монтана (BG1OG00731MS140).***

В оценявания период водното тяло е планирано за мониторинг по физикохимични показатели, специфични замърсители и приоритетни вещества.

От извършеният анализ на изследваните физикохимични показатели за периода се констатират единични отклонения от нормите за добро състояние единствено при показател БПК5, но средногодишната концентрация за 2025 г. отговаря на нормата за добро състояние.

При специфичните замърсители се установяват превишения на СКОС за добро състояние по показател арсен, като се забелязва низходяща тенденция на измерените концентрации във водите на р. Огоста. Измерени са стойности на разтворената форма на метала цинк, които дори и след прилагане на МБЛ превишават СГС-СКОС.

Анализът на приоритетните вещества не показва отклонение от нормите за добро състояние.

Мониторинговите резултати за горното течение на р. Огоста през 2025 г. показват преобладаващо добро състояние по отношение на приоритетните вещества, като не се

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа" №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

установяват отклонения, определящи влошаване на химичното състояние на водните тела. Основните отклонения са свързани с отделни физикохимични показатели и със специфичния замърсител арсен, чието присъствие е характерно за района. При част от водните тела се наблюдават положителни тенденции при фосфорните съединения, а при други – поява или запазване на отклонения при азотните показатели, което налага продължаване на проследяването им в следващите мониторингови периоди.

Реки попадащи към водосбора на десни притоци на р. Огоста

✓ Водно тяло на ***р. Златица от извор до язовир Огоста* (BG1OG700R1002)**

Мониторингът през 2025 г. в пункт ***р.Златица при с.Гаганица (BG1OG02765MS055)*** показва стабилно състояние по почти всички показатели, с едно изключение:

За първи път се регистрира отклонение при показател общ азот, като средногодишната концентрация превишава нормата за добро състояние. По всички останали физикохимични параметри, специфични замърсители и приоритетни вещества не са констатирани превишения.

✓ Водно тяло на ***яз. Среченска бара (BG1OG700L1016)***. През 2025 г. състоянието на язовира е проследено чрез пункт ***язовир Среченска бара (BG1OG00744MS041)***, включен едновременно в програмите за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води в ДРБУ, и контролен мониторинг на повърхностните води, предназначени за питейно – битово водоснабдяване.

Резултатите от пълния физикохимичен и химичен анализ показват добро и отлично състояние на водите. Не са констатирани отклонения при нито един от изследваните показатели, включително биогенни елементи, специфични замърсители и приоритетни вещества.

✓ Водно тяло на ***РВ "Шабовица"; РВ "Бели ефенди"; РВ "Голяма река"; РВ "Къса река" (BG1OG700R1203)***

През 2025 г. състоянието на водното тяло е проследено чрез мониторинговия пункт ***РВ „Шабовица“ (BG1OG07424MS112)***, който също като яз. Среченска бара е участвал едновременно в две програми за мониторинг.

Резултатите от изпитванията показват пълно съответствие с нормите за добро състояние на водите. Не са констатирани отклонения при нито един от наблюдаваните физикохимични показатели, специфични замърсители и приоритетни вещества.

✓ Водно тяло на ***р. Шугавица от извор до вливане в р. Огоста при Долно Белотинци (BG1OG700R005).*** Мониторингът през 2025 г. е извършен в пункт ***река Шугавица, мост при с. Долно Белотинци (BG1OG02721MS1040).***

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Анализът на резултатите от изпитване на ФХЕК, показва отклонение единствено при показател азот нитратен, където са отчетени двукратни превишения на нормата. Въпреки това, средногодишната концентрация за 2025 г. остава в нормите за добро състояние.

Всички останали показатели отговарят на нормите за добро състояние на водите.

Мониторинговите резултати за водните тела от водосбора на десните притоци на р. Огоста показват преобладаващо добро състояние. Установените отклонения са ограничени до единични или минимални превишения при отделни физикохимични показатели, които не се съпровождат от отклонения при специфичните замърсители и приоритетните вещества. Получените резултати не показват наличие на значими промени в качеството на водите спрямо предходните мониторингови периоди.

Поречие на река Ботуня

Река Ботуня е един от основните десни притоци на р. Огоста. Водосборът ѝ обхваща планински и предпланински райони в западната част на поречието, като включва и водните тела на р. Вертешница и яз. Дъбника. Мониторинговите резултати за 2025 г. показват различна степен на натоварване на отделните водни тела, като основните отклонения са свързани с биогенните елементи, а при част от водните тела – със специфични замърсители.

✓ Водно тяло на ***р. Ботуня от Вършец до вливане на р. Черна при Долно Озирово, вкл. притоците - Бяла и Черна (BG1OG600R1006).*** През 2025 г. водното тяло е мониторирано в пункт ***р. Ботуня след с.Вършец до вливане на р. Черна при Долно Озирово, вкл. притоците - Бяла и Черна (BG1OG00265MS1080)***

Анализът на физикохимичните елементи за качество показва отклонения от нормите за добро състояние при показателите азот нитратен, общ азот, ортофосфати, общ фосфор и БПК5. Сравнението с предходните мониторингови периоди показва тенденция към повишаване на измерените концентрации, както при азотните и фосфорните съединения, така и при показателя БПК5.

По отношение на специфичните замърсители и приоритетните вещества не са установени превишения на приложимите стандарти за качество на околната среда.

✓ Водно тяло на ***язовир Дъбника (BG1OG600L1015).*** Наблюдава в пункт ***яз. Дъбника – на стената (BG1OG00626MS051)*** включен в рамките на оперативния мониторинг през 2025 г.

Анализът на резултатите по физикохимичните показатели показва, че всички изследвани показатели отговарят на нормите за добро екологично състояние.

При анализа на специфичните замърсители са установени две превишения на нормата при показателя арсен, които водят до превишаване на средногодишната концентрация спрямо СГС-СКОС. Отчетени са и отклонения при метала цинк. Подобни превишения са констатирани и през предходни мониторингови периоди, като сравнението на данните не показва ясно изразена тенденция към нарастване на измерените концентрации.

✓ Водно тяло на ***р. Вертешница от извор до вливане в р. Ботуня при Криводол (BG1OG600R007)***

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

През 2025 г. водното тяло е наблюдавано в рамките на оперативния мониторинг в пункт ***р. Вртешница преди вливане в р. Ботуня при гр. Криводол (BG1OG02621MS1020).***

Анализът на резултатите по физикохимичните показатели показва отклонения от нормите за добро състояние при биогенните елементи – азот нитратен, общ азот, ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор, както и при показателя БПК5.

По отношение на биогенните показатели се наблюдава лека тенденция към понижение на измерените концентрации спрямо предходни периоди. За разлика от тях при БПК5 се отчита влошаване, като показателят, който в предходни периоди е бил в добро състояние, през 2025 г. показва отклонение от нормативните изисквания.

По отношение на специфичните замърсители и приоритетните вещества не са установени превишения на стандартите за качество на околната среда, като всички измерени стойности отговарят на изискванията за добро състояние.

Река Скът

Река Скът е един от основните леви притоци на р. Огоста. Водосборът ѝ обхваща предпланинските части на Западния Предбалкан и северните склонове на рида Веслец, като в долното си течение реката преминава през райони с интензивно земеделско ползване.

✓ Водно тяло на ***р. Скът от извор до Бъркачево,*** наблюдавоно през 2025 г. в пункт ***р. Скът при с. Голямо Пещене (BG1OG00237MS060)***

Извършеният мониторинг по физикохимични показатели, специфични замърсители и приоритетни вещества показва съответствие с нормите за добро състояние. При отделни показатели са регистрирани единични отклонения в стойностите на измерените концентрации, които не оказват влияние върху средногодишните концентрации и не водят до превишаване на приложимите стандарти за качество на околната среда.

По отношение на специфичните замърсители са отчетени превишения при показателя цинк. След прилагане на модела BML за определяне на бионаличните концентрации е установено съответствие със СГС-СКОС.

✓ Водно тяло на ***р. Скът от Бъркачево до вливане на р. Бързина (BG1OG200R1413).*** През 2025 г. е наблюдавано в рамките на контролния мониторинг в пункт ***р. Скът след гр. Бяла Слатина (BG1OG200R1413)***

Резултатите от мониторинга през 2025 г. показват влошаване на качеството на водите спрямо горното водно тяло по течението на р. Скът, което съответства на антропогенно натоварване в резултат на влиянието на урбанизираните територии и интензивното земеделие в района.

При физикохимичните показатели са установени превишения на нормите за добро състояние на азот нитратен, азот нитритен, общ азот, ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор. Отчетени са и повишени стойности на електропроводимостта. Сравнителния анализ с данните от предходни периоди показва низходяща тенденция при азотсъдържащите

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

показатели. За разлика от тях при фосфорните показатели се наблюдава леко повишаване на измерените концентрации.

От групата на специфичните замърсители са регистрирани единични превишения при металите манган, мед и цинк. След прилагане на модела BML за определяне на локалната бионалична концентрация е установено съответствие със СКОС, поради което не се отчита несъответствие по тези показатели.

При приоритетните вещества са отчетени единични отклонения в измерените концентрации, които не оказват влияние върху средногодишните концентрации и не водят до превишаване на приложимите стандарти за качество на околната среда.

✓ Водно тяло на ***р. Бързина от извор до вливане в р. Скът при Липница (BG1OG200R1011).***

Река Бързина е ляв приток на река Скът. През 2025 г. за целите на оценките на състоянието на водното тяло е изпълнен оперативен мониторинг в пункт ***р.Бързина, след яз. Бързина преди вливане в р.Скът (BG1OG200R1011)***

Анализът на резултатите по физикохимичните показатели показва минимално отклонение от нормите за добро състояние единствено при показателя ортофосфати (като фосфор). Подобни концентрации са регистрирани и през предходни години, като през 2025 г. се наблюдава понижение на измерените стойности, въпреки че средногодишната концентрация остава минимално над нормата за добро състояние.

От групата на специфичните замърсители се отчита превишение при показателя цинк, което също е установявано и през предходни периоди. През 2025 г. се наблюдава тенденция към понижаване на измерените концентрации. След прилагане на МБЛ се установява минимално превишение на СГС-СКОС, което показва подобрение спрямо предходните периоди, но все още не позволява показателят да бъде оценен като отговарящ на изискванията за добро състояние.

✓ Водно тяло на ***р. Скът от вливане на р. Бързина до вливане в р. Огоста при Сараево (BG1OG200R1113).***

Водното тяло е планирано за мониторинг през 2025 г. в пункт ***р. Скът след гр. Мизия (BG1OG00211MS020)***, разположен след урбанизираната територия на населеното място. В съответствие с географското местоположение на водното тяло, пункта е разположен в долното течение, преди вливането на р. Скът в р. Огоста.

Мониторинговите данни за 2025 г. показват, че водното тяло запазва умерено състояние по физикохимични показатели. Превишения на нормите за добро състояние се отчита при елементите: азот нитратен, общ азот и ортофосфати. Изчислените средногодишни стойности за останалите физикохимични елементи за качество отговарят на отлично и добро състояние. Анализт на тенденцията показва аналогично, както при р. Бързина понижаване на измерените концентрации на азотните показатели и минимално повишаване при отрофосфатите.

В оценявания период са отчетени стойности за разтворената форма на метала цинк над СКОС за добро състояние. След прилагане на Метода на МБЛ за изчисляване на бионаличната концентрация на метала, съобразено с фоновата стойност за поречието,

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

изчислената бионалична концентрация превишава СКОС. Не се установяват отклонения от СКОС за добро състояние на водите по останалите изпитани специфични замърсители и вещества.

От анализираните приоритетни вещества, определящи химичното състояние на ВТ не се установяват наднормени концентрации.

Мониторинговите резултати за поречието на р. Скът през 2025 г. показват различна степен на натоварване по течението на реката. В горното течение се запазва добро състояние по всички основни групи показатели, докато в средното и долното течение се установяват отклонения основно при биогенните елементи. При специфичните замърсители най-често се регистрират повишени концентрации на цинк, като след отчитане на бионаличността отклонения се запазват единствено в отделни водни тела. По отношение на приоритетните вещества не се установяват превишения, определящи влошаване на химичното състояние.

Долно течение на река Огоста

Долното течение на р. Огоста обхваща участъка след вливането на р. Скът до устието на реката в р. Дунав. В тази част на поречието попада и водосборът на р. Рибене – десен приток на р. Огоста.

Река Рибене

Река Рибене е десен приток на р. Огоста. Водосборът ѝ обхваща части от северните склонове на Предбалкана и прилежащата Дунавска равнина. Реката преминава основно през земеделски райони и населени места, което е предпоставка за антропогенно натоварване на повърхностните води.

✓ Водно тяло на ***приток на р. Рибене от извор до вливане в р. Рибене при Лесура (BG1OG400R1119).*** През 2025 г. е изпълнен мониторинг в пункт ***р. Ляв приток на р. Рибене на запад от с. Лесура, след моста за с. Галатин (BG1OG00242MS1120).***

При анализа на резултатите следва да се отчете, че оценката е извършена на база ограничен брой данни – по два резултата за физикохимичните показатели и специфичните замърсители и осем резултата за приоритетните вещества. Това ограничава възможността за по-категорична оценка на наблюдаваните тенденции.

По физикохимичните показатели са установени превишения на нормите за добро състояние при БПК5, като и двете измерени през 2025 г. стойности са над нормативното изискване. Следва да се отбележи, че през предходните периоди показателят е оценяван в добро състояние. Отчетени са също превишения при общ азот и повишени стойности на електропроводимостта.

От групата на специфичните замърсители са регистрирани единични превишения при желязо, манган и цинк. Подобни отклонения са установявани и при предходни наблюдения, без да се очертава ясно изразена тенденция към увеличаване на концентрациите.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

При приоритетните вещества са отчетени единични превишения, които не оказват влияние върху средногодишните концентрации и не водят до превишаване на стандартите за качество на околната среда. Изключение прави показателят трихлорметан, при който в две от осемте измервания са отчетени концентрации над СКОС, докато при останалите проби концентрациите са под границата на количествено определяне на използвания аналитичен метод. Предвид липсата на последователност в установените превишения и отсъствието на трайно повишени концентрации, резултатите могат да се разглеждат като инцидентни и не са достатъчни, за да се направи извод за трайно замърсяване.

✓ Водно тяло на ***р. Рибене след вливане на приток при Лесура до вливане в р. Огоста при Бели брод, водно тяло BG1OG400R1019.*** През 2025 г, наблюдавано в оперативен мониторинг в пункт ***р. Рибине при с. Фурен с (BG1OG00041MS070)***

Анализът на резултатите на физикохимичните показатели показва отклонения от нормите за добро състояние при показателите азот нитратен и общ азот. Сравнението с данните от предходните мониторингови периоди не показва ясно изразена тенденция към подобряване или влошаване на състоянието, като измерените концентрации се запазват в сходни стойности.

По отношение на специфичните замърсители през отчетния период не са установени концентрации, превишаващи средногодишните стандарти за качество на околната среда (СГС-СКОС). Всички анализирани показатели от тази група съответстват на изискванията за добро състояние.

✓ Водно тяло на ***р. Огоста от вливане на р. Скът при Сараево до устие (BG1OG100R014),*** наблюдавано през 2025 г. в пунк ***р. Огоста, устие преди р. Дунав- гр. Оряхово*** (***BG1OG00001MS010)***

Водното тяло обхваща най-долния участък на р. Огоста преди вливането ѝ в р. Дунав и отразява влиянието на естествените условия и антропогенните въздействия, формирани по цялото поречие на реката.

Резултатите от мониторинга през 2025 г. показват, че всички анализирани физикохимични показатели отговарят на нормите за добро състояние.

От групата на специфичните замърсители е установено превишение единствено при показателя арсен, което определя несъответствието по тази група показатели. Подобни отклонения са наблюдавани и през предходни мониторингови периоди, като данните не показват ясно изразена тенденция към увеличаване на концентрациите. Получените резултати следва да се разглеждат в контекста на установените във времето концентрации на арсен в поречието на р. Огоста.

Мониторинговите резултати за долното течение на р. Огоста показват преобладаващо добро състояние на водните тела. Отклоненията са ограничени основно до отделни физикохимични показатели, свързани с биогенното натоварване, както и до характерните за поречието концентрации на арсен. Приоритетните вещества не показват превишения на стандартите за качество на околната среда, а получените резултати при пункта на устието показват, че непосредствено преди вливането на р. Огоста в р. Дунав не се установяват съществени изменения в качеството на водите спрямо наблюдаваните в долното течение на реката.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Обобщена оценка на поречието на р. Огоста за 2025 г.

Анализът на резултатите от мониторинга през 2025 г. показва, че в по-голямата част от водните тела в поречието на р. Огоста не се установяват съществени промени в състоянието спрямо предходните мониторингови периоди. Основните отклонения продължават да се наблюдават при биогенните елементи, като най-често са засегнати показателите азот нитратен, общ азот, общ фосфор и ортофосфати. В отделни водни тела се отчита тенденция към понижаване на концентрациите на фосфорните съединения, докато при азотните показатели в част от водните тела се наблюдава повишаване на измерените стойности. По отношение на показател БПК5 също се наблюдават, както водни тела с тенденция към понижаване на концентрациите, така и такива с локално повишение на стойностите.

Група показатели	Брой водни тела с тенденция към понижаване на измерените концентрации	Брой водни тела с тенденция към повишаване на измерените концентрации
Азотсъдържащи показатели	3	4
Фосфорсъдържащи показатели	4	3
БПК5	2	3

При анализа на специфичните замърсители най-характерен за поречието остава показателят арсен. На Диаграма № 5 са представени средногодишните концентрации на арсен за 2025 г., измерени във водни тела от основното поречие на река Огоста. Видно от диаграмата най – високи концентрации се установяват в горното течение на реката, като по посока на течението се наблюдава постепенно намаляване на стойностите. Това пространствено разпределение е в съответствие с установените във времето характеристики за поречието, и следва да се разглежда в контекста на историческия натиск от миннодобивни и преработвателни дейности в района на Чипровска и Мартиновска Огоста.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 5

В отделни водни тела се установяват и превишения при металите цинк и манган, като при част от тях след отчитане на бионаличността не се констатира несъответствие със стандартите за качество на околната среда.

Анализът на приоритетните вещества показва устойчиво добро химично състояние на наблюдаваните водни тела. През 2025 г. не са установени трайни превишения на стандартите за качество на околната среда, като отчетените единични отклонения не оказват влияние върху оценката на химичното състояние.

ПОРЕЧИЕ НА РЕКА ИСКЪР

Река Искър е най-дългата река в България (368 км), формираща се от сбора на реките Бели, Черни и Леви Искър в Рила планина. Като десен приток на р. Дунав, тя притежава сложна хидрографска мрежа с 25 притока, сред които най-значими по отношение на водния отток и въздействие върху качеството на водите са р. Малък Искър (85.5 км), р. Лесновска (65 км) и р. Златна Панега (50 км).

През 2025 г. е изпълнен мониторинг за оценка на ФХЕК, специфичните замърсители и приоритетните вещества в 23 водни тела.

Горното течение на р. Искър

През 2025 г. мониторинга в основното горното течение на р. Искър обхваща четири водни тела:

- ***РВ „Леви Искър“ (BG1IS900R1103),*** наблюдавано чрез пункт за мониторинг – ***РВ „Леви Искър“ (BG1IS90000MS012);***
- ***яз. „Бели Искър“ (BG1IS900L1002),*** наблюдавано чрез пункт – ***язовир Бели Искър“ (BG1IS94733MS071),***
- ***р. Искър от вливане на р. Мусаленска Бистрица при Самоков до вливане на р.***

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Палакария, вкл. р. Палакария от извор до границата на СОЗ на язовир Искър при Широки дол (BG1IS789R1104), наблюдавано чрез пункт – ***р. Искър, преди вливане на р. Палакария, вилна зона Мечка (BG1IS00491MS1310),***

- ***яз. „Кокаляне“ (BG1IS700L1306),*** наблюдавано чрез пункт– ***яз. Кокаляне (BG1IS13500MS032),***

Три от горепосочените водни тела са определени и като зони за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. Поради тази специфика, през 2025 г. те са включени в две мониторингови програми: *Програма за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води в ДРБУ* и *Програма за контролен мониторинг на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване*.

В трите водни тела, определени като зони за защита, физикохимичните елементи за качество се оценяват като добри и отлични.

Анализът на резултатите от изпитване на веществата и елементите от групата на специфичните замърсители показва:

- РВ „Леви Искър“ не са отчетени отклонения,
- яз. „Бели Искър“ и яз. „Кокаляне“:

Наблюдават се повишени стойности при показател алуминий. Те се класифицират като геогенни (природен произход), предвид специфичния състав на почвите в района и липсата на антропогенен натиск. Специфично за яз. „Кокаляне“ са регистрирани превишени концентрации на показател мед. След преизчисляване на измерените резултати с МБЛ (BLM) същите съответстват на СКОС.

По отношение на приоритетните вещества и трите водни тела постигат добро химично състояние. Общото състояние на посочените по - горе водни тела остава стабилно. Изключение правят единствено металите с естествен произход, чието присъствие е характерно за планинските райони и не е резултат от човешка дейност.

Резултатите от мониторинга през 2025 г. за водно тяло BG1IS789R1104 (р. Искър от Самоков до р. Палакария) показват следното:

По отношение на ФХЕК и биогенни елементи: Регистрирано е двукратно превишение (от общо четири измервания) при азот нитритен, което води до превишаване на нормата за добро състояние. Подобни наднормени концентрации на показателя се установяват за първи път в този пункт. При останалите азотсъдържащи показатели се наблюдават само единични (еднократни) превишения, които не влияят на средногодишната концентрация. Отчетени са и отклонения при фосфорните показатели (общ фосфор и ортофосфати (като фосфор), като в сравнение с данните от предходни години тези превишения също се констатират за първи път.

От групата на специфичните замърсители не се установяват трайни отклонения. Регистрирани са единични превишения при полихлорирани бифенили (ПХБ) и желязо, които не оказват влияние върху СГС на концентрациите. След прилагане на МБЛ концентрациите на мед съответстват на изискванията за добро състояние.

По отношение на химичното състояние са констатирани отклонения при показател „кадмий“. През 2025 г. средногодишната концентрация е минимално над СКОС. През месец

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

октомври е отчетен еднократен по-висок пик в концентрацията, който оказва влияние върху общата средногодишна стойност, докато през останалата част от годината отклоненията са незначителни.

Поречие на река Стари Искър (р. Лесновска)

През 2025 г. в рамките на оперативния мониторинг, включен в Програмата за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води в ДРБУ, в поречието на р. Стари Искър (р. Лесновска) са наблюдавани следните водни тела и съответните към тях пунктове (подредени по посока на течението):

- ***яз. „Огняново“ (BG1IS600L1014)*** – най-горният обект в поречието, наблюдаван чрез пункт ***яз. „Огняново“ (BG1IS69539MS041)*;**
- ***р. Стари Искър след язовир „Огняново“ до вливане на р. Макоцевска при с. Лесново (BG1IS600R1015)*** – първо речно водно тяло, наблюдавано чрез пункт ***р. Стари Искър преди р. Макоцевска, шосеен мост от с. Лесново за с. Априлци (BG1IS04691MS1230)*;**
- ***р. Макоцевска от РВ „Стръгленска“ до вливане в р. Стари Искър (BG1IS600R1215)*** – десен приток, наблюдавано чрез пункт ***р. Макоцевска преди вливане в р. Лесновска (Стари Искър) при с. Долна Малина (BG1IS04641MS1240);***
- ***р. Стари Искър от вливане на р. Макоцевска при с. Лесново до вливане на р. Елешница при Елин Пелин (BG1IS600R1416)***, наблюдавано чрез пункт ***р. Лесновска след вливане на р. Макоцевска (BG1IS00063MS180);***
- ***р. Елешница от с. Потоп до гр. Елин Пелин (BG1IS600R1516)*** – следващият десен приток, наблюдаван преди вливането си в основната река чрез пункт ***р. Елешница при ХМС 18050 (BG1IS00462MS1080);***
- ***р. Стари Искър от вливане на р. Елешница при Елин Пелин до вливане в р. Искър при с. Световрачене (BG1IS600R1016)*** – последното водно тяло от поречието преди вливане в р. Искър, наблюдавано чрез пункт ***р. Лесновска преди вливане в р. Искър (BG1IS00061MS150).***

✓ Водно тяло на ***яз. „Огняново“ (BG1IS600L1014)***

Констатирани са отклонения от нормите за добро състояние единствено при показателите: БПК5 и общ азот. По отношение на БПК5 са измерени две стойности, превишаващи СКОС, което води и до наднормена средногодишна концентрация. Анализът на данните от предходните години, показва че такова отклонеие се регистрира за първи път във водното тяло. Относно показател общ фосфор, за разлика от предходни периоди, през 2025 г. се наблюдава низходяща тенденция в измерените концентрации.

Анализът на приоритетните вещества и специфичите замърсители не показва отклонения, които водят до влошаване на състоянието.

✓ Водно тяло на ***р. Стари Искър след язовир Огняново до вливане на р. Макоцевска при Лесново (BG1IS600R1015)***

Анализът на резултатите на общите физикохимични показатели и специфични замърсители не показва отклонения от нормите за добро и отлично състояние. Констатирани

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

са единични отклонения на елемента манган, но средгодишната стойност на концентрацията е под СКОС. Допълнително измерените концентрации на манган са преизчислени с изчислителен модел М-БАТ за определене на бионаличните концентрация, като след преизчисляването всички резултати отговаря на СКОС.

Анализът на резултатите от приоритетните вещества показва еднократно превишение на СГС-СКОС и на МДК-СКОС за показател флуорантен. Следващите девет последователни измервания са под границата на количествено определяне на аналитичния метод. Получените резултати не показват устойчива тенденция за наличие на флуорантен в концентрации превишаващи стандартите за качество.

✓ Водно тяло на ***р. Макоцевска от РВ"Стръгленска" до вливане в р. Стари Искър (BG1IS600R1215)***

По отношение на физикохимичните елементи за качество през 2025 г. продължава тенденцията към подобряване на състоянието на водното тяло. При показателите азот амониев и азот нитритен се наблюдава понижаване на измерените концентрации спрямо предходни периоди. Подобрение е отчетено и по отношение на показателя БПК5, като през 2025 г. средногодишната концентрация съответства на изискванията за добро състояние, докато през предходни години показателят е бил оценяван в умерено състояние.

При показателите общ азот, общ фосфор и ортофосфати (като фосфор) продължават да се регистрират отклонения от нормите за добро състояние, но измерените концентрации също показват низходяща тенденция.

От групата на специфичните замърсители са установени превишения при показателите желязо и манган. Наднормени концентрации на двата елемента са регистрирани за първи път през 2024 г., като през 2025 г. се отчита понижаване на концентрациите. Особено изразено е това при желязото, като последните две измервания на 2025 г. концентрацията на желязо съответства на СКОС за добро състояние.

Като цяло резултатите от мониторинга през 2025 г. показват тенденция към подобряване на състоянието на водното тяло, както по отношение на органичното замърсяване, така и по отношение на част от специфичните замърсители.

✓ Водно тяло на ***р. Стари Искър от вливане на р. Макоцевска при с. Лесново до вливане на р. Елешница при Елин Пелин (BG1IS600R1416)***

По отношение на физикохимичните елементи за качество продължават да се установяват отклонения при показателите ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор. Измерените концентрации остават относително устойчиви във времето и не показват ясно изразена тенденция към подобряване или влошаване.

От групата на специфичните замърсители е регистрирана еднократно много висока концентрация на алуминий през месец октомври 2025 г. Установени са и отклонения при показател манган, като средногодишната концентрация минимално превишава СКОС. След преизчисляване чрез модела М-БАТ за определяне на бионаличната концентрация резултатите съответстват на нормативните изисквания.

Резултатите от изпитване на приоритетните вещества не показват отклонения през 2025 г. С оглед на регистрираните в предходни години превишения, през 2025 г. е обърнато

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

специално внимание на показателя „флуорантен“. Извършените анализи не установяват концентрации над СКОС, което не потвърждава наличието на трайно замърсяване с този показател и показва, че отчетеното в предходни години превишение не се е потвърдило.

Резултатите показват, че след вливането на р. Макоцевска не се наблюдава съществено влошаване на качеството на водите в основното течение на р. Стари Искър.

✓ Водно тяло на ***р.Елешница от с. Потоп до гр. Елин Пелин (BG1IS600R1516)***

По отношение на физикохимичните елементи за качество не са установени отклонения от нормите за добро състояние.

От групата на специфичните замърсители продължават да се регистрират повишени концентрации на алуминий, като измерените стойности са подобни на тези от предходните години. При показател манган също са отчетени превишения, но след преизчисляване чрез модела М-БАТ за определяне на бионаличната концентрация резултатите съответстват на изискванията за добро състояние.

По отношение на приоритетните вещества през 2025 г. не са установени отклонения. С повишено внимание са проследени измерените стойности за показател флуорантен, при който в предходни периоди са регистрирани единични превишения. Данните от мониторинга през 2025 г. не показват концентрации над СКОС, което потвърждава липсата на повторяемост на отчетеното превишение и не показва наличие на устойчива тенденция за замърсяване.

Като цяло водното тяло запазва добро качество на водите, като установените отклонения са ограничени до отделни специфични замърсители.

✓ Водно тяло на ***р. Стари Искър от вливане на р. Елешница при Елин Пелин до вливане в р. Искър при с. Световрачене (BG1IS600R1016)***

Резултатите от мониторинга през 2025 г. показват, че по отношение на физикохимичните елементи за качество в мониторинговия пункт продължават да се установяват отклонения от нормите за добро състояние по показателите общ азот, общ фосфор и ортофосфати (като фосфор). На Диаграма № 6 са показани графики на средногодишните концентрации на показателите от която се вижда тенденция към леко повишаване на концентрациите на тези показатели през 2025 г. в сравнение с 2024 г.

При отделните форми на азота се наблюдава различно поведение. През 2025 г. концентрациите на амониев и нитритен азот съответстват на изискванията за добро състояние, което показва тенденцията към подобрение при тези показатели. При нитратния азот се отчита слабо повишение на концентрацията спрямо предходната година, без това да променя общата тенденция за периода.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 6

От групата на специфичните замърсители са регистрирани повишени концентрации на металите: алуминий, манган, желязо и уран. Високи стойности на алуминий и манган са отчетени през месеците май и септември 2025 г., и те оказват влияние върху средногодишната концентрация. При желязото е регистрирано единично превишение през месец май, което не се потвърждава при последващите измервания и не води до превишение на СГС на концентрацията.

Относно показател уран, превишения над СКОС са регистрирани в три от четири проведени изпитвания, като подобни резултати се наблюдават и през предходни години. Установените концентрации вероятно са свързани с исторически въздействия от дейности по добив и преработка на уранови суровини в района.

Наблюдаваните резултати показват, че качеството на водите в този участък се формира под въздействието на натиска от целия водосбор на р. Стари Искър. Повишените концентрации на общ азот, общ фосфор и ортофосфати в най-долния участък на реката са показателни за кумулативния ефект от постъпването на биогенни вещества от разположените нагоре по течението населени места, земеделски площи и други източници на натиск. Тази зависимост е представена на следващата графика Диаграма № 7, която илюстрира изменението на концентрациите по поречието на р. Стари Искър.

Диаграма № 7

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Представените резултати показват ясно изразено увеличение на концентрациите в посока надолу по течението, което потвърждава натрупването на въздействията от целия водосбор на р. Стари Искър.

След анализа на състоянието на р. Стари Искър, следващият етап от оценката обхваща основните притоци на р. Искър, преминаващи през урбанизираната територия на гр. София – р. Владайска и р. Блато, както и р. Искър след приемането на техните води в участъка до района на гр. Нови Искър. Целта е да се оцени влиянието на основните притоци на р. Искър, преминаващи през силно урбанизираните територии на гр. София. и да се проследи изменението на замърсяването по течението на реката.

✓ Водно тяло ***на р. Владайска от Владая до вливане в р. Искър, вкл. притоците - Перловска, Суходолска и Слатинска (BG1IS500R1010),*** наблюдавано в пункт ***р. Владайска при Кубратово (BG1IS00541MS190)***

Анализът на физикохимичните елементи за качество показва отклонения от стандартите за добро състояние при всички биогенни показатели (с изключение на азот нитратен) и при показателя БПК5. Проследяването на резултатите от предходни години показва, че концентрациите на основните замърсители се запазват високи, без да се наблюдава тенденция към подобряване на състоянието.

При анализа на специфичните замърсители са установени превишения на СКОС при показателите алуминий, мед, цинк и манган. Установените отклонения най – вероятно се дължат на натоварването от урбанизираните територии, през които преминава реката.

В резултатите от изпитване на приоритетните вещества през 2025 г. продължават да се установяват отклонения при показател кадмий, който е причина за оценката на химичното състояние в ПУРБ 2022 – 2027 – „непостигащо добро“. Превишения на СКОС са регистрирани основно през пролетния период, като през останалата част от годината измерените концентрации са в норма. Въпреки това изчислената средногодишна концентрация превишава приложимата СГС-СКОС, което води до непостигане на добро химично състояние.

✓ Водно тяло ***р. Блато от извор до вливане в р. Искър при Нови Искър, вкл. притоците - Сливнишка и Костинбродска (BG1IS400R012),*** наблюдавано с пункт ***р. Блато преди вливане в Искър (BG1IS00041MS130)***

Резултатите от мониторинга през 2025 г. показват отклонения от нормите за добро състояние при всички биогенни показатели, с изключение на азот нитратен. За повечето показатели се наблюдава тенденция към повишаване на концентрациите спрямо предходни години, което е индикатор за увеличаващо се биогенно натоварване на водното тяло.

Установени са и високи стойности на индикативния параметър електропроводимост, които са констатирани и в предходни периоди в пункта, и са показателни за значително съдържание на разтворени минерални вещества във водите.

От групата на специфичните замърсители са отчетени отклонения при металите алуминий и манган. При алуминия е регистрирана еднократно висока концентрация, която води до превишаване на средногодишната стойност спрямо СГС-СКОС. Наднормени концентрации на манган са установявани и в предходни години в пункта, като в резултатите от 2025 г. се наблюдава възходяща тенденция.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

✓ Водно тяло ***р. Искър от вливане на р. Владайска до вливане на р. Батулийска при Реброво (BG1IS135R1426)***. През 2025 г. ВТ е наблюдавано с пункт ***р .Искър при гр.Нови Искър (BG1IS00039MS120)***

Резултатите от мониторинга през 2025 г. показват, че водното тяло продължава да бъде подложено на значително биогенно натоварване. Установени са отклонения от стандартите за добро състояние при всички биогенни показатели и при БПК5.

При азот амониев и фосфорните съединения се наблюдава слаба тенденция към понижаване на концентрациите, докато при азот нитратен, азот нитритен, общ азот и БПК5 се отчита тенденция към повишаване на измерените стойности.

От групата на специфичните замърсители продължават да се регистрират повишени концентрации на алуминий и манган, като през 2025 г. отчетените стойности са по-високи в сравнение с предходни години. Концентрациите на мед са преизчислени чрез МБЛ (BLM), като след отчитане на бионаличността резултатите съответстват на изискванията за добро състояние.

Данните от пункта при гр. Нови Искър ясно показват ефекта от постъпващото натоварване от основните урбанизирани притоци на р. Искър – р. Стари Искър, р. Владайска и р. Блато. Независимо от наблюдаваното подобрение при част от показателите, общото биогенно натоварване на водното тяло остава и определя състоянието на водното тяло като умерено.

На Диаграма № 8 са представени средногодишните концентраци на показатели общ азот, общ фосфор и БПК5 за 2025 г. в пунктове на р. Искър преди урбанизираната територия на гр. София и след гр. София, както и на основните притоци в района. От представената графика се вижда ясно, че най- високите концентрациите на общ азот, общ фосфор и $БПК_5$ са измерени в р. Владайска и р. Блато.

Диаграма № 8

Аналогична зависимост се наблюдава и при специфичните замърсители алуминий и манган, чийто средногодишни концентрации за 2025 г. са представени на Диаграма № 9

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 9

Високи концентрации на алуминий и манган са измерени и в трите притока - р. Владайска, Блато и р. Лесновка, което показва, че освен биогенни вещества, градските притоци са съществен източник и на метално натоварване към р. Искър.

Представените резултати показват, че основните притоци на р. Искър – р. Владайска, р. Блато и р. Лесновка (р. Стари Искър), преминаващи през силно урбанизираните територии на Софийското поле, имат съществен принос за формирането на качеството на водите на р. Искър при гр. Нови Искър. И при трите водни тела се установяват високи концентрации на биогенни вещества, както и повишени концентрации на металите алуминий и манган. Видно от представените графики, водите на р. Искър при гр. Нови Искър се формира под въздействието на комбинирания принос на основните притоци и на натиска, формиран в рамките на Софийското поле.

Следващият етап от анализа проследява изменението на качеството на водите на р. Искър в участъка от гр. Нови Искър до гр. Роман.

✓ Водно тяло ***р. Искър от вливане на р. Батулийска при Реброво до вливане на р. Габровница при Елисейна, вкл. притока р. Трескавец (BG1IS135R1326).*** През 2025 г. е наблюдавано чрез два пункта за мониторинг:

- *р. Искър след Бов, преди с. Лакатник (BG1IS00435MS1120)*
- *р. Искър при с.Лакатник-преди водовземането за ВЕЦ-а (BG1IS00433MS1040)*

И в двата пункта са установени концентрации, превишаващи стандартите за добро състояние при всички биогенни показатели – азот амониев, азот нитратен, азот нитритен, общ азот, ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор. Независимо от това, при повечето показатели се наблюдава слаба тенденция към понижаване на концентрациите спрямо предходни години.

При показателя БПК5 измерените стойности остават близки до границата между добро и умерено състояние, без съществена промяна във времето.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа" №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

От групата на специфичните замърсители и в двата пункта е регистрирана еднократно висока концентрация на алуминий. Отклонения са установени и при показател манган, като превишенията се запазват и след отчитане на бионаличната концентрация.

Сравнението между двата мониторингови пункта показва сходни концентрации на наблюдаваните показатели и липса на съществено влошаване на качеството на водите в разглеждания участък.

През 2025 г. в двата пункта е извършен разширен мониторинг на полициклични ароматни въглеводороди поради установени в минали периоди отклонения при показател флуорантен. В отделни проби са измерени концентрации над границата на количествено определяне, а в единични случаи и над СКОС. Въпреки това средногодишните концентрации остават под СГС-СКОС и не водят до влошаване на химичното състояние.

✓ Водно тяло **на *р. Искър от вливане на р. Габровница при Елисейна до вливане на р. Малък Искър при Роман*** **(BG1IS135R1226),** мониторирано през 2025 г. в пункт ***р.Искър преди гр.Роман, моста преди ВЕЦ-а (BG1IS00031MS080)***

Анализът на резултатите от изпитване на физикохимичните елемти за качество показва отклонение от нормите за добро състояние при биогенните показатели: азот нитратен, общ азот, ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор, както и за индикативния показател БПК5. Не се наблюдават съществени изменения в измерените концентрации в сравнение с данните от предходни години.

Резултатите от изпитване на веществата и елементите от групите на спрецифичните замърсители и приоритетните вещества не показват отклонения от нормите за добро състояние.

На Диаграма № 10 е представена графика, която показва изменението на средногодишните концентрации през 2025 г. на общ азот, общ фосфор и БПК5 по течението на р. Искър след приемането на основните притоци от Софийското поле. Най-високи концентрации и при трите показателя се регистрират при пункта при гр. Нови Искър. В участъка между Лакатник и Роман се наблюдава постепенно понижаване на концентрациите, най-ясно изразено при общия азот и общия фосфор.

Диаграма № 10

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

В заключение на гореизложената информация може да се обобщи, че се наблюдава ясно изразено разграничение между горните и долните части на поречието на река Искър и р. Стари Искър.

В горното течение на реката, включващо яз. „Бели Искър“, РВ „Леви Искър“, яз. „Кокаляне“ и участъка до вливане на р. Палакария, се запазва добро състояние, като установените отклонения са ограничени основно до еднократни отклонения и естественото геогенно влияние при отделни метали.

В поречието на р. Стари Искър се наблюдава постепенно натрупване на биогенни вещества и специфични замърсители по посока на течението, като в долните участъци се проявява кумулативен ефект от водосбора.

След вливането на притоци – р. Владайска, р. Блато и р. Стари Искър (долно течение), се отчита ясно изразено повишаване на органичното и биогенно натоварване на р. Искър, както и поява на характерни специфични замърсители - алуминий, манган и локални превишения при кадмий. Общият анализ показва, че състоянието на р. Искър в разглеждания участък се повлиява от натоварването, постъпващо от урбанизираните притоците преминаващи през урабанизираните тертории.

В участъка след гр. Нови Искър и до с. Лакатник не се установява съществено допълнително влошаване на качеството на водите, като същевременно се наблюдава леко понижаване на измерените концентрации на биогенните показатели

В следващия етап от анализа на на р. Искър е разгледано състояеито поречието на р. Малък Искър – най-големия приток на реката. Предвид значителния му водосбор и приноса му към формирането на водния отток, състоянието на водните тела в това поречие е от съществено значение за качеството на водите на р. Искър. В следващия раздел е проследено състоянието на основното течение на р. Малък Искър и неговите основни притоци, както и връзката между установените тенденции в отделните водни тела и общото състояние на поречието.

Река Малък Искър и притоците и р. Бебреш и р. Правишка Лакавица

✓ Водно тяло ***язовир „Бебреш“ BG1IS200L1021,*** наблюдавано с пункт ***язовир „Бебреш“ (BG1IS22919MS03)***

Водното тяло е включено както в програмата за контролен мониторинг на повърхностните води, така и в програмата за контролен мониторинг на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. През 2025 г. язовир „Бебреш“ е включен за пълен контролен мониторинг по всички групи показатели. Резултатите от проведените изпитвания показват, че по отношение на физикохимичните елементи за качество водното тяло отговаря на изискванията за добро и отлично състояние.

От групата на специфичните замърсители е установено превишение при показател мед. След преизчисляване на резултатите чрез МБЛ (BLM) е доказано съответствие със СКОС.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Анализът на приоритетните вещества не показва отклонения от нормативните изисквания и водното тяло постига добро химично състояние.

✓ Водно тяло на ***РВ "Стубленска"; РВ "Ечемишка" - Стара Калница; РВ "Буканин дол"; РВ "Мечата долина" (BG1IS200R1622),*** наблюдавано с пункт ***РВ „Стубленска“ (BG1IS20000MS102)***

Аналогично на яз. Бебреш, речното водохващане участва в две програми и е изпълнен пълен контролен мониторинг по всички групи показатели.

Анализът на резултатите от мониторинга през 2025 г. показва отлично и добро състояние по всички анализирани показатели. Не са установени отклонения при физикохимичните елементи за качество, специфичните замърсители и приоритетните вещества, което потвърждава запазването на доброто състояние на водите в горната част на водосбора.

✓ Водно тяло на ***приток на р. Бебреш след РВ "Стубленска"; РВ "Ечемишка" – Стара Калница; РВ "Буканин дол"; РВ "Мечата долина" (BG1IS200R1642),*** наблюдавано в пункт ***приток на р. Бебреш, след гр. Ботевград, след моста за с. Скравена (BG1IS04226MS1210)***

Резултатите от изпитване на физикохимичните елементи за качество през 2025 г. определят водното тяло в умерено състояние. Отклонения от нормите за добро състояние са установени при показателите азот амониев, азот нитритен, общ азот, общ фосфор и ортофосфати (като фосфор). В сравнение с предходни периоди се наблюдава леко влошаване на състоянието на водното тяло.

При специфичните замърсители са установени концентрации над СКОС за добро състояние при показателите алуминий и манган.

По отношение на приоритетните вещества водното тяло запазва добро химично състояние. Регистрирани са единични отклонения при показателите Ди(2-етилхексил)фталат, перфлуорооктансулфонат (PFOS) и флуорантен, но средногодишните концентрации не превишават приложимите стандарти за качество и не оказват влияние върху крайната оценка.

✓ Водно тяло на ***приток на р. Бебреш от Ботевград до Скравена (BG1IS200R1542)***, наблюдавано с пункт ***р. Калница, приток на р. Бебреш, след с.Трудовец, преди заустване в р.Бебреш (BG1IS04226MS1220)***

Резултатите от анализа на физикохимичните елементи за качество през 2025 г. определят водното тяло в умерено състояние. Отклонения от нормите за добро състояние се установяват при всички биогенни показатели, както и при БПК5. Данните показват повишаване на концентрациите спрямо предходни години, което е индикация за засилено органично и биогенно натоварване.

От групата на специфичните замърсители продължават да се регистрират отклонения при показателите желязо и манган. Подобни резултати са характерни за пункта и през предходни години, като не се наблюдава ясно изразена тенденция към увеличаване или намаляване на концентрациите. Еднократно са отчетени и превишения при алуминий и мед, които не оказват влияние върху средногодишната оценка на състоянието.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

✓ Водно тяло на ***р. Бебреш от вливане на приток при Новачене, до вливане в р. Малък Искър при Своде (BG1IS200R1022,*** наблюдавано в мониторингов пункт ***р. Бебреш, след с. Боженица (BG1IS04221MS1090)***

Резултатите от мониторинга през 2025 г. показват отклонения от нормите за добро състояние при всички биогенни показатели. За повечето от тях се наблюдава тенденция към повишаване на измерените концентрации спрямо предходни години, което показва натрупване на биогенно натоварване в долното течение на р. Бебреш.

От групата на специфичните замърсители е установено отклонение при показател манган. След преизчисляване на резултатите чрез модела М-БАТ за определяне на бионаличната концентрация стойностите съответстват на нормативните изисквания. За разлика от предходни години, през 2025 г. не са установени отклонения при показател алуминий, което може да се разглежда като положителна тенденция в състоянието на водното тяло.

✓ Водно тяло на ***приток на р. Малък Искър след РВ "Старата река 1 и 2"; Правец (BG1IS200R1143).*** През 2025 г. водното тяло е наблюдавано в пункт ***р. Правешка Лъкавица, на мост след с. Правешка Лъкавица (BG1IS00424MS1320)***

През 2025 г. са установени отклонения от нормите за добро състояние при показателите азот нитратен, общ азот, общ фосфор и ортофосфати (като фосфор). Анализът на данните не показва ясно изразени тенденции във времето, като измерените концентрации остават близки до наблюдаваните през предходните години.

Изпитванията на специфичните замърсители и приоритетните вещества не показват отклонения от СКОС за добро състояние и водното тяло запазва добро състояние по тези групи показатели.

✓ Водно тяло на ***РВ "Кози дол"; РВ "Кози дол 1"; РВ "Кози дол 2" (BG1IS200R1233).*** През 2025 г. ВТ е наблюдавано в пункт ***РВ „Кози дол“ (BG1IS20001MS212)***

Водното тяло е включено както в програмата за контролен мониторинг на повърхностните води, така и в програмата за контролен мониторинг на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване.

Резултатите от мониторинга през 2025 г. показват отлично и добро състояние по всички анализирани показатели. Не са установени отклонения при физикохимичните елементи за качество, специфичните замърсители и приоритетните вещества.

✓ Водно тяло на ***р. Малък Искър от вливане на р. Суха при Етрополе до вливане на приток при с. Малък Искър* (*BG1IS200R1243)***, наблюдавано в мониторингов пункт ***р. Малък Искър при с.Лъга (BG1IS00025MS070)***

Резултатите от мониторинга през 2025 г. показват, че водното тяло продължава да е повлияно от биогенно натоварване. Отклонения от нормите за добро състояние са установени при показателите азот амониев, азот нитратен и азот нитритен, като измерените концентрации остават сходни с наблюдаваните през предходни години и не показват ясно изразена тенденция на изменение. За показателите общ азот, общ фосфор и ортофосфати (като фосфор) се наблюдава слаба тенденция към повишаване на измерените концентрации.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

При показателя БПК5 е отчетено подобрение спрямо предходни периоди. От проведените четири измервания само едно превишава стойността за добро състояние. Въпреки че средногодишната концентрация остава над СГС-СКОС, резултатите показват тенденция към намаляване на органичното натоварване на водното тяло.

От групата на специфичните замърсители през 2025 г. е регистрирана еднократно висока концентрация на алуминий. Независимо от това се наблюдава подобрение спрямо предходни години, когато отклоненията са били по-чести и по-изразени. При показател мед са установени концентрации над СКОС, които се запазват и след преизчисляване чрез МБЛ. За разлика от предходни години при манган е отчетено еднократно отклонение, което не води до превишаване на средногодишната концентрация.

Като цяло резултатите показват частично подобрение по отношение на органичното замърсяване и някои специфични замърсители, но водното тяло все още се оценява в непостигащо добро състояние по отношение на биогенните вещества и някой специфични замърсители.

✓ Водно тяло на ***р. Малък Искър от вливане на приток при с. Малък Искър до вливане на приток при Калугерово (BG1IS200R1043).*** През 2025 г. ВТ е наблюдавано чрез пункт ***р. Малък Искър при с. Калугерово (BG1IS00425MS1140).***

Резултатите от анализа на физикохимичните елементи за качество през 2025 г. показват добро състояние на водното тяло. В сравнение с оценката, извършена при разработването на ПУРБ 2022 – 2027 г., се отчита подобрение, тъй като физикохимичните елементи за качество са били оценени в умерено състояние.

По отношение на специфичните замърсители продължават да се установяват отклонения при показател мед. Измерените концентрации са преизчислени чрез МБЛ за определяне на бионаличната концентрация, но и след отчитане на бионаличността стойностите остават над приложимия СКОС за добро състояние.

В заключение на база мониторинговите данни за 2025 г. за водните тела в поречието на р. Малък Искър, може да се обобщи:

Анализът на резултатите показва ясно разграничение между горните и долните части на поречието на реката. В горните части на водосбора, включително яз. „Бебреш“, водните тела, използвани за питейно-битово водоснабдяване, както и високопланинските речни водни тела, се запазва добро до отлично състояние по всички анализирани групи показатели.

Първите признаци на антропогенно въздействие се наблюдават след урбанизираните територии, където водните тела преминават в умерено състояние поради повишени концентрации на биогенни вещества и отделни специфични замърсители. Най-съществени отклонения са регистрирани при азотните и фосфорните съединения.

По течението на р. Бебреш в долните участъци се наблюдава натрупване на биогенното натоварване, като в същото време при част от специфичните замърсители, като алуминий и манган, се наблюдават признаци на подобрение спрямо предходни години.

В основното течение на р. Малък Искър, от една страна се запазват отклонения при част от биогенните показатели и специфични замърсители, най-вече мед, а от друга страна в отделни участъци се наблюдава подобрение на физикохимичното състояние спрямо

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

предходните оценки. Данните показват, че въпреки влиянието на урбанизираните територии в горната част на водосбора, р. Малък Искър подобрява състоянието си по посока на течението.

На Диаграма № 11 са показани средногодишните концентрации за 2025 г. на показателите БПК5, общ фосфор и общ азот по поречието на р. Малък Искър. В горните части на водосбора (яз. Бебреш) се наблюдават ниски стойности на всички показатели, характерни за добро екологично състояние и ограничено органично и биогенно натоварване.

В участъците след урбанизираните територии - р. Бебреш след гр. Ботевград, р. Стара река – приток на р. Калница и р. Малък Искър при с. Лъга се отчита повишение на всички показатели, което индикира засилване на органично-биогенното въздействие.

Най-високи стойности на показателите се установяват при р. Малък Искър при с. Лъга, където общият азот достига максимални стойности за поречието, а съпътстващото повишение на БПК5 и общ фосфор потвърждава наличие на значително органично и хранително (биогенно) натоварване.

В участъка при с. Калугерово се наблюдава известно понижение на концентрациите, особено при БПК5 и общ фосфор, което може да се интерпретира като частично разреждане и възстановяване на водното качество по течението.

Диаграма № 11

Долно течение на река Искър

Долното течение на р. Искър обхваща участъци от реката след вливането на р. Малък Искър и включва последователно разположени водни тела по основното течение, както и основни притоци в долната част на водосбора – р. Гостиля и р. Златна Панега. В този участък реката преминава през равнинни територии с по-висока степен на антропогенно въздействие, обусловено от урбанизирани зони и интензивно земеползване.

В Програмите за мониторинг изпълнявани през 2025 г. са наблюдавани и трите водни тела в долното течение на Искър, както следва:

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

- ***р. Искър от вливане на р. Малък Искър при Роман до вливане на р. Златна Панега при Червен бряг (BG1IS135R1126)*** наблюдавано в пункт ***р. Искър при с. Реселец (BG1IS00417MS1010);***
- ***р. Искър от вливане на р. Златна Панега при Червен бряг до вливане на р. Гостиля при Ставерци (BG1IS135R1026)*** наблюдавано в пункт ***р. Искър при с. Староселци, на моста за с. Ставерци (BG1IS00413MS1130)***
- ***р. Искър от вливане на р. Гостиля при Ставерци до устие (BG1IS100R1027)*** наблюдавано в два мониторингови пункта - ***р. Искър при с. Гиген(BG1IS00111MS010) и р. Искър при с. Оряховица (BG1IS00119MS020*)**

Анализът на резултатите от мониторинга показва, че в долното течение на реката основните отклонения са свързани с биогенни показатели и органично замърсяване, като се наблюдава ясно изразена динамика по течението.

В участъкът от р. Искър при с. Реселец се установяват отклонения при всички форми на неорганичен азот - амониев, нитритен и нитратен. Констатирани са и превишения на общ азот, общ фосфор и ортофосфати (като фосфор), като се наблюдава тенденция към повишаване на концентрациите, което показва нарастващо биогенно натоварване. Резултатите от 2025 г. показват влошаване на състоянието и по показателя БПК5, който в предходните години е оценяван в добро състояние.

В следващия участък на реката при с. Староселци се запазва натискът от биогенни елементи, като нитратният азот показва възходяща тенденция, а при амониевия и нитритния азот се наблюдават отклонения с относително устойчив характер. Концентрациите на общ азот, общ фосфор и ортофосфати (като фосфор) също превишават СКОС за добро състояние, като и в този участък от реката се наблюдава тенденцията към нарастване. И в този участък от реката се наблюдава отклонения от нормите за добро състояние по показател БПК 5.

В най-долния участък на реката се наблюдава частично подобрение на качеството на водата. В пункта при с. Оряховица са регистрирани единични отклонения при азотните показатели (азот амониев и азот нитратен) и БПК5, но средногодишните стойности на концентрациите отговарят на изискванията за добро състояние. Наднормени стойности са измерени при показатели общ азот и ортофосфатите (като фосфор), които водят до оценка от умерено състояние.

При пункта при с. Гиген всички анализирани показатели отговарят на изискванията за добро състояние на водата. Констатира се подобрение по показателя общ азот, който преминава от умерено към добро състояние през 2025 г.

Като цяло, анализът на данните показва, че в разглеждания участък от р. Искър, се наблюдава натрупване на биогенно натоварване последвано от частично възстановяване на качеството на водата в най-долния участък, вероятно в резултат на процеси на разреждане, самопречистване и хидроморфоложки особености на реката.

На диаграма № 12 са представени средногодишните концентрации на БПК5 в четирите мониторингови пункта наблюдаващи долното течение на р. Искър. По – високи концентрации са измерени в пунктовете при с. Реселец и с. Староселци като се наблюдава частично подобрение в най - долния участък, особено при пункта с. Гиген.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 12

На диаграма № 13 са показани концентрациите на общ азот, които следват подобна тенденция: натрупване при с. Реселец и с. Староселци и по-ниски стойности в най-долния участък.

Диаграма № 13

Важно е да се отбележи, че сравнението между пунктовете не може да се разглежда еднозначно. Река Искър в първите две водни тела от разглеждания уастък са речен тип R4, а в последното е – тип R7, като за всеки тип са зададени различни нормативни прагове за добро състояние, които са типово специфични.

В този участък, както и в останалите, през летните месеци се наблюдават понижени концентрации на разтворен кислород, свързани с естествените условия на маловодие.

По отношение на специфичните замърсители и приоритетните вещества не са установени превишения на СКОС, което показва, че основният натиск върху водното тяло е свързан с дифузно замърсяване с биогенни вещества.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Притоци на река Искър в долното течение на реката

✓ ***Извор на р. Златна Панега - от извор до Златна Панега (BG1IS100R1124). През 2025 г. е наблюдавано чрез пункт р. Златна Панега при карстов извор (BG1IS00416MS049).***

При анализа на резултатите от изпитване на физикохимичните показатели се констатират отклонения от нормите за добро състояние на азот амониев и общ азот.

Относно амониевия азот въз основа на данните от 2025 г. може да се отбележи, че се наблюдават еднократни отклонение но средногодишната концентрация отговаря на добро състояние. Наблюдава се положителна тенденция към подобряване, предвид че. в предходни години е отговарял на умерено. Общия азот показва минимална възходяща тенденция в измерените през 20205 г. концентрации.

✓ ***р. Гостиля от извор до вливане в р. Искър при Ставерци и Староселци (BG1IS100R025).*** През 2025 г. е наблюдавано чрез пункт ***р. Гостиля преди вливане в р. Искър (BG1IS00013MS030)***

Анализът на физикохимичните показатели показва отклонения от нормите за добро състояние при азот нитратен и общ азот, като при общия азот се наблюдава минимална низходяща тенденция. Ортофосфатите (като фосфор) остават стабилни, без промяна спрямо предходни периоди. Отчитат се високи стойности на параметъра електропроводимост, които могат да отразяват повишена минерализация или влияния от околни дейности.

През 2025 г. измерените концентрации на показателя хром-общ, който в предходни години е показвал отклонение от нормата за добро състояние сега отговаря на нормативните изисквания. Измерените стойности за специфичните замърсители и приоритетните вещества не показват превишения на СКОС.

Обобщение за поречието на р. Искър за 2025 г.

Анализът на резултатите от мониторинга за 2025 г. показва ясно изразена пространствена диференциация в състоянието на водните тела в поречието на р. Искър, обусловена основно от антропогенното въздействие по течението.

В горното течение на реката, в района на урбанизираните територии около София, се наблюдава най-съществено натоварване на повърхностните води, свързано основно с биогенни вещества и органично замърсяване. Този натиск се формира както от основното течение на реката, така и под влиянието на притоците.

По-надолу по течението се отчита постепенно подобрение в качеството на водата, като част от показателите показват тенденция към стабилизиране и намаляване на концентрациите. Особено ясно това се проявява при основния приток – р. Малък Искър, където се наблюдава подобрение по ключови биогенни показатели, което има пряко положително отражение върху състоянието на р. Искър след вливането му.

В долното течение на реката състоянието се характеризира с по-ниска степен на натоварване в сравнение с горните участъци, като се запазва отклоненията при от биогенните показатели, но с по-слабо изразени превишения и лека тенденция към намаляване на измерените концентрации. Сравнителният анализ показва, че част от

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

наблюдаваните отклонения в горното течение не се акумулират в същата степен надолу по течението, което се свързва с процеси на разреждане, самопречистване и влиянието на притоците с по-добро състояние.

ПОРЕЧИЕ НА РЕКА ЕРМА

В ПУРБ поречието на река Ерма е определено като едно самостоятелно водно тяло.

✓ Водно тяло на ***р. Ерма с притоци Лишковица и Ябланица до държавна граница (BG1ER100R001)***. През 2025 г. е наблюдавано в пункт ***р. Ерма при гр. Трън (BG1ER00033MS020)***

От анализа на резултатите от проведения мониторинг на водите през 2025 г. на физикохимичните показатели се установява, че същите отговаря на изискванията за умерено състояние. Наблюдават се отклонение от добро състояние при биогенните елементи – азот нитратен и общ азот. Измерените концентрации през 2025 г. са съизмерими с предходните за общия азот, а при показател азот нитратен се наблюдава леко понижение.

Наблюдава се подобрение в състоянието на водното тяло въз основа на резултатите от показател БПК 5, ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор.

При анализа на специфичните замърсители са констатирани концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние за показател алуминий.

Анализът на резултатите от изпитване на приоритетните вещества показва съответствие с нормите за добро химично състояние.

ПОРЕЧИЕ НА РЕКА НИШАВА

През 2025 г. в Програмата за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води в ДРБУ са наблюдавани две водни тела тела от поречието на река Нишава, а именно:

✓ Водно тяло на ***РВ - СД "Сребърна-Гински" 12 бр. и РВ "Черна" (Църна) на р. Височка (Сребърна), Камарска, Средна и Куратска, (BG1NV200R1101);***

✓ Водно тяло на ***р. Нишава (Гинска) от извор до държавна граница, р. Височка (Сребърна) без зона питейни РВ СД "Сребърна-Гински" и р. Габерска от извор до държавна граница (BG1NV200R1001);***

Първото водно тяло е зона за защита на питейните води и през 2025 г. е наблюдавано в две монитроингови програми – Програма за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води и Програма за контролен мониторинг на повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване.

Анализът на резултатите от 2025 г. показва добро и отлично състояние на физикохимичните елемнти за качество. Изключение се наблюдава при показател общ фосфор, който превишава минимално нормата за добро състояние. Отклонения при общ фосфор са констатирани и в предходни периоди като през 2025 г. се наблюдава низходяща тенденция.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

От групата на специфичните замърсители са установени стойности над СГС-СКОС за елемнтите мед и цинк. Приложен е МБЛ в резултат, на който концентрацията на мед отговаря на определения СКОС, но при цинк – превишава.

Анализът на резултатите от изпитване на приоритетните вещества показва добро химично състояние.

Анализът на резултатите от 2025 г. за второто от поречието водно тяло - р. Нишава при с. Калотина, показват:

В данните от мониторинг от 2025 г. на физикохимичните ЕК се констатират отклонения от нормите за добро състояние при показатели азот нитратен, общ азот и общ фосфор. Наблюдава се низходяща тенденция в концентрациите на всички анализирани показатели и подобряване на състоянието на ВТ.

При анализът на резултатите от изпитване на специфичните замърсители, проведени през 2025 г., е констатирано отклонение при елемента алуминий. Всички останали анализирани специфични замърсители съответстват на нормативно установените стойности за добро екологично състояние.

Резултатите от изпитване на приоритетните вещества показва добро химично състояние на водното тяло.

ПОРЕЧИЕ НА РЕКА ВИТ

За начало на река Вит е приета р. Бели Вит. В обхвата на основното поречие са определени общо шест водни тела, като всичките попадат в териториалния обхват на РИОСВ Плевен. Чрез мрежата за мониторинг се проследява състоянието както на основното течение, така и на по-значимите притоци – – р. Черни Вит, р. Калник, р. Каменка и р. Тученица, както и на язовирите Сопот, Телиш и Долни Дъбник.

През 2025 г. чрез Програмата за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води са наблюдавани четири пункта по основното течение на р. Вит, респективно четири водни тела. Два от пунктовете, в горното течение на реката са мониторирани в рамките на контролен мониторинг, като са анализирани пълния списък с показатели (физикохимични, специфични замърсители и приоритетни вещества). Останалите две водни тела в долното течение са участвали в оперативен мониторинг. Също са наблюдавани и за целите на докладването по нитратна директива.

Пунктовете са разположени по протежение от извора до устието, както следва:

- ✓ водно тяло на ***РВ "Болованджика"; РВ "Брестнишка лъка" на р. Рибарица*** **(BG1VT900R1101)** наблюдавано в пункт ***Водохващане Болованджика над с. Рибарица*** **(BG1VT09921MS070)**
- ✓ водно тяло на ***р. Вит от вливане на реките Черни Вит и Бели Вит при Тетевен до вливане на р. Калник при Пещерна (*****BG1VT789R1005),*** наблюдавано в пункт ***р. Вит при махала Асен на моста за Боаза (BG1VT06913MS1050)***

Двете водни тела попадат в горното течение на реката, където антропогенно въздействие е ограничено. Анализът на резултатите от мониторинг през 2025 г. показва, че

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа" №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

всички изпитани показатели отговарят на нормите за добро състояние. Отчетено е единично отклонение по показател разтворен кислород през месец юли, което може да бъде обяснено с хидроложките условия и частичното пресъхване на реката в края на летния период.

✓ водно тяло на ***Река Калник от яз. Сопот до вливане в р. Вит, (BG1VT789R1105).*** Водното тяло е включено в рамките на оперативния мониторинг през 2025 г. чрез пункт ***р. Калник преди вливане в р. Вит, при с. Бълг. извор (BG1VT068117MS1060).***

В резултатите от изпитване на физикохимични показатели през 2025 г. се констатират отклонения от нормите за добро състояние при биогенните елементи: азот амониев, азот нитратен, общ азот, ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор. Сравнителният анализ на данните с предходни периоди показва низходяща тенденция в измерените концентрации на всички показатели.

Наблюдава се подобряването на състоянието на водното тяло, като най – изразено е това при индикативния показател БПК5, който към ПУРБ 2022-2027 е оценен в умерено състояние, а към настоящия момент отговаря на нормите за добро състояние.

При анализа на специфичните замърсители не са констатирани отклонения от СКОС за добро състояние.

✓ водно тяло на ***р. Каменка от извор до вливане в р. Вит, вкл. притоци - р. Катунецка с Мирьова и Елешница и р. Сопотска с Лъга и Батънска (BG1VT600R006)***

През 2025 г. е наблюдавано в рамките на оперативния мониторинг чрез пункт на ***р. Каменка, след вливане на р. Катунецка при Бежаново (BG1VT00061MS050).***

Анализът на резултатите от изпитване на физикохимичните елементи за качество показват отклонение при биогенните замърсители – азот нитратен и общ азот, както и при индикативния показател БПК 5. При сравнение на данните от 2025 г. с данни от предходни периоди се установява възходяща тенденция в измерените концентрации на замърсителите (диаграма № 14 и диаграма № 15).

Диаграма № 14

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 15

✓ водно тяло на ***язовир Горни Дъбник (BG1VT300L1012)***

През 2025 г. водното тяло е наблюдавано чрез пункт за мониторинг ***яз. Горни Дъбник- на стената (BG1VT00325MS031)***

Анализът на резултатите от 2025 г. показва съответствия с нормите за добро и отлично състояния при физикохимичните елементи за качество, веществата и елементи от групата на специфичните замърсители и приоритетните вещества.

✓ водно тяло на ***р. Вит от вливане на р. Каменка при Бежаново до вливане на р. Тученица при Опанец, вкл. приток р. Бара след язовир Горни Дъбник (BG1VT307R1007),*** наблюдавано в пункт ***р. Вит след с. Ясен (BG1VT00631MS1030)***

В резултатите за 2025 г. от пунктът на р. Вит след с. Ясен са констатирани минимални отклонения от нормата за добро състояние на показател азот нитратен, които не водят до превишение на средногодишната норма, както и отклонения при общ азот. Анализът на тенденциите показва понижаване на измерените концентрации на замърсителите спрямо предходни периоди.

✓ водно тяло на ***река Тученица от извор до вливане в р. Вит при с. Опанец, водно тяло с код BG1VT200R008.*** Водното тяло се наблюдава с пункт за мониторинг ***р. Тученица преди вливане в р. Вит при с. Опанец (BG1VT00021MS030)***

При анализа на резултатите от изпитване на физикохимичните ЕК се констатират отклонения от нормите за добро състояние при всички биогенни елементи – азот амониев, азот нитритен, азот нитратен, общ азот, ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор. Наблюдава се тенденция към понижаване на измерените концентрациите през 2025 г. в сравнение с предходните години в концентрации на показатели азот амониев, азот нитритен и азот нитратен. Измерените концентрации на показатели общ азот, общ фосфор и ортофосфати (като фосфор) показват устойчивост като при тях не се отчита промяна.

Индикативните показатели БПК5, електропроводимост и разтворен кислород също показват подобрение в качеството на водата. Измерените стойности на БПК5 показват значителна тенденция към намаляване (диаграма № 16).

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 16

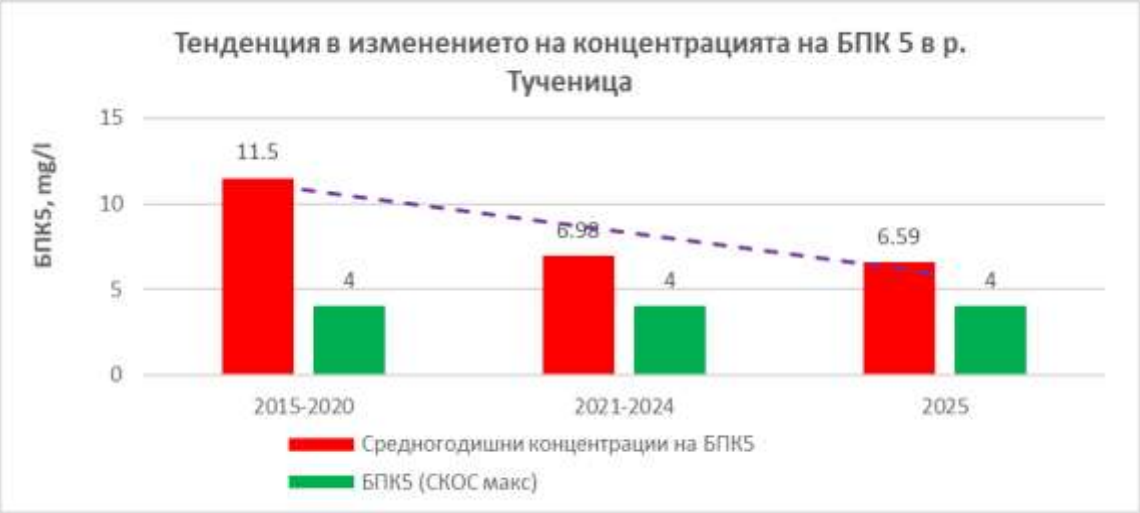

✓ водно тяло на ***р. Вит от вливане на р. Тученица при Опанец до устие*** **(BG1VT100R009)**, наблюдавано в пункт на ***р. Вит след гр. Гулянци (BG1VT00011MS010)***

В пунктът на р. Вит след гр. Гулянци, разположен преди вливане в р. Дунав се установяват отклонения от нормите за добро състояние при биогенните замърсители: азот нитратен, общ азот и ортофосфати (като фосфор). Анализът на тенденциите показва слабо понижаване в измерените концентрации на азот нитратен, но възходяща тенденция при общия азот и ортофосфатите.

Резултатите от изпитване на специфичните замърсители и приоритетни вещества отговарят на СКОС за добро състояние.

Обобщение за поречието на р. Вит за 2025г.

Анализът на резултатите от мониторинга през 2025 г показва ясно изразена пространствено разграничаване на състоянието на повърхностните води по протежение на поречието – от добро състояние в горните части към постепенно влошаване в посока към устието, с най-значими отклонения в долното течение.

В горната част на поречието, първите две водни тела, характеризираща се с ограничено антропогенно въздействие, не се установяват отклонения от нормите за добро състояние.

Надолу по течението и след вливане на притока р. Каменка се наблюдава леко влошаване на състоянието най – ясно изразена при биогенните показатели, като това се проявява основно чрез повишени концентрации на показателя общ азот.

Най – високи концентрации са измерени в пункта на р. Вит след гр. Гулянци, разположен преди вливане в р. Дунав и след вливане на притока р. Тученица.

На Диаграма № 17 е представено пространственото изменение на средногодишната концентрация на показател общ азот от различни пунктове разположени в основното поречие на река Вит. Диаграмата представя също и времевите изменения в концентрациите на

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

показателя за два периода 2015 – 2020 и 2021 – 2025 като от нея ясно се вижда тенденцията към понижаване на измерените концентрации във водните тела разположени в долното течение на реката.

Диаграма № 17

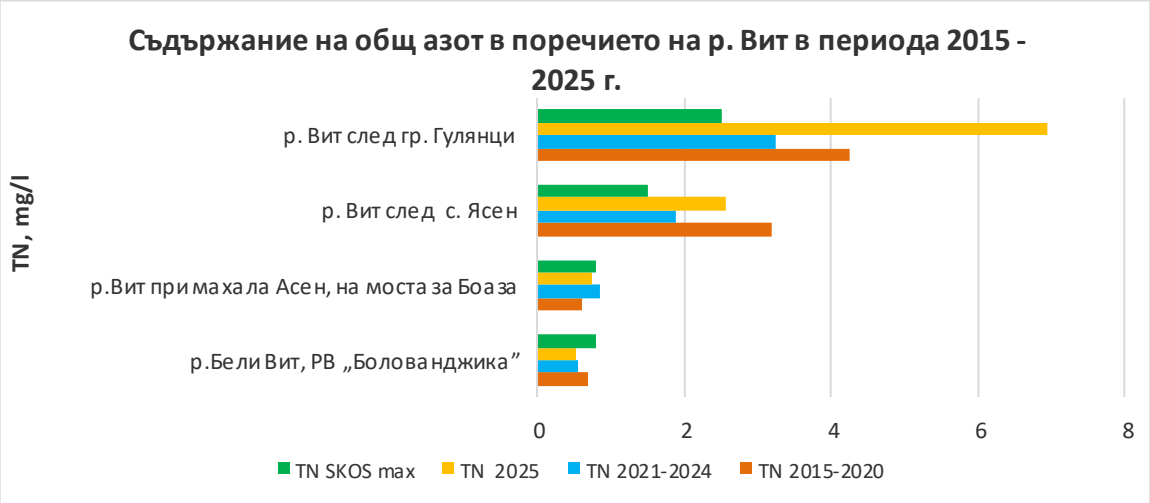

ПОРЕЧИЕ НА РЕКА ОСЪМ

Река Осъм се формира от сливането на реките Бели Осъм и Черни Осъм при гр. Троян и се влива в р. Дунав при с. Никопол. Водосборът обхваща разнообразни природни условия – от високопланинските части на Стара планина, през предпланински и равнинни райони с преобладаващо земеделско земеползване. В основното поречие на р. Осъм са определени пет водни тела, а останалите дванадесет водни тела от водосбора са по – големите притоци – р. Бели Осъм, р. Бара, р. Ломя, р. Маарата. Седем от водните тела от водосбора на р. Осъм са определени като зони за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. През 2025 г. мониторинг е проведен във водни тела от поречието на р. Бели Осъм, основното течение на р. Осъм и част от основните ѝ притоци – р. Маарата и р. Ломя.

Река Бели Осъм

През 2025 г. качеството на водите в поречието на р. Бели Осъм е проследено в две водни тела:

✓ водно тяло на ***р. Бели Осъм от Чифлик до Троян (BG1OS890R1816)*** наблюдавано в пункт ***р. Бели Осъм при с. Бели Осъм (BG1OS07287MS1030);***

✓ водно тяло на ***р. Бели Осъм от приток при Балканец до вливане на р. Черни Осъм (BG1OS890R1016)*** наблюдавано чрез пункт ***р. Бели Осъм преди вливане в р. Черни Осъм при гр. Троян (BG1OS00728MS1020)***

Анализът на резултатите от мониторинга показва, че и в двата разглеждани участъка на реката се установяват отклонения от доброто състояние по биогенни показатели, като водещи са общ азот, общ фосфор и ортофосфати (като фосфор).

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

В горното течение (при с. Бели Осъм) се наблюдава тенденция към леко повишаване на концентрациите на биогенните елементи.

В участъка преди вливането в р. Черни Осъм (гр. Троян) се установяват по- голям брой показатели с от отклонения, включително по показателите азот амониев и азот нитритен, като при тях се наблюдава тенденция към понижаване на концентрациите спрямо предходни периоди. В същото време стойностите на общ азот, общ фосфор и ортофосфати (като фосфор) остават устойчиво високи. Установеното влошаване на качеството на водата в този участък може да се свърже с натиск на урбанизираната територия на гр. Троян, което обуславя по-високото биогенно натоварване на реката.

По показателя БПК5 са регистрирани единични отклонения, но средногодишните стойности остават в рамките на доброто състояние.

По отношение на специфичните замърсители и приоритетните вещества не са установени превишения на СКОС, което показва, че основният натиск върху водното тяло е свързан с биогенно натоварване, вероятно с дифузен характер.

В основното течение на р. Осъм през 2025 г. са наблюдавани четири водни тела чрез следните мониторингови пунктове:

- ✓ водно тяло на ***р. Осъм от вливане на реките Черни Осъм и Бели Осъм при Троян до вливане на р. Берница при Александрово, вкл. притоците - Команска, Суха, Дрипля и Берница (BG1OS700R1001)***, наблюдавано в пункт ***р. Осъм след гр. Ловеч (BG1OS00715MS050);***
- ✓ водно тяло на ***р. Осъм от вливане на р. Берница при Александрово до вливане на р. Ломя, вкл. приток р. Градежница (BG1OS700R1011),*** наблюдавано в пункт ***р. Осъм след гр. Левски (BG1OS00051MS030)***
- ✓ водно тяло на ***р. Осъм от вливане на р. Ломя при Левски до вливане на р. Мечка при Дебово; вкл. приток - р. Мечка (BG1OS130R1115)***, наблюдавано в **пункт *р. Осъм при гр. Изгрев (BG1OS00037MS020*)**
- ✓ водно тяло на ***р. Осъм от вливане на р. Мечка при Дебово до устие (BG1OS130R1015)***, наблюдавано в пункт ***р. Осъм при с. Черковица (BG1OS00011MS010).***

Анализът на данните от мониторинга показва, че по цялото протежение на реката основните отклонения от доброто състояние са свързани с биогенни показатели, основно общ азот, а в горното течение се установяват и отклонения на показателите общ фосфор и ортофосфати.

В участъка след гр. Ловеч се наблюдават устойчиви концентрации на биогенни елементи, както и влошаване по показателя БПК5, който през 2025 г. преминава в състояние по-ниско от добро (диаграма № 18).

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 18

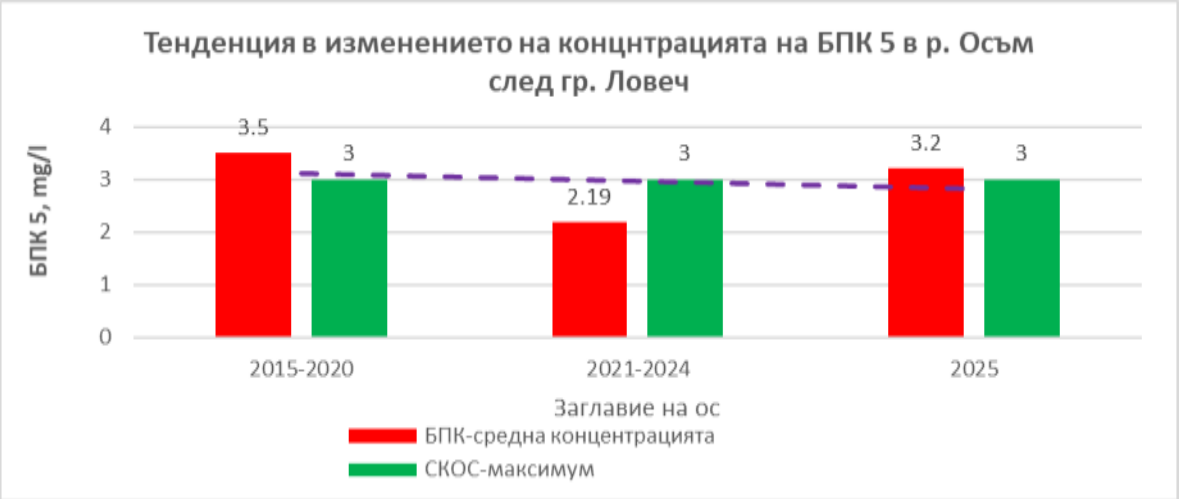

Надолу по течението, в пунктовете след гр. Левски, при гр. Изгрев и при с. Черковица, общият азот остава водещ показател с отклонения, като се наблюдава тенденция към нарастване на концентрациите, което показва кумулативен ефект от натиска в поречието.

На Диаграма № 19 са представени средногодишните концентрации на общ азот в разглежданите водни тела от основното течение на р. Осъм за периода 2015–2025 г., като се проследява изменението на показателя по протежение на реката. Анализът на данните показва наличие на устойчиви, слабо нарастващи концентрации по – посока течение на реката, което е индикатор за кумулативен ефект от натоварването в поречието.

Диаграма № 19

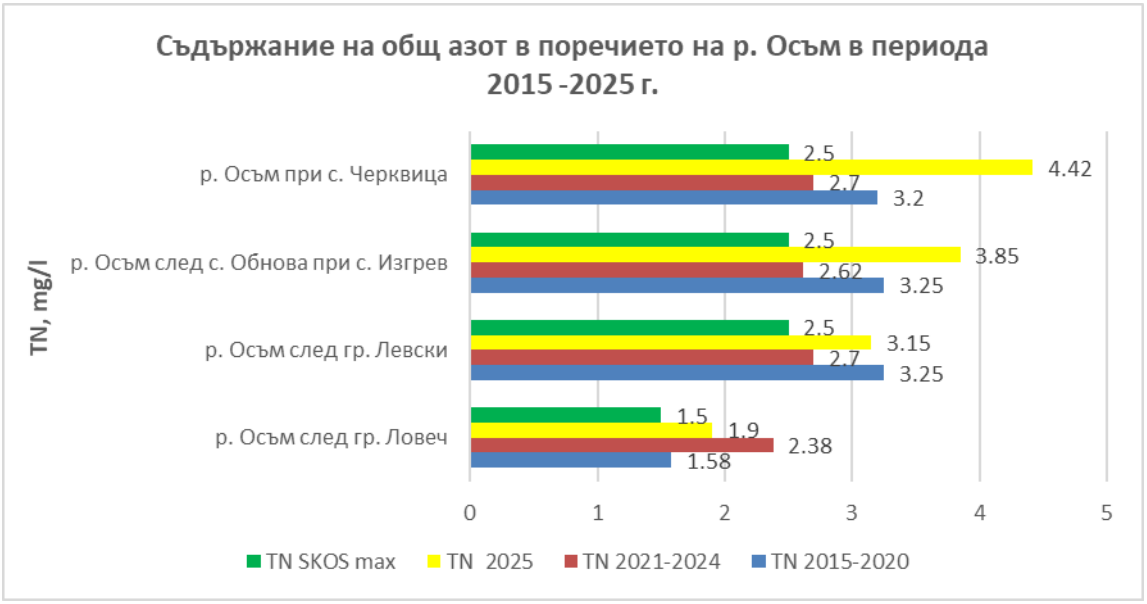

Във всички разгледани водни тела са регистрирани понижени концентрации на разтворен кислород през летните месеци, което се обяснява с намаления отток на водата и условията на маловодие.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

По отношение на специфичните замърсители и приоритетните вещества не са установени превишения на СКОС, което показва, че отклоненията са обусловени основно от дифузно замърсяване с биогенни елементи, а не от индустриални или токсични замърсители.

Притоци на р. Осъм – р. Маарата и р. Ломя

Река Маарата е десен приток на р. Осъм, който извира при пещера Маарата край с. Крушуна и се влива в р. Осъм в района на с. Деветаки. Карстовият характер на водосбора определя относително постоянния воден режим на реката.

В ПУРБ р. Маарата е определена като самостоятелно водно тяло ***карстов извор Маарата – Крушуна (BG1OS700R1111).*** През 2025 г. е изпълнен мониторинг в пункт р**.** ***Маарата с.Крушуна - карстови извори (BG1OS07112MS100***).

Анализът на резултатите показва тенденция към понижение в измерените концентрации на показателят азот амониев, който в предходни периоди е оценяван в умерено състояние а през 2025 г. отговаря на добро състояние.

Установени са превишения при показателите азот нитратен и общ азот, с ясно изразена възходяща тенденция (диаграма № 20 и диаграма № 21).

Диаграма № 20

Диаграма № 21

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Основен принос за повишените концентрации на азот имат дифузни източници на замърсяване в подхранващата зона на извора, като земеделски дейности, които чрез бързия водообмен в карста достигат до извора.

Река Ломя е определена като самостоятелно водно тяло с географско описание ***р. Ломя от извор до вливане в р. Осъм, водно тяло (BG1OS400R010)***. През 2025 г. е наблюдавано чрез пункт ***р. Ломя след с. Варана, преди вливане в р. Осъм (BG1OS00041MS090)***

Анализът на резултатите от 2025 г. показва отклонения от нормите за добро състояние при биогенните замърсители - азот нитратен и общ азот с низходяща тенденция на измерените концентрации. Отклонения от нормите са установени и при показателя БПК5, като средногодишната концентрация за 2025 г. превишава нормата за добро състояние. Отчетени са ниски нива на разтворен кислород през летните месеци.

ПОРЕЧИЕ НА РЕКА ЯНТРА

Река Янтра е третият по дължина десен приток на река Дунав в България (285.5 км), извираща от централния дял на Стара планина (подножието на връх Хаджи Димитър). Тя притежава силно развита и сложна хидрографска мрежа, като сред най-значимите ѝ притоци са р. Росица (164 км), р. Стара река (Лефеджи) (92 км) и р. Джулюница (85 км).

В основното поречие на р. Янтра са определени седем водни тела, като през 2025 г. е изпълнен мониторинг за оценка на физикохимичните елементи за качество и специфичните замърсители е изпълнен мониторинг в пет от тях..

През 2025 г. чрез Програмата за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води са наблюдавани пет пункта по основното течение на р. Янтра. Два от пунктовете са разположени в горното течение на реката, два в долното течение и един в последното водно тяло преди вливане в р. Дунав. Всички пунктове са участвали в рамките на оперативния мониторинг. Също са наблюдавани и за целите на докладването по нитратна директива.

Горно и средно течение на р. Янтра

✓ водно тяло на ***р. Янтра от зоната за защита: РВ "Янтра"; ОВ "Сапатовец" до вливане на р. Козлята при Габрово (BG1YN900R1415)*** наблюдавано в пункт ***р. Янтра преди вливане на р. Паничарка - гр. Габрово-мост (BG1YN08991MS1120)***

Анализът на резултатите от мониторинг за 2025 г. показва съответствие с нормите за добро състояние по всички анализирани показатели

✓ водно тяло на ***ОВ "Гръбчево"-1 и 2; ОВ "Българка" на р. Плачковска (BG1YN800R1116)***

През 2025 г. водното тяло е наблюдавано чрез пункт за мониторинг ***ОВ "Българка" (BG1YN08229MS162)*** в две програми - Програма за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води и Програма за контролен мониторинг на повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Анализът на резултатите показва пълно съответствие с нормите за добро и отлично състояние на водите.

✓ водно тяло на ***язовир Христо Смирненски; СД "Янтра" с 5 бр. РВ и РВ "Левичарка" на р. Паничарка (BG1YN900L1014)***

През 2025 г. водното тяло е наблюдавано в две програми Програма за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води и Програма за контролен мониторинг на повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване чрез пункт ***яз. Христо Смирненски - на стената (BG1YN92233MS051)***.

Анализът на резултатите показва съответствие с нормите за добро и отлично състояние по изпитаните показатели с изключение на показател общ фосфор. За него двукратно (от общо четири) в месеците март и юни са измерени концентрации превишаващи нормите за добро състояние, докато стойностите на показател ортофосфати (като фосфор) се оценяват в отлично състояние. Този факт дава основание да се счита, че превишенията нямат антропогенен произход. През март натоварването вероятно е резултат от интензивен отток и ерозия от водосбора, а през юни от естественото размножаване на водораслите (фитопланктона).

Отклоненията по показател общ фосфор са характерни за типа на водното тяло - L2 – Планински езера и язовири, за които има специфичен хидрологичен режим и в тях фосфорът преминава от минерална в органична форма в зависимост от вегетационния период. Предположението за биологичния и сезонен характер на превишенията се потвърждава от данните през втората половина на 2025 г. През септември и декември се наблюдава ясна тенденция към понижаване на концентрациите на общия фосфор, като стойностите влизат в пълно съответствие с нормите за добро състояние.

✓ водно тяло на ***р. Янтра от вливане на р. Козлята при гр. Габрово до вливане на р. Белица при гр. Велико Търново (BG1YN900R1015),*** наблюдавано в пункт ***р. Янтра при с. Леденик (BG1YN08911MS1110)***

Анализът на резултатите от мониторинга изпълнен през 2025 г. показва отклонения от нормите за добро състояние по биогените показатели – азот нитратен, общ азот, общ фосфор и ортофосфати (като фосфор). Наблюдава се постоянство при измерените концентрации на азот нитратен и лек спад при общия азот. Обратно измерените стойности на общия фосфор показват възходяща тенденция**.**

Пунктът в това водно тяло наблюдава преходен участък в края на горното течение, като в него се отчитат първите въздействия от урбанизираните територии.

Поречие на река Белица

✓ водно тяло на ***р. Белица от извор до вливане на р. Райковска при Вонеща вода вкл. приток - р. Райковска (BG1YN800R1133*****),** наблюдава се с пункт ***р. Белица след с. Вонеща вода мост за м. Войнежа (BG1YN08859MS1190)***

През 2025 г. е проведен мониторинг за оценка на всички физикохимични елементи за качество, специфични замърсители и приоритетни вещества. Анализът на резултатите показва пълно съответствие с нормите за добро и отлично състояние. Единствено е

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

констатирано еднократно отклонение от нормата за добро състояние на ортофосфати (като фосфор), когато са отчетени и ниски нива на разтворения кислород в периода на маловодие, но това не променя общата оценка за годината.

✓ водно тяло на ***язовир Йовковци на р. Веселина (BG1YN600L1019),*** наблюдава се в пункт ***"Язовир Йовковци" (BG1YN62953MS041)***

През 2025 г. е участвал в две програми – Програма за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води и Програма за контролен мониторинг на повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване.

Анализът на резултатите показва минимално отклонение на средногодишната концентрацията на показател общ фосфор спрямо нормите за добро състояние. Това отклонение е в резултат на еднократно измерена висока стойност, а не от постоянни високи концентрации. През летните и есенни месеци са отчетени ниски нива на разтворения кислород. Както беше пояснено при анализа на резултатите на язовир Христо Смирненски констатираното отклонение е обяснимо предвид характеристиките (типа) на водното тяло, хидроложкия режим и сезонната вариация в нивата на разтворения кислород и биогенните елементи.

✓ водно тяло на ***р. Дряновска от Трявна до вливане в р. Белица при Дебелец (BG1YN800R1016)***

През 2025 г. водното тяло е наблюдавано в два пункта ***р. Дряновска след Трявна, мост над р. Дряновска (BG1YN88219MS1040)*** и ***р. Дряновска преди вливане в р. Белица (BG1YN00079MS220)***

В пунктът след гр. Трявна, който е първият по посока течение на реката, се отчитат еднократни/инцидентни отклонения от СКОС по показатели: БПК5, ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор. Изчислените средногодишни концентрации и за трите показателя не превишават СГС - СКОС.

Във втори, по посока течение на реката, пункт (преди вливането в р. Белица) са измерени концентрации, превишаващи нормите за ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор, които водят до оценка умерено състояние по тези показатели. Наднормените концентрации са установени двукратно в проби, взети през летните месеци в периода на маловодие, когато и нивото на разтворения кислород са били ниски. Резултатите от втория пункт отразяват кумулативния ефект от натрупване на замърсителите по протежение на реката.

Средно течение на р. Янтра

✓ водно тяло на ***р. Янтра от вливане на р. Белица при гр. Велико Търново до вливане на р. Лефеджа при Горски долен Тръмбеш (BG1YN700R1017),*** наблюдавано в пункт ***р. Янтра след ПСОВ Д.Оряховица, мост за с. Върбица (BG1YN00871MS1020)***

Анализът на физикохимичните елементи за качество показва отклонения от нормите за добро състояние по биогенни показатели – азот амониев, азот нитритен, азот нитратен, ортофосфати като фосфор и обш фосфор, както и индикативния показател БПК5. През месец

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа" №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

май на 2025 г. са измерени екстремно високи концентрации на биогенните замърсители и БПК5, което се дължи най - вероятно на инцидентно замърсяване от не установен източник, т.к. подобни високи концентрации не се наблюдават при следващите измервания. Това прави анализа на тенденциите с данните от предходните години некоректен.

При сравнение на концентрациите на показателите с отклонение от това водно тяло, със същите измерени в по – горе разположеното водно тяло (BG1YN900R1015), по посока течение на реката се наблюдава увеличение на концентрациите. В средно течение на реката (BG1YN700R1017) се отчита влиянието на антропогенния натиск при преминаването и през урбанизираните територии на гр. Велико Търново и гр. Горна Оряховица

Констатира се подобряване на химичното състояние на водното тяло - показател флуорантен, който в предходни години е показвал отклонение от СГС- СКОС по данните от 2025 г. се оценяват в добро състояние.

ПОРЕЧИЕ НА РЕКА ЛЕФЕДЖА /СТАРА РЕКА/

Река Лефеджа е значим десен приток на река Янтра. Влива се в нея на около 700 метра югозападно от село Горски Долен Тръмбеш (община Горна Оряховица). Наименование Лефеджа (или Лефеджи) се използва предимно за долното течение на реката – след като Стара река приеме двата си най-големи притока: Голяма река (Биюкдере) отдясно и Веселина (Джулюница) отляво.

✓ водно тяло на ***р. Лефеджа от извор до Зайчари (BG1YN600R022)*** наблюдава се **в пункт *р. Стара река, мост при с. Майско (BG1YN08695MS1060)***

От данните за 2025 г. са установени еднократни отклонения от нормите на физикохимичните показатели – БПК5, азот амониев, азот нитратен, общ азот, оротофосфати като фосфор и общ фосфор. Превишенията са минимални и средногодишните стойности на концентрациите им не превишават СКОС за добро състояние. По – голяма част от тези отклонения са констатирани в летните месеци.

От групата на специфичните замърсители отклонения от нормите са констатирани при металите - алуминий и желязо, като те също са еднократни, поради което най – вероятно са с природен произход (геогенен).

През 2025 г. е проведен пълен мониторинг за оценка на химичното състояние по приоритетните вещества. Не са установени превишение на СКОС, включително и по показатели флуорантен и трибутилкалаени съединения, които в предходни години са показвали отклонения.

✓ водно тяло на ***р. Лефеджа от Зайчари до вливане на р. Джулюница при с. Джулюница, вкл. приток р. Карадере (BG1YN600R1034)*** наблюдава се чрез пункт ***р. Стара река /Лефеджа/, мост след с. Кесарево (BG1YN00651MS160)***

През 2025 г. е изпълнен пълен мониторинг по всички физикохимични елементи за качество, специфични замърсители и приоритетни вещества. Анализът на резултатите от 2025 г. показва отклонения от СКОС за добро състояние при биогенните показатели – азот амониев, азот нитритен, ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор. Отклоненията от

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

нормите при биогенните показатели са характерни за водното тяло, и са констатирани в предходни години, като концентрациите им се запазват относително постоянни без ясно изразена тенденция. Не се констатират други отклонения при други показатели.

✓ водно тяло на ***р. Джулюница от вливане на р. Златаришка при Златарица до вливане в р. Лефеджа при с. Джулюница и приток - р. Бебровска (BG1YN600R1125)*** наблюдава се чрез пункт ***р. Джулюнска – мост на с. Джулюница (BG1YN00621MS170)***

Във водното тяло на р. Джулюница се наблюдават превишени концентрации за азот нитритен, ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор. Специфично за 2025 г. е регистрираната за първи път висока концентрация на азот нитритен, която има инцидентен характер (една екстремно висока стойност от четири проби). При фосфорните показатели се наблюдава устойчивост на замърсяването без изразена тенденция към промяна.

Резултатите от изпитване на приоритетните вещества през 2025 г. показват пълно съответствие с нормите за добро химично състояние. Веществата флуорантен и трибутилкалаени съединения, които в предходни периоди са показвали отклонения сега отговарят на СКОС.

✓ водно тяло на ***Язовир Ястребино (BG1YN600L1024),*** наблюдава се в мониторингов пункт ***яз. Ястербино (BG1YN06496MS061)***

Язовир Ястребино се използва за питейни нужди и през 2025 г. е наблюдаван в две програми - Програмата за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води за оценки на екологичното и химичното състояние на водното тяло и в Програмата за контролен мониторинг на повърхностни води предназначени, за питейно-битово водоснабдяване.

Състоянието на водното тяло отговаря на изискванията за умерено състояние, на база изчислените средни концентрации на физикохимичните елементи за качество. Констатирани са отклонения от нормите за добро състояние при показатели – азот амониев, общ азот и общ фосфор. Сравнителният анализ с данни от предходните години показва низходяща тенденция в концентрацията на показател общ фосфор и подобряване на състоянието на водното тяло.

Резултатите от изпитване през 2025 г. на веществата и елементите от групата на специфични замърсители показват отклонение от нормите за добро състояние при елемента манган. Сравнителния анализ на данните от предходни години показва, че концентрации превишаващи СКОС за добро състояние на манган в проби взети от повърхността на язовира са констатирани за първи път през 2023 г. През 2025 г. се наблюдава устойчива възходяща тенденция в измерените концентрации на манган. В предходните години подобни стойности са измервани основно в дълбочинните проби от язовира.

Анализът на резултатите от изпитване на приоритетни вещества показват, че химичното състояние на водното тяло е добро.

✓ водно тяло на ***р. Биюкдере след язовир Ястребино до вливане в р. Лефеджа, вкл. приток р. Казълдере (BG1YN600R1025),*** наблюдавано в пункт ***р. Голяма река след ПСОВ на гр. Стражица (BG1YN86411MS310)***

Мониторингът на р. Биюкдере (пункт след ПСОВ Стражица) показва отклонения при всички биогенни показатели – азот амониев, азот нитритен, общ азот, ортофосфати като

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа" №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

фосфор и общ фосфор. Анализът на тенденциите показва, че всички концентрации намаляват, а показателят БПК5 вече отговарят на нормите за добро състояние.

По отношение на приоритетните вещества е регистрирано двукратно отклонение при трихлорметан, но средногодишната му стойност остава под границата на СГС-СКОС, което не компрометира химичното състояние.

✓ водно тяло на ***р. Лефеджа от вливане на р. Джулюница при Джулюница до вливане в р. Янтра при Горски долен Тръмбеш (BG1YN600R1134)*** наблюдава се чрез пункт ***р. Лефеджа село Бряговица-преди вливане в Янтра (BG1YN00061MS140)***

Този пункт наблюдава река Лефеджа в долното и течение след вливане на р. Джулюница и р. Биюкдере.

Анализът на резултатите от 2025 г. показва че водното тяло запазва доброто си екологично и химично състояние от предходните години. Не са установени отклонения от нормите за добро състояние. Прави впечатление, че макар водното тяло да е от тип R7 (с по-високи норми за добро състояние), реално измерените концентрации на биогенни елементи са по-ниски в сравнение с тези измерено в предходното водно тяло (BG1YN600R1034).

На Диаграми № 22 и № 23 са представени графиките на измерените концентрации на показатели азот амониев и ортофосфати (като фосфор) през 2025 г. в река Лефеджа в пунктовете при с. Кесарево и в пункта преди вливане в р. Янтра. Двете диаграми ясно потвърждават, че през 2025 г. водното тяло запазва добро състояние BG1YN600R1134 и показват намаляването на измерените концентрации на показателите спрямо предходното водно тяло.

Диаграма № 22

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа" №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 23

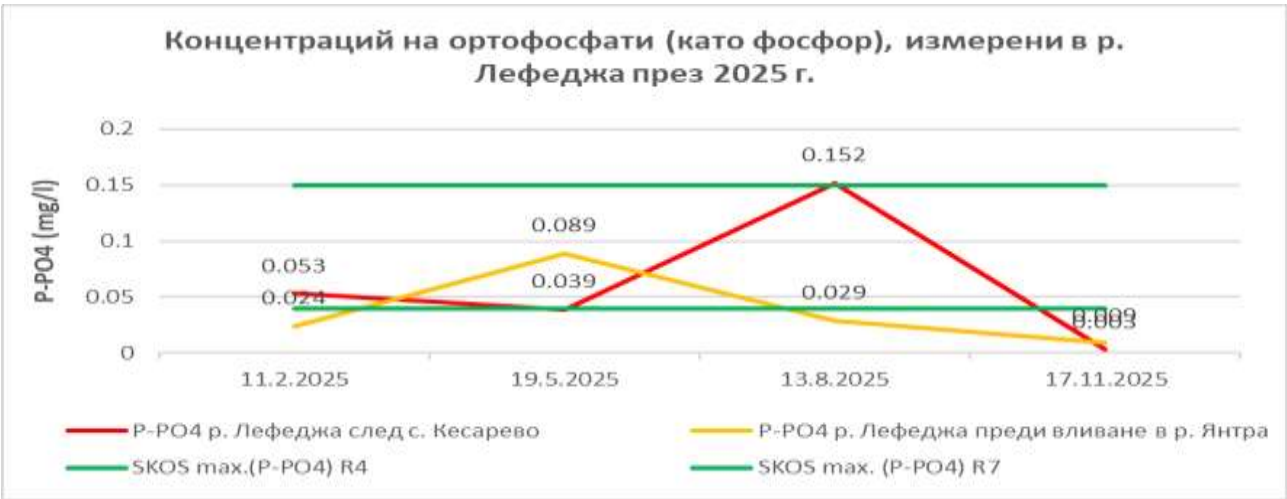

Обобщение за поречието на р. Лефеджа

Анализът на водните тела от поречието на река Лефеджа показва:

- в горното си течение реката е в добро състояние;
- средно течение (пункт Кесарево) се констатира основното биогенно натоварване (азот и фосфор), което се дължи най – вероятно на антропогенен натиск от населените места и земеделските дейности в района;
- в двата притока (р. Джулюница и р. Биюкдере) също се установяват отклонения при биогенните замърсители, като се наблюдава положителната тенденция при р. Биюкдере.
- в долния участък на реката, пункта на р. Лефеджа при с. Бряговица се измерват по-ниски концентрации спрямо средното течение и притоците, показва високата самопречистваща способност на р. Лефеджа.

Водосбор на р. Росица с притоците р. Чопарата, Бохат, Негованка, Мъгъра, Крапец, и язовирите Ал. Стамболийски и Крапец.

В поречието на река Росица ляв, приток на р. Янтра, са разположени голям брой повърхностни водни тела, от които и два язовира, две водни тела в зоните за защита на води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и още четири повърхностни водни тела на притоци на р. Росица. В основното поречие на р. Росица са определени седем водни тела, в това число и яз. Александър Стамболийски. През 2025 г. в основното поречие на р. Росица е изпълнен мониторинг в четири пункта, респективно наблюдаващи четири водни тела, едно от които е и яз. Александър Стамболийски. Един от пунктовете са разположени в горното течение на реката, два в средното течение и един в последното водно тяло преди вливане й в р. Янтра. Всички пунктове са участвали в рамките на оперативния мониторинг и за целите на докладването по нитратна директива, с изключение на яз. Стамболийски, за който е изпълнен контролен мониторинг.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

✓ водно тяло на ***р. Видима от Априлци до вливане на Зла река, вкл. притоци - Зла река и Острешка (BG1YN400R1001)***, наблюдавано в пункт ***р. Видима, въжен мост в кв.Зла река, гр. Априлци (BG1YN84693MS1240)***

Анализът на резултатите от изпитване през 2025 г. показва отклонения от нормите за добро състояние единствено при показателя общ азот. Наблюдава се минимална тенденция към влошаване качеството на водата, предвид че досега показателя е оценяван в добро състояние.

✓ водно тяло на ***р. Росица от зоната за защита: до вливане на р. Негойчевица при с. Стоките, вкл. приток - р. Негойчевица (BG1YN400R1002),*** наблюдавано в пункт р. ***Росица след вливане на р. Негойчица (BG1YN84931MS1140)***

В пунктът на р. Росица при с. Стоките, наблюдаващ горното по посока течение на реката водно тяло (BG1YN400R1002) анализът на резултатите от 2025 г. показва пълно съответствие с нормите за добро/ отлично състояние на водата.

✓ водно тяло на ***р. Росица от вливане на р. Видима до язовир Александър Стамболийски, вкл. приток р. Чупарата (BG1YN400R1003),*** наблюдавано в пункт ***р. Росица след гр. Севлиево/ на шос. мост София-Варна (BG1YN04519MS060)***

Анализът на резултатите от мониторинг от 2025 г. показва еднократни превишение на нормите за добро състояние при физикохимичните показатели - азот амониев, общ азот, общ фосфор и ортофосфати (като фосфор). Сравнителния анализ с данните от предходни периоди показва подобряване на качеството на водите. През 2025 г. от четири измервания за показатели общ фосфор и ортофосфати (като фосфор) се констатира едно отклонение през летните месеци, когато и нивото на разтворения кислород е било екстремно ниско. На Диаграми № 24 и № 25 са показани средногодишните концентрации на двата показателя за периода 2021 – 2025 г.

Диаграма № 24

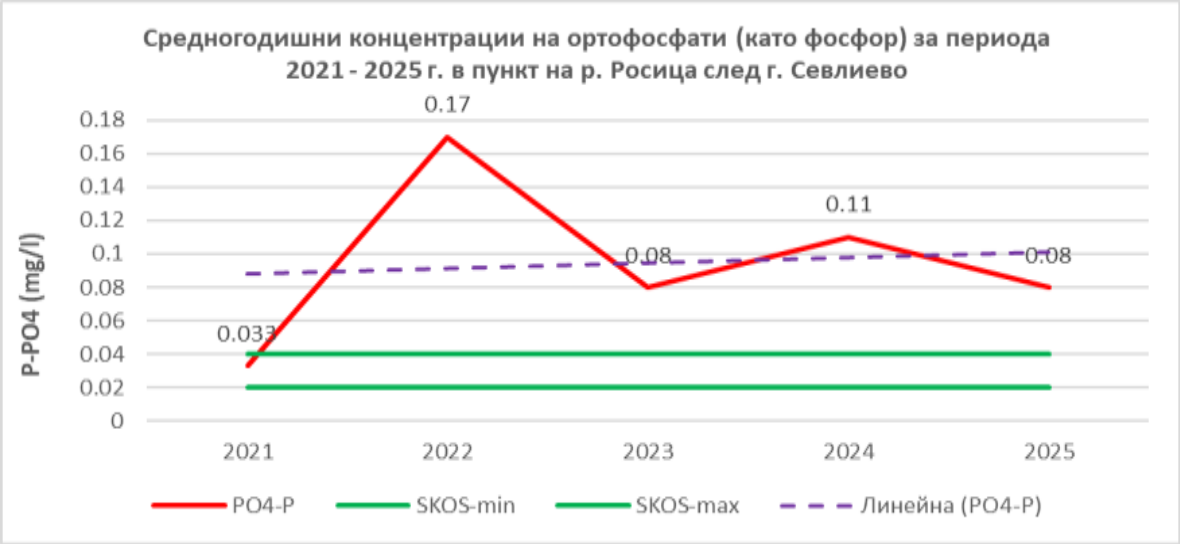

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа" №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 25

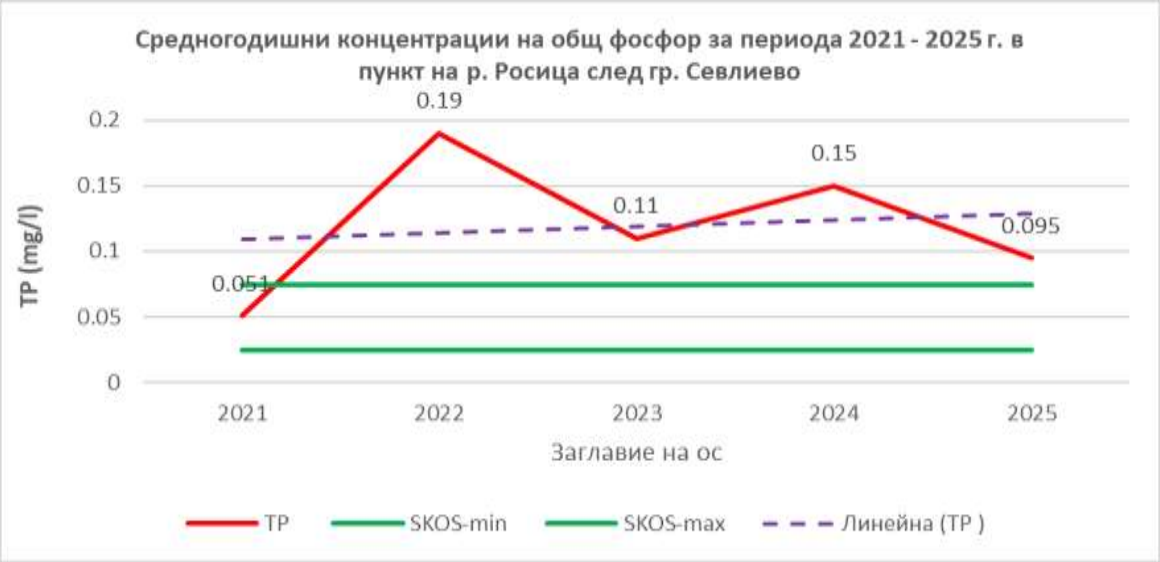

✓ водно тяло на ***язовир Крапец на р. Крапец (BG1YN400L005)*** наблюдавано в пункт ***"Язовир Крапец" (BG1YN04471MS031)***

Анализът на резултатите от физикохимичните елементи за качество от проведения през 2025 г. мониторинг на водите в язовира показват съответствие с нормите за добро и отлично състояние. В нормите на добро състояние са и измерените стойности на показателите от групата на специфичните замърсители и приоритетните вещества.

✓ водно тяло на ***р. Крапец (BG1YN400R006)*** наблюдавано чрез пункт ***р. Крапец преди вливане в яз. Стамболийски (BG1YN00441MS100)***

Анализът на резултатите от направените изпитвания на водата показва отклонения от нормите за добро състояние по показатели азот нитратен и общ азот и ортофосфати (като фосфор). По отношение на азотсъдържащите показатели се наблюдава тенденция към повишаване на концентрациите (диаграма № 26 и № 27). Подобна динамика се констатира и по показател ортофосфати (като фосфор) По всички останали показатели ВТ отговаря на добро състояние.

Диаграма № 26

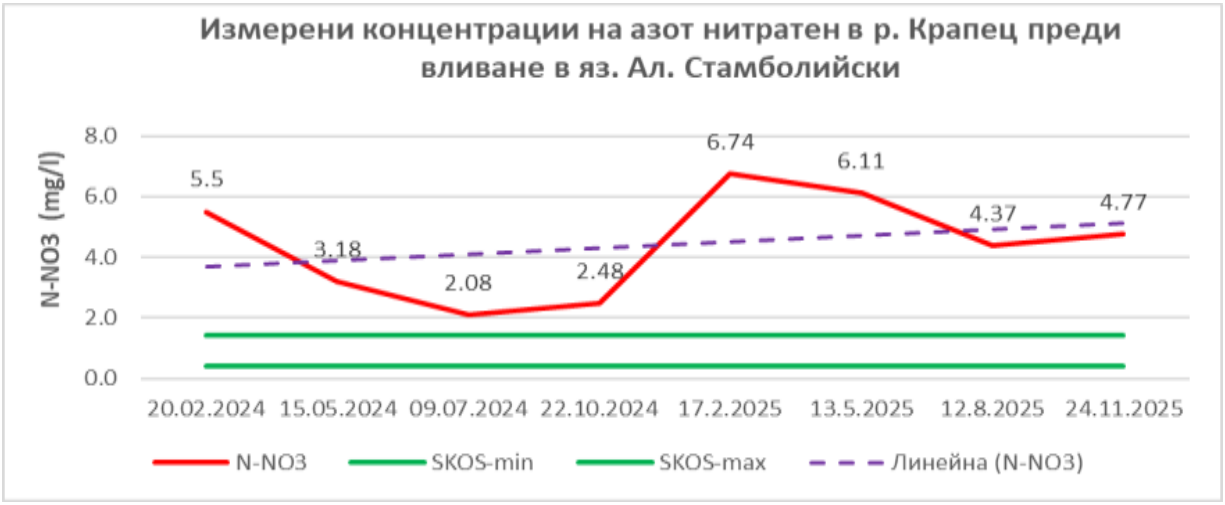

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа" №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 27

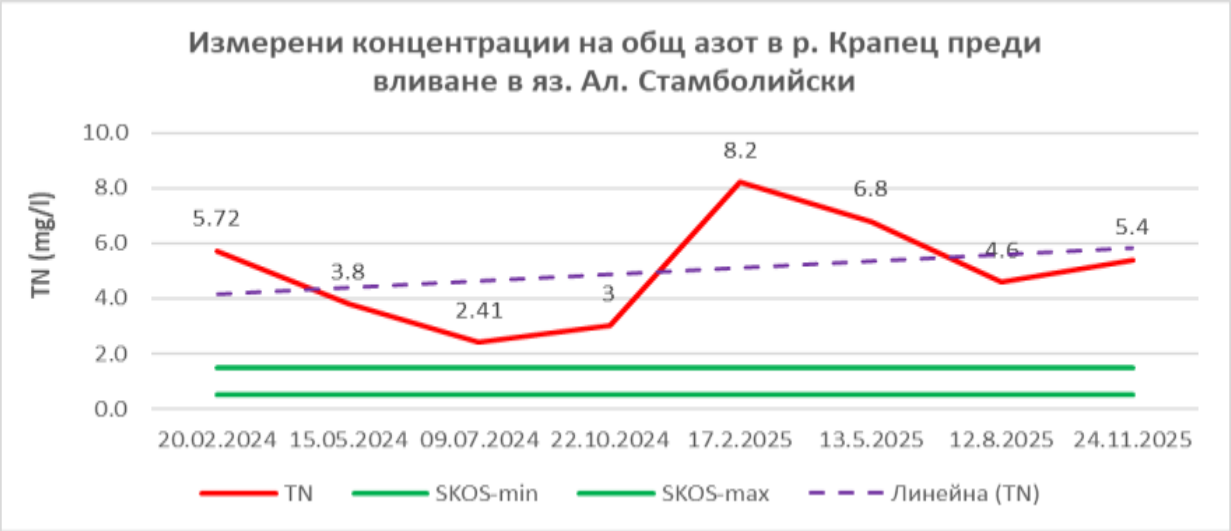

✓ водно тяло на ***язовир Александър Стамболийски на р. Росица (BG1YN400L1009),*** наблюдавано в пункт ***язовир "Ал. Стамболийски" (BG1YN43199MS021)***

Анализът на резултатите от проведения мониторинг на водите на яз. Александър Стамболийски през 2025 г. показва добро и отлично състояние по всички показатели.

✓ водно тяло на ***р. Мъгър от извор до язовир Александър Стамболийски (BG1YN400R007),*** наблюдавани чрез пункт ***р. Мъгъра преди с. Агатово (BG1YN84327MS1270)***

При анализа на резултатите от 2025 г. се установяват отклонения от СКОС за добро състояние при физикохимичните показатели – азот нитратен и общ азот. Сравнителния анализ на данните с тези от предходни периоди показват низходяща тенденция на измерените концентрации на азотсъдържащите показатели (диаграма № 28 и № 29)

Диаграма № 28

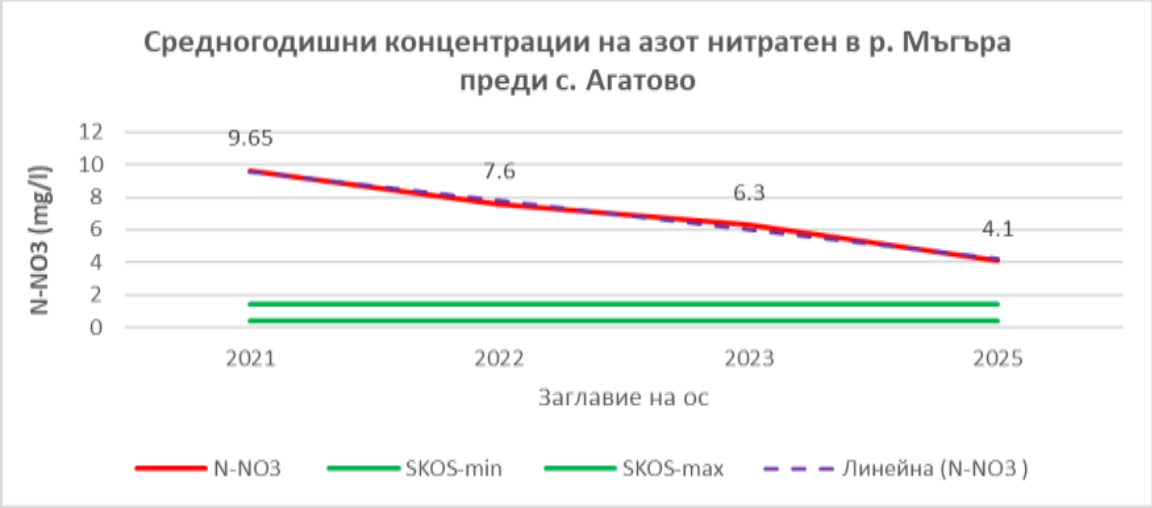

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа" №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 29

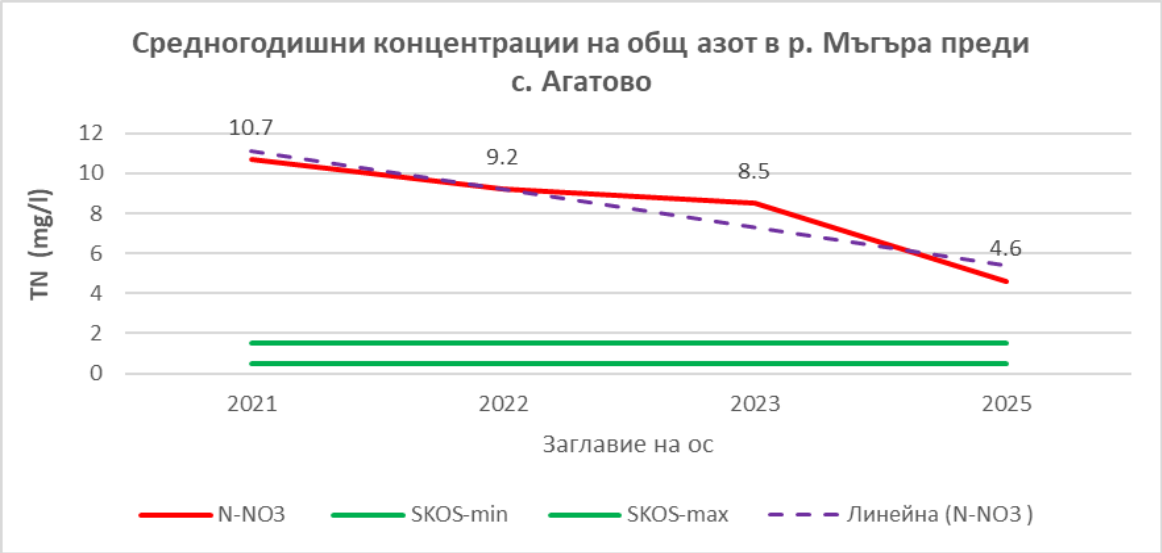

✓ водно тяло на ***р. Негованка от извор до вливане в р. Росица при Ресен (BG1YN400R010)*** наблюдавано чрез пункт ***р. Негованка на устие при с. Ресен (BG1YN08421MS300)***

Анализът на резултатите от проведения през 2025 г. мониторинг на водното тяло показва отклонения при показатели - азот нитратен и общ азот. Наблюдава се възходяща тенденция на измерените концентрации. Всички останали физикохимични елементи за качество и специфични замърсители съответстват на нормите за добро състояние.

Отклоненията при показател флуорантен констатирани в предходните години не се установяват в данните за 2025 г.

✓ водно тяло на ***р. Бохат от извор до вливане в р. Росица (BG1YN400R011)*** наблюдава се чрез пункт ***р. Бохат, преди вливане в р. Росица, с. Хотница (BG1YN00412MS070)***

Подобно на разгледаните по – горе водни тела и тук се констатират отклонения при физикохимичните показатели - азот нитратен и общ азот с тенденция към повишаване на концентрациите.

Установено е също двукратно превишение на метала алуминий като средногодишната концентрация превишава минимално СКОС.

Общо между водни тела на реките Крапец, Мъгъра и Негованка е, че това са малки реки без промишлено натоварване от заустявания, но с устойчиви отклонения по азот нитратен и общ азот. Основният натиск в тя е дифузен от земеделие. Общата тенденция в последните години с изключение на р. Мъгъра е към повишаване на концентрациите, което се отразява и в приемника р. Росица.

✓ водно тяло на ***р. Росица от вливане на р. Негованка при с. Ресен до вливане в р. Янтра (BG1YN400R1112)*** наблюдавано в пункт ***р. Росица преди вливане в р.Янтра - с. Поликрайще (BG1YN04111MS050)***

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

В данните от 2025 за пункта на р. Росица при с. Поликраище преди вливане в р. Янтра са отчетени двукратно превишение на нормите за добро състояние при показатели азот нитратен и общ азот. Средногодишната концентрация на азот нитратен за 2025 г. превишава нормата, докато средната концентрацията на общ азот все още е по – ниска от СГС-СКОС. Пунктът при с. Поликраище е в най-долното течение на р. Росица и превишенията отчетени най – вероятно се дължа на кумулативен ефект от вливането на притоците й, състоянието на които е разгледано в следващата точка от доклада.

Долно течение на р. Янтра и устие

✓ водно тяло на ***р. Янтра от вливане на р. Росица при Крушето до вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш (BG1YN307R1027),*** наблюдавано в пункт ***р. Янтра с. Раданово, мост за с. Орловец (BG1YN08391MS1130)***

Анализът на резултатите от проведения през 2025 г. мониторинг във водното тяло показва добро и отлично състояние при всички анализирани показатели.

✓ Водно тяло на ***р. Елийска от извор до вливане в р. Янтра при Полски Тръмбеш (BG1YN300R026)*** наблюдавано чрез пункт ***р. Елийска в гр. Полски Тръмбеш (BG1YN08321MS1260)***

Данните от проведения през 2025 г. мониторинг на водното тяло показват характерните отклонения при показатели - азот нитратен и общ азот. Анализът на тенденциите показват понижаване на измерените концентрации. Поддържат се устойчиви високи нива на електропроводимост.

✓ Водно тяло на ***р. Студена от извор до вливане в р. Янтра при Новград (BG1YN200R028).*** ВТ е наблюдавано през 2025 г. в рамките на оперативния мониторинг чрез пункт ***р. Студена, преди вливане в Янтра-шосеен мост (BG1YN00021MS020).***

Анализът на физикохимичните елементи за качество показва отклонения от доброто състояние по всички биогенни показатели – азот амониев, азот нитратен, азот нитритен, общ азот, ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор, както и по показателя БПК5.

Концентрациите на биогенните замърсители запазват стойности, сходни с измерените през предходните години, докато при БПК5 се наблюдава слабо изразена възходяща тенденция.

При анализа на веществата и елементите от групата на специфичните замърсители са установени отклонения от СКОС по показателите алуминий, мед и цинк.

Резултатите от анализа на приоритетни вещества не показват превишения на СКОС.

Наблюдаваните резултати показват разнородно състояние на двете водните тела от поречието на р. Янтра, като при основното течение в участъка при устието се запазва добро състояние, докато в притока р. Студена се наблюдават отклонения при физикохимичните елементи за качество. Това предполага ограничено влияние на последния върху качеството на водите в долното течение на реката.

✓ Водно тяло на ***р. Янтра от вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш до устие (BG1YN130R1029).*** Мониторингът на ВТ се извършва в два пункта- ***река Янтра***

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

преди вливане в река Дунав при Нов град (BG1YN00001MS010) и пункт ***р. Янтра при с. Каранци (BG1YN00319MS030)***

През 2025 г. пунктът е включен в рамките на оперативния мониторинг, както и в изпълнение на Нитратна директива.

Анализът на физикохимичните елементи за качество и специфични замърсители по данните за 2025 г. показват, че качеството на водата в двата пункта отговаря на изискванията за добро състояние.

Резултатите от изпитване на приоритетните вещества не показва превишения на СКОС.

Обобщение на състоянието на водите в поречието на река Янтра за 2025 г.

Въз основа на извършения мониторинг и анализираните данни за физикохимичното и химичното състояние на водните тела в поречието на р. Янтра през 2025 г., могат да бъдат направени следните обобщени изводи:

Поречието на р. Янтра запазва сравнително добро състояние в горните и най-долните си участъци. Установените участъци с натоварване остават средните течения на реките Янтра (след В. Търново и Г. Оряховица) и Лефеджа (след Кесарево), където се концентрира антропогенният натиск от урбанизираните територии.

Основен проблем за басейна остават наднормените концентрации на азотни и фосфорни съединения. Докато при р. Росица и нейните притоци (Крапец, Бохот, Негованка) се наблюдава устойчиво влияние на дифузни източници от земеделието, то при р. Янтра и р. Биюкдере може да се счита, че замърсяването се дължи на кумулативния ефект от натрупването на замърсители от точкови източници от битов и промишлен характер и дифузни от земеделие.

В долно течение на реката анализът на данните за 2025 г. от двете водни тела (BG1YN307R1027 и BG1YN130R1029) показват добро и отлично състояния по всички анализирани показатели. Впечатление прави, че измерените концентрации на биогенните замърсители са по – ниски от тези от водните тяло разположени в средното течение реката. Вероятно това се дължи на самопречистващата способност на реката и от вливането на по - чисти води от притоците ѝ р. Росица и р. Левичарка. Преди вливането си в река Дунав, река Янтра показва пълно съответствие с нормите за добро/отлично състояние, което се потвърждава и от анализа на пункта при с. Нов град.

Наблюдава се положителна тенденция в химичното състояние на водните тела от целия басейн на р. Янтра. Трайното отсъствие на превишения по показатели като флуорантен и трибутилкалаени съединения в пунктове, където те са били констатирани в миналото, е индикатор за намаляване на химичното натоварване.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

ПОРЕЧИЕ РУСЕНСКИ ЛОМ

Река Русенски Лом е последният десен приток на река Дунав. Същинската река се образува от сливането на реките Черни Лом и Бели Лом източно от село Иваново. Влива се в Дунав при град Русе.

За начало на р. Русенски се приема р. Бели Лом, която извира от Разградските възвишения. Основен нейн приток е река Малки Лом (ляв приток, който протича през Лудогорието). Река Черни Лом извира от Поповските възвишения.

Поречие на река Черни Лом

✓ Водно тяло на ***р. Черни Лом от извор до вливане на р. Ялма (Сеяческа), р. Ялма (Сеяческа) след язовир Кваците и р. Казаларскас (BG1RL200R014)*** наблюдавано чрез мониторингов пункт ***р. Черни Лом при с. Светлен (BG1RL922353MS070)***

Резултатите от проведения през 2025 г. мониторинг на физико-химичните елементи за качество показват съответствие с нормите за добро състояние по всички показатели. Тенденцията към подобряване състоянието на водното тяло наблюдавана в предходните години се запазва.

От групата на специфичните замърсители се установяват еднократни минимални отклонения от нормите при елементите желязо и манган, но средногодишните концентрации отговарят на стандартите за качество.

✓ Водно тяло на ***язовир Кваците (BG1RL200L1006)*** наблюдава се чрез пункт ***Язовир "Кваците" (BG1RL23419MS041).***

През 2025 г. водното тяло е наблюдавано в рамките на контролния мониторинг, като са заложени за анализ пълния набор от физикохимични елементи за качество, специфични замърсители и приоритетни вещества.

Анализът на резултатите показва отклонения от нормите за добро състояние на биогенните показатели – азот амониев, азот нитратен, общ азот и общ фосфор. Концентрации превишаващи СКОС се установяват и при индикативния параметър БПК5.

Измерените концентрации на замърсителите са относително постоянни и не показват тенденция.

Не са констатирани отклонения от нормите за добро състояние при анализа на веществата и елементите от групата на специфичните замърсители и приоритетните вещества.

✓ водно тяло на ***р. Черни Лом от вливане на р. Ялма (Сеяческа) до вливане на р. Баниски Лом при с. Широково, вкл. приток р. Поповски Лом (BG1RL200R1007).*** През 2025 г. водното тяло е наблюдавано чрез пункт ***р. Черни Лом преди вливане на Баниски Лом при с. Острица* (BG1RL02111MS050).**

Анализът на получените резултати показва отклонения от СКОС на физикохимичните елементи за качество - азот нитратен, общ азот, общ фосфор и ортофосфати (като фосфор). Отклоненията по изброените показатели са характерни за водното тяло, като се наблюдава

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

възходяща тенденция при измерените концентрации на ортофосфатите (като фосфор) и общ фосфор и низходяща тенденция при азот нитратен и общ азот.

При анализа на специфичните замърсители се наблюдават наднормени концентрации от СКОС за добро състояние по показателя алуминий.

Под-водосбор на река Баниски Лом (Ляв приток на р. Черни Лом)

Река Баниски Лом е ляв приток на р. Черни Лом и е част от водосборния басейн на р. Русенски Лом. В поречието на реката са определени общо четири водни тела, от които две са тип „езеро“, представени от язовирите Бойка и Баниска, езерен тип L12, и две – тип „река“ - речен тип R8.

За тези водни тела през 2025 г., в рамките на националните програми, е изпълняван оперативен мониторинг и мониторинг по нитратна директива. Получените резултати позволяват да се оцени състоянието на повърхностните води в поречието и влиянието им върху водите на р. Черни Лом.

✓ водно тяло на ***р. Баниски Лом до язовир Баниска, вкл. притоци - Дюлгердере и Каяджик след яз. Бойка (BG1RL200R003).*** През 2025 г. водното тяло е наблюдавано чрез пункт на ***р. Баниски Лом преди яз. Баниска при с. Копривец (BG1RL922239MS1200).***

През 2025 г. анализът на физикохимичните показатели показва отклонения от нормите за добро състояние при показатели азот нитратен и общ азот. Констатираните отклонения са характерни за водното тяло, като в резултатите от мониторинга през 2025 г. се наблюдава тенденция към понижаване на измерените концентрации.

✓ водно тяло на ***язовир Баниска (BG1RL200L1004).*** През 2025 г. водното тяло е наблюдавано чрез пункт ***яз. Баниска – на стената (BG1RL02233MS011)***

Анализът на физикохимичните показатели показва минимално отклонение при показател общ азот, който е бил причина за определяне в умерено екологично състояние в предходни години. През 2025 г. измерената средногодишна концентрация е равна на горната граница на нормата за добро състояние, тоест наблюдава подобрение при този показател.

По всички останали показатели водното тяло отговаря на изискванията за добро екологично състояние.

✓ водно тяло на ***р. Баниски Лом след язовир Баниска до вливане в Черни Лом, вкл. приток р. Куруканарка (BG1RL200R1005).*** През 2025 г. водното тяло е наблюдавано чрез пункт на ***р. Баниски Лом преди вливане в Черни Лом, на моста преди с. Широково (BG1RL92221MS1050).***

Анализът на физикохимичните елементи за качество показва отклонения от нормите за добро състояние на показателите азот нитратен и общ азот. Наднормените концентрации на двата показателя са характерни за водата в пункта, като през 2025 г. се наблюдава низходяща тенденция.

При анализа на специфичните замърсители е установена еднократно измерена наднормена концентрация по показателя алуминий, като средногодишната концентрация остава под стойността на СГС-СКОС.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

През 2025 г. е извършван мониторинг на приоритетни вещества по показатели флуорантен и полиароматни въглеводороди, предвид регистрирани в предходни години превишения на флуорантен.

Резултатите за 2025 г. показват еднократно превишение на СГС-СКОС по показателя флуорантен през месец януари, като при останалите единадесет измервания стойностите са под границата на определяне на аналитичния метод.

✓ водно тяло на ***язовир Бойка (BG1RL200L1002)***, наблюдавано през 2025 г. в пункт ***яз. Бойка – на стената* (BG1RL22451MS031).**

Анализът на физикохимичните показатели показва отклонения от нормите за добро екологично състояние по показателите азот амониев, общ азот, общ фосфор и БПК5. Констатираните отклонения са характерни за водното тяло, като в резултатите от мониторинга през 2025 г. се наблюдава тенденция към повишаване на измерените концентрации.

✓ водно тяло на ***р. Черни Лом от вливане на р. Баниски Лом при с. Широково до вливане в р. Русенски Лом (BG1RL120R1213).*** През 2025 г. водното тяло е било включено за наблюдение чрез пункт на ***р. Черни Лом при с. Червен (BG1RL02111MS030*).**

Анализът на резултатите на физикохимичните елементи показва отклонения от нормите за добро състояние за показатели азот нитратен, общ азот и ортофосфати (като фосфор). Подобни отклонения са отчитани и в предходни периоди, като през 2025 г. се наблюдава тенденция към понижаване на измерените концентрации, представено на Диаграми № 30 и № 31

Диаграма № 30

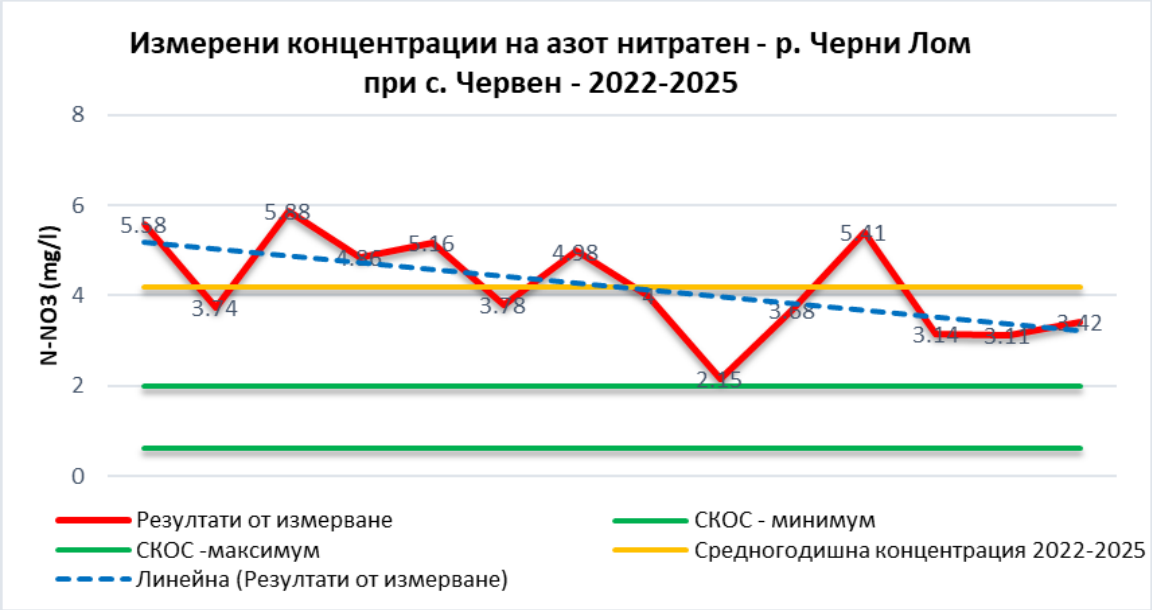

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа" №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 31

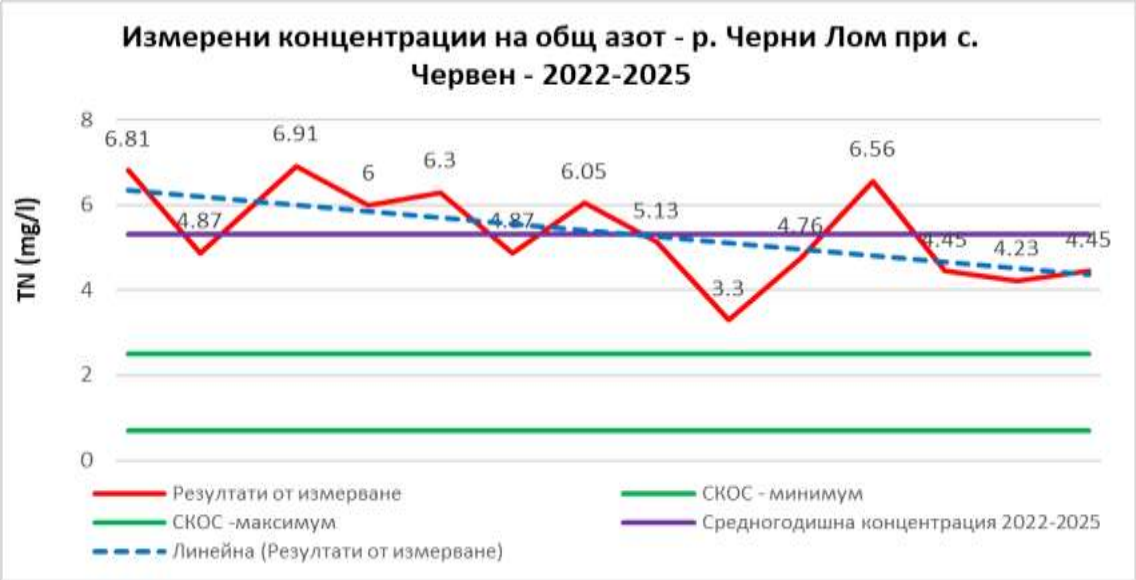

От анализът на данните на специфичните замърсители е установено несъответствие от СКОС за добро състояние за показателя алуминий.

Поречието на река Бели Лом

В ПУРБ на р. Бели Лом са определени четири водни тела, като през 2025 г. и четирите са били включени за наблюдение в рамките на програмата за оперативен мониторинг и за целите на докладването по нитратна директива.

✓ водно тяло на ***яз. Бели Лом (BG1RL900L1009),*** наблюдавано през 2025 г. в пункт *яз. Бели Лом – на стената* (BG1RL93979MS051)

Отклонения от нормите за добро екологично състояние са констатирани в измерените концентрации на показатели – общ азот, общ фосфор и БПК 5. Отклоненията са характерни за водата от пункта, като се наблюдава тенденция към минимално понижаване на измерените концентрации на общ азот през 2025 г. и тенденция към несъществено повишаване при показатели общ фосфор и БПК5.

От групата на приоритетните вещества, които се използват за оценка на химичното състояние, е регистрирано двукратно превишение на СГС-СКОС за показателя флуорантен през първите два месеца от годината (от общо 12 измервания), като през останалата част от годината концентрациите са в рамките на изискванията.

✓ водно тяло на ***р. Бели Лом след язовир Бели Лом до вливане на р. Долапдере при Писанец, вкл. приток р. Наловска (BG1RL900R1012).*** През 2025 г. водното тяло е наблюдавано чрез пункт на ***р. Бели Лом след гр. Разград*** (***BG1RL09391MS100***).

Анализът на физикохимичните показатели показва отклонения от нормите за добро състояние при всички биогенни замърсители. Концентрациите на азотсъдържащите показатели показват слабо изразена възходяща тенденция през годината, докато нивата на общ фосфор и ортофосфати отбелязват леко се понижават.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

При показателя БПК5 се наблюдава тенденция към понижение през 2025 г.

Допълнителни отклонения от нормите се установяват при съдържанието на разтворен кислород (ниски стойности) и електропроводимост (повишени стойности).

От групата на специфичните замърсители, по конкретно металите, са измерени концентрации над СКОС за алуминий, както и спорадично за мед, цинк и манган.

Замърсяването на водното тяло е по-силно изразено в участъка след гр. Разград, което може да се обясни с натиска от урбанизираната територия на града и заустването на битови и промишлени отпадъчни води.

✓ водно тяло на ***р. Бели Лом след вливане на р. Долапдере при село Писанец, вкл. приток р. Долапдере (BG1RL900R1112).*** През 2025 г. водното тяло е наблюдавано чрез пункт на ***р. Бели Лом след с. Писанец, (BG1RL92931MS1040).***

Отклоненията от нормите за добро екологично състояние са сходни с тези, констатирани в предходното по течението на реката водно тяло (р. Бели Лом след язовира до вливане на р. Долапдере). Отчитат се биогенни замърсители, наднормени концентрации на БПК5 и метали (мед и цинк), като се наблюдава понижение на концентрациите на всички измервани замърсители спрямо предходния участък.

Измерените нива на разтворения кислород в това водно тяло са в норма, което показва подобряване на водния режим и оксидативните условия.

✓ ***Водно тяло на р. Бели Лом от вливане на р. Малки Лом при Нисово до вливане в р. Русенски Лом (BG1RL120R1113).*** През 2025 г. водното тяло е наблюдавано чрез пункт ***р. Бели Лом след вливане на Малки Лом след с. Нисово (BG1RL09291MS1030***).

Резултатите от мониторинга на водното тяло показва отклонения от нормите за добро екологично състояние, сходни с предходните участъци на реката. Констатират се биогенни замърсители, БПК5 и метали – алуминий, мед и цинк, като измерените концентрации са по-ниски спрямо предходните водни тела на реката.

Разтвореният кислород и електропроводимостта са в рамките на нормите.

Намалението на концентрациите на замърсителите показва подобряване на състоянието на реката по посока на течението ѝ.

Река Малки Лом

Река Малки Лом е ляв приток на река Бели Лом и на нея са определени две водни тела – едно тип „езеро“ и едно „речен“ тип.

✓ водно тяло на ***яз. Ломци (BG1RL900L1011),*** наблюдавано в пункт ***яз. Ломци – на стената (BG1RL09259MS021).***

Анализът на физикохимичните елементи за качество показва отклонения от нормите за добро състояние при показатели – азот нитратен, общ азот, общ фосфор и БПК 5.

От специфичните замърсители наднормени концентрации са измерени за показателя алуминий.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

През 2025 г. при мониторинга на приоритетните вещества се отчита еднократно превишение на СГС-СКОС по показателя флуорантен през месец февруари, като при следващите десет измервания стойностите остават под граница на определяне на аналитичния метод.

✓ водно тяло на ***р. Малки Лом от яз. Ломци до вливане в р. Бели Лом при Нисово (BG1RL900R1212)*** наблюдавано в пункт ***р. Малки Лом преди вливане в река Бели лом, при село Нисово (BG1RL00921MS090).***

В данните от мониторинг през 2025 г. са констатирани отклонения от нормите за добро състояние при показатели азот нитратен и общ азот. Превишените концентрации на тези показатели са отчитани и в предходни години, като през 2025 г. се наблюдава низходяща тенденция в измерените концентрации, представено на Диаграми № 32 и № 33.

Диаграма № 32

Диаграма № 33

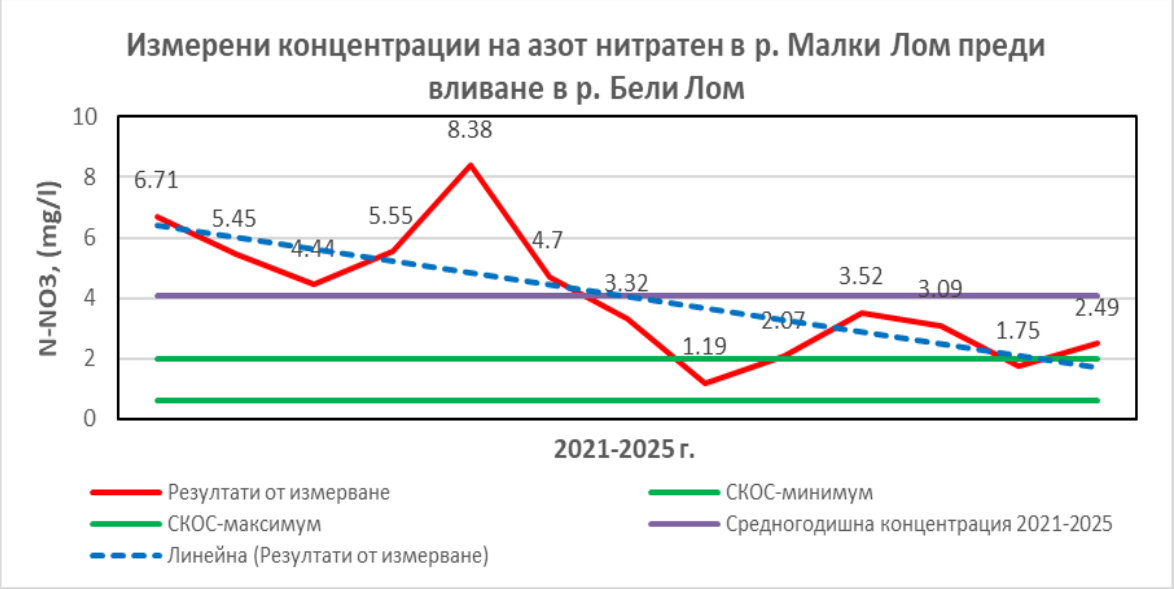

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

При анализа на специфичните замърсители се наблюдават измерени високи концентрации, над изискванията на СКОС за добро състояние, за показател алуминий.

През 2025 г. от приоритетните вещества – еднократно превишение на СГС-СКОС на флуорантен през месец февруари, като при следващите измервания стойностите остават под граница на определяне на аналитичния метод.

Въз основа на данните от 2025 г. водните тела в поречието на р. Русенски Лом показват отклонения от нормите за добро състояние по биогенни показатели (азотни съединения, фосфор, $БПК_5$) и локални превишения на специфични метали (алуминий, мед, цинк, манган). Концентрациите на замърсителите в повечето участъци са сходни или слабо изменящи се спрямо предходните години, като се наблюдават както възходящи, така и низходящи тенденции.

Наблюдавани са единични превишения на приоритетното вещество флуорантен, като средногодишните стойности остават в рамките на СГС-СКОС.

Обобщена оценка на поречието на р. Русенски Лом за 2025 г.

Анализът на резултатите от мониторинга през 2025 г. показва, че в по-голямата част от водните тела в поречието на р. Русенски Лом не се наблюдават съществени изменения в състоянието спрямо предходните мониторингови периоди. Основните отклонения продължават да бъдат свързани с биогенните елементи, като най-често са засегнати показателите азот нитратен, общ азот, общ фосфор, ортофосфати (като фосфор) и БПК5. В различните части на поречието се наблюдават както положителни, така и отрицателни тенденции в изменението на измерените концентрации, което показва различна степен на антропогенно натоварване на отделните водни тела.

В поречието на р. Черни Лом се наблюдава преобладаваща тенденция към подобряване или запазване на състоянието в горните участъци на реката, докато в средното и долното течение продължават да се установяват отклонения основно при азотните и фосфорните показатели. При водните тела в под-водосбора на р. Баниски Лом се отчита предимно понижаване на концентрациите на азотсъдържащите показатели, като същевременно при язовир Бойка се наблюдава тенденция към повишаване на концентрациите на биогенните елементи и показателя БПК5.

При водните тела в поречието на р. Бели Лом най-съществените отклонения се установяват в участъците след гр. Разград, където влиянието на урбанизираните територии и заустването на отпадъчни води се проявява чрез повишени концентрации на биогенни елементи, БПК5 и отделни специфични замърсители. По посока на течението на реката се наблюдава постепенно намаляване на концентрациите на част от замърсителите, което показва известно подобряване на качеството на водите преди вливането им в р. Русенски Лом. Подобна тенденция към понижаване на концентрациите на азотните съединения е отчетена и при водното тяло на р. Малки Лом.

При анализа на специфичните замърсители най-характерен за поречието е показателят алуминий, за който в няколко водни тела са установени концентрации над стандартите за добро състояние. В отделни участъци са регистрирани и повишени концентрации на мед,

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

цинк и манган, като в повечето случаи отклоненията са единични или локални и не показват ясно изразена тенденция към нарастване спрямо предходните години.

Анализът на приоритетните вещества показва устойчиво добро химично състояние на наблюдаваните водни тела. През 2025 г. са регистрирани единични превишения на показателя флуорантен в отделни водни тела, но те са с инцидентен характер и не водят до превишаване на средногодишните стандарти за качество на околната среда. Получените резултати потвърждават, че към настоящия момент приоритетните вещества не представляват основен фактор за влошаване на химичното състояние на повърхностните води в поречието на р. Русенски Лом.

ПОРЕЧИЕ ДУНАВСКИ ДОБРУДЖАНСКИ РЕКИ

Реките от поречието на Дунавските Добруджански реки се намират в Североизточна България, като отводняват по-голямата част от Южна Добруджа (области Силистра и Добрич). Основната характеристика на това поречие е, че почти всички реки в него са пресъхващи. Поради карстовия релеф, пропускливите варовикови скали и ниското количество валежи в Добруджа, водата от повърхността бързо попива в земята. Реките имат постоянно водно течение само в най-горните си участъци (близо до изворите) и то главно по време на пролетното снеготопене и валежи. През останалата част от годината речните легла са напълно сухи, по които вода протича само под земята. Най – значимите реки от това поречие са р. Суха, р. Добричка, р. Канагьол и р. Сенкьовица.

✓ ***Водно тяло на река Царацар с притоци река Лудня и река Чайрлек от извор до вливане в река Дунав при град Тутракан (BG1DJ149R1002).*** През 2025 г. водното тяло е планирано за наблюдение чрез два мониторингови пункт: ***р. Царацар след вливане на р. Война при с. Малък Поровец*** **(*BG1DJ00043MS020)*** и ***р. Чайрлък при с. Черковна (BG1DJ00042MS040)***. Двата пункта са включени в рамките на програмата за оперативен мониторинг и за целите на докладването по нитратна директива.

Според информация от Регионална лаборатория – Русе към ИАОС, пунктовете са посещавани ежемесечно, но не е извършено пробовземане поради липса на воден отток.

Отделно от това в периода 2024 - 2025 г. БДДР извърши проучване с предмет *„Изпълнение на проучвателен мониторинг/ подобряване на базата от знания за намаляване на несигурността. Изпълнение на програма за проучвателен мониторинг с цел верификация на характеристиките и границите на водните тела от тип R9 Добруджански пониращи реки в обхвата на басейнова дирекция „Дунавски район“*

Резултатите от проучването потвърждават липсата на воден отток в планираните пунктове и са предложени два нови пункта при изворите на реките Война и Царацар.

✓ водно тяло на ***р. Сенкьовица от извор до вливане в р. Дунав при Попина (BG1DJ109R001)*** наблюдавано в пункт ***р. Сенкьовица при с. Голяма вода*** **(*BG1DJ00096MS1040*)**

Анализът на физикохимични елементи за качество показва отклонения от нормите за добро състояние на показатели азот нитратен и общ азот. По всички останали анализирани

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

показатели водата отговаря на добро състояние. Измерените концентрации за двата показатели са сходни с измерените в предходни години, не се отчита тенденция към подобряване или влошаване на качеството на водата.

✓ водно тяло на ***р. Топчийска от извор до вливане в р. Дунав (BG1DJ900R1016).*** Водното тяло е наблюдавано в контролен мониторинг през 2025 г. в **пункт *р. Топчийска, мост на изход от с. Каменово* (*BG1DJ00933MS1050)***

Анализът на получените резултати от проведените изпитвания на водата показва отклонения от нормите за добро състояние единствено при физикохимичните показатели азот нитратен и общ азот.

Прегледа на данните на специфичните замърсители и приоритетните вещества показва пълно съответствие с нормите за добро екологично и химично състояние.

✓ водно тяло на ***река Караман (BG1DJ345R1010)*** наблюдава се един мониторингов пункт ***р. Караман при с. Мировци, ляв приток на р. Суха (BG1DJ09994MS1010)***

През 2025 г. пунктът е включен в рамките на оперативния мониторинг в Програмата за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води. Честотата на вземане на водните проби за анализ на физикохимичните елементи за качество и специфичните замърсители е четири пъти годишно. Отделно от това пункта е планиран за анализ на нитрати – 12 пъти през годината, за целите на докладването по Нитратна директива.

При прегледа на данните за 2025 г. се установи, че от пункта са взети водни проби за два месеца (февруари и март). През останалото време е констатирано липсата на отток в реката.

Анализът на наличните данни показва отклонения от нормите за добро състояние на показатели – азот нитратен и общ азот, които са характерни за водата в пункта.

Не са констатирани отклонения от нормите за добро състояние при анализа на веществата и елементите от групата на специфичните замърсители.

✓ водно тяло на ***р. Добричка от извор до вливане в р. Суха (BG1DJ200R013).*** През 2025 г. качеството на водата е наблюдавано в пункт ***р. Добричка при с. Росеново (BG1DJ09942MS090).***

Анализът на физикохимичните показатели показва отклонения от нормите за добро състояние при голяма част от биогенните замърсители - азот нитратен, общ азот, ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор. Допълнителни отклонения от нормите се установява при индикативния параметър електропроводимост, които запазва устойчиви високи стойности.

Превишения на нормите при тези показатели са отчитани и в предходни периоди. Анализът на тенденциите показва, че се наблюдава тенденция към понижаване на измерените концентрации на азот амониев и азот нитритен, чийто стойности през 2025 г. отговарят на нормите за добро състояние. На Диаграми № 34 и № 35 са показани средногодишните концентрации на показатели общ азот и общ фосфор, които и към 2025 г. са над нормата, но ясно се вижда низходящата тенденция за периода 2015 – 2025 г.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 34

Диаграма № 35

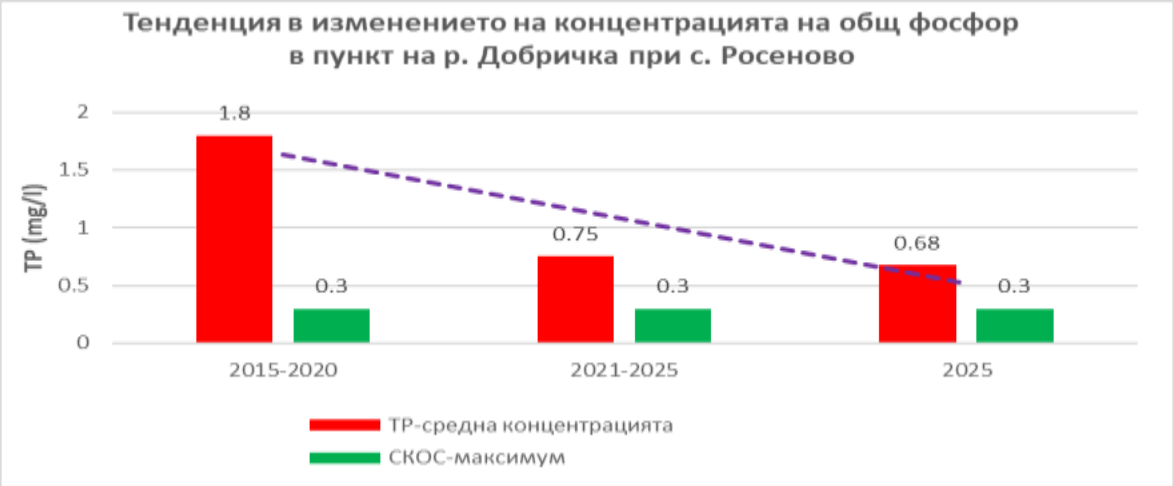

Подобрение в качеството на водата се установява и от измерените концентрации на показателя БПК5 (диаграма № 36) и нивата на разтворения кислород. В предходно анализирани периоди те са отговаряли на умерено състояния, докато в данните за 2025 г. се оценяват в добро състояние.

Диаграма № 36

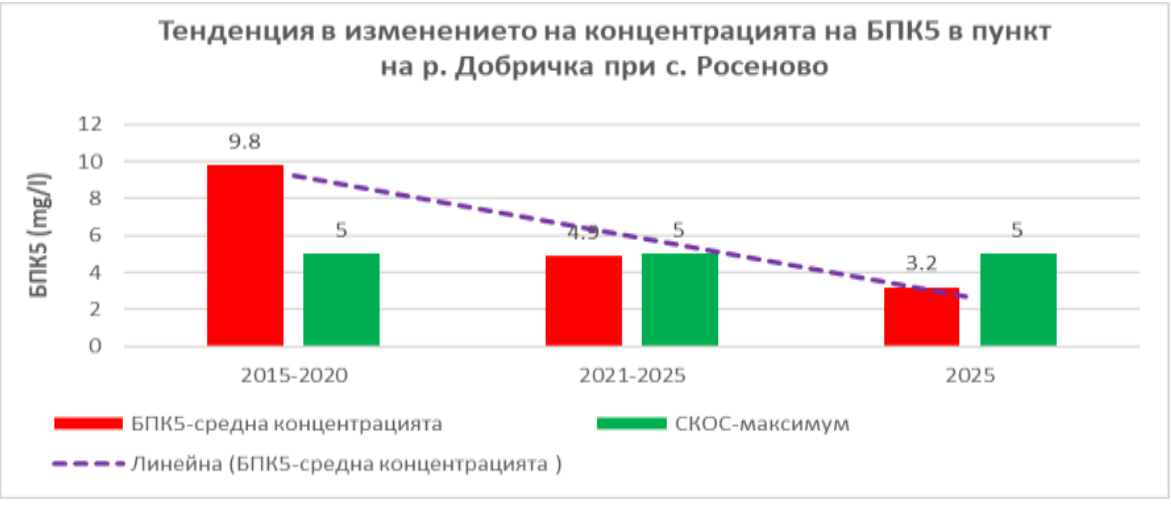

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

От групата на специфичните замърсители са измерени концентрации над СГС-СКОС за метала цинк. Превишение на нормата се отчита и след преизчисляване на измерените стойности с модела BML. При сравнение с данни от предходни години се наблюдава възходяща тенденция в измерените концентрации.

✓ водно тяло на ***р. Суха от извора до вливане на р. Караман (BG1DJ900R1011)***

През 2025 г. качеството на водата е наблюдавано в пункт ***р. Суха при с. Ново Ботево (BG1DJ00989MS1023*)**.

Анализът на физикохимичните елементи за качество показва, че водното тяло отговаря на изискванията за умерено състояние. Констатирани са отклонения от нормите на показателите азот нитратен и общ азот (диаграма № 37 и 38). При сравнение с данните от предходни години се наблюдава възходяща тенденция в измерените концентрации на двата показателя.

Повишените концентрации вероятно са повлияни от настъпилото маловодието в последните години и намаления воден отток. В подкрепа на това, през октомври 2025 г. от пункта не е извършено пробонабиране поради липса на отток, а през 2024 г. е регистрирано пресъхване на реката след яз. Одринци.

Диаграма № 37

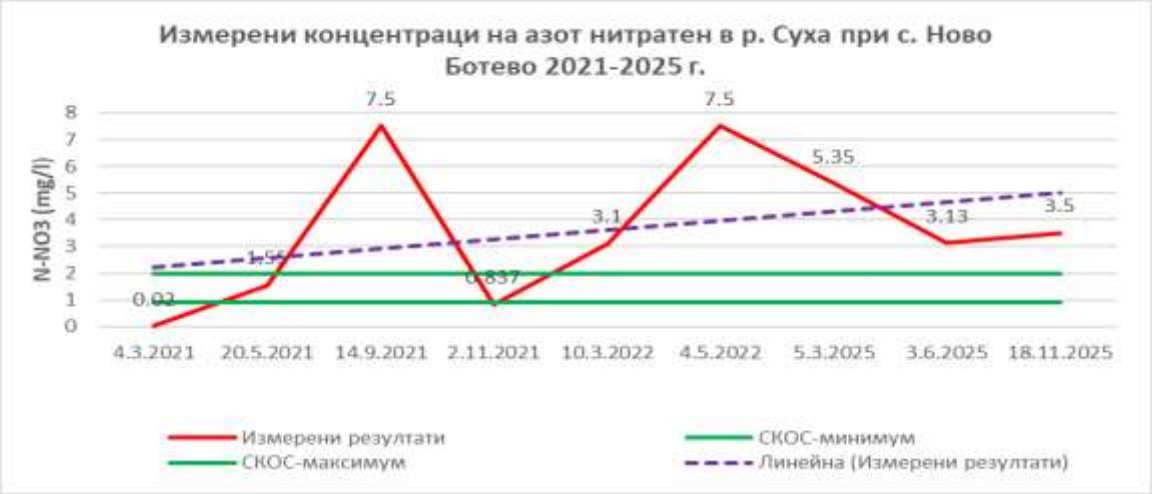

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

Диаграма № 38

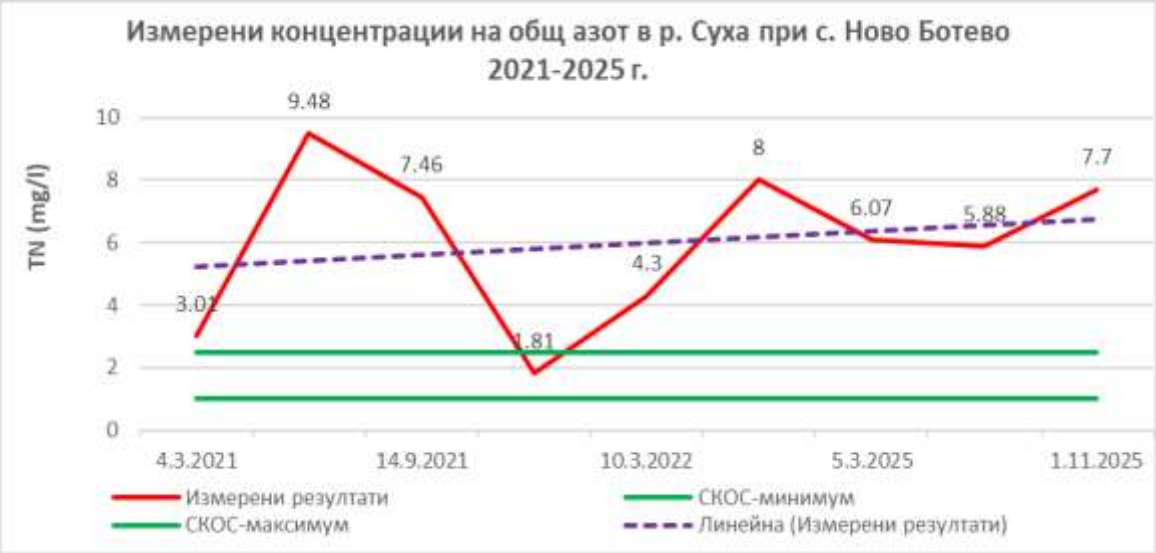

По останалите показатели водното тяло отговаря на изискванията за отлично и добро състояние, без установени превишения на СКОС за специфични замърсители и приоритетни вещества.

✓ водно тяло на ***р. Парън дере (BG1DJ900R1015).*** През 2025 г. е изпълняван мониторинг чрез пункт *след ПСОВ Генерал Тошево* (*BG1DJ00099MS543*).

Анализът на физикохимичните показатели показва отклонения от изискванията за добро състояние при всички биогенни показатели (азот амониев, азот нитритен, азот нитратен, общ азот, ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор). Установените отклонения са характерни за водното тяло.

При сравнение с данните от предходни периоди не се установява ясно изразена тенденция – наблюдават се разнопосочни изменения: подобрение при азот амониев и общ азот, влошаване при азот нитритен и азот нитратен, и запазване на нивата при общ фосфор и ортофосфати.

Допълнителни отклонения от нормите се установяват при съдържанието на разтворен кислород (ниски стойности) и електропроводимост (повишени стойности).

Положителна промяна в качеството на водата се отчита при показателя БПК5, чиито стойности през 2025 г. съответстват на добро състояние, при положение че в предходни периоди са отговаряли на умерено състояние.

При анализа на специфичните замърсители и приоритетните вещества не са установени превишения на нормативно определените СКОС.

II. Анализ на данните от изпитване на биологичните елементи за качество от изпълнения през 2025 г. хидробиологичен мониторинг на повърхностните води в Дунавския район през 2025 г.

През 2025 г. хидробиологичният мониторинг в Дунавския район за басейново управление е проведен съгласно утвърдената със Заповед № РД-41/15.01.2025 г. на

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа" №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

министъра на околната среда и водите програма за мониторинг. Изследвани са биологичните елементи за качество (БЕК) макрозообентос, макрофити, фитобентос, риби, а за язовирите – фитопланктон, в зависимост от спецификата на мониторинговите програми.

Анализът на резултатите показва, че през 2025 г. преобладаващата част от наблюдаваните речни водни тела в Дунавския район запазват добро или умерено състояние, като при значителен брой мониторингови пунктове оценките съвпадат с установените през предходните години. В редица поречия, като например Огоста, Вит, част от Янтра, преобладават оценки за добро и отлично състояние по отделни биологични елементи за качество.

Хидробиологичният мониторинг във водното тяло на **р. Дунав** се осъществява в четири пункта. През 2025 г. е осъществен мониторинг в три пункта по БЕК макрозообентос, макрофити, фитобентос, фитопланктон и риби. Резултатите за БЕК фитобентос и фитопланктон показват изцяло добър потенциал. БЕК макрозообенрос в пункта при гр. Ново село (десен бряг) е определен в добър потенциал, докато при другите два пункта (*р. Дунав, след гр. Русе, при с. Мартен* и *р. Дунав преди гр. Силистра, с. Ветрен*) – умерено. При БЕК макрофити, два пункта са били определени в добър потенциал (*р. Дунав- гр. Ново село* и *р. Дунав преди гр. Силистра*) и един – в умерен (*р. Дунав, след гр. Русе, при с. Мартен*). За БЕК риби и в трите пункта е отчетен умерен потенциал.

Най-благоприятни резултати са отчетени в **поречията западно от р. Огоста**, в голяма част от поречието на **р. Огоста**, както и в поречията на реките Вит и Осъм, където не са установени водни тела в лошо или много лошо състояние, както и отделни участъци от поречията на Искър и Янтра. Например в поречията западно от р. Огоста само при мониторинговия пункт на *р. Тимок при гр. Брегово* е установено умерено състояние по БЕК макрозообентос, докато всички останали обследвани пунктове отговарят на критериите за добро и отлично състояние. Аналогична е и ситуацията в поречието на р. Огоста, където всички анализирани пунктове по БЕК макрозообентос са оценени в добро или отлично състояние. По отношение на макрофитите изключение представлява пунктът на *р. Шугавица при с. Долно Белотинци*, където при БЕК макрофити е отчетено влошаване от добро към умерено състояние спрямо предходни години, докато при *р. Бързина след с. Ботево* се наблюдава подобрение от умерено към добро състояние. При БЕК фитобентос се наблюдава аналогична ситуация, от всички анализирани за 2025 г. пунктове само този на *р. Огоста при Кобиляк* е оценен в умерено състояние, а всички останали в добро. Пунктовете *р. Тополовец - след с. Акациево, р. Видбол - преди с. Раковица* и р. Ляв приток на *р. Рибене - на запад от с. Лесура, след моста за с. Галатин* са били пресъхнали по време на сезона за пробонабиране на БЕК.

В **поречие Вит** резултатите от всички обследвани пунктове по БЕК макрозообентос и фитобентос отговарят на критериите за добро състояние. Единствено при БЕК макрофити се наблюдава умерено състояние при два от пунктовете – *р. Вит - след с. Садовец* и *р. Каменка - след вливане на р. Катунецка при Бежаново*.

В **поречие Осъм** анализа на резултатите показва, че от общо 10 пункта анализирани за БЕК макрозообентос, само при два състоянието е определено като умерено (*р. Осъм - при*

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

с. Жернов, мост и *р. Осъм - след гр. Левски*). При останалите пунктовете получените данни за 2025 г. показват, че състоянието в тях отговаря на изискванията за добро. Като се направи сравнение с резултатите от предишни години е видно, че при два от пунктовете (*р. Осъм - след вливане на р. Мечка след с. Дебово* и *р. Ломя - след с. Варана, преди вливане в Осъм*) се наблюдава подобряване на състоянието от умерено към добро и отлично. При останалите пунктове оценките съвпадат с тези от проведен мониторинг през изминали години. При БЕК макрофити от анализираните през 2025 г. пунктове само при един (*р. Осъм - след гр. Левски*) състоянието е определено като умерено, докато при останалите то е определено като добро. При пункта *р. Ломя - след с. Варана, преди вливане в Осъм* се наблюдава подобряване на състоянието от умерено към добро. При анализа на резултатите от БЕК фитобентос само при пункта *р. Осъм - след гр. Левски* се наблюдава умерено състояние, докато при останалите пунктове тое оценено като добро.

В **поречие Искър** анализа на резултатите показва, че по БЕК макрозообентос в пет пункта резултатите отговарят на критериите за отлично състояние, в 5 пункта резултатите показват добро състояние, в 10 – умерено, в 3 – лошо състояние и 6 пункта в много лошо състояние. При БЕК макрофити от 16 анализирани пункта – в един е установено отлично състояние, в 2 пункта – добро и 4 пункта в лошо състояние. В 5 пункта не са установени никакви макрофити, а в 4 пункта количеството на макрофитните съобщества не е било достатъчно, за да може да се изчисли индекса за оценка на състояние (референтен индекс). При БЕК фитобентос в поречие Искър от 20 анализирани пункта – в четири е установено отлично състояние, в пет пункта – добро, в четири – умерено, в 5 – лошо състояние и 1 пункт в много лошо състояние. В един от пунктовете (*р. Калница с. Скравена*) броя на валвите на фитобентосните водорасли е бил недостатъчен за изчисляването на съответният индекс за оценка. При част от пунктове в не добро състояние са наблюдавани признаци на значително антропогенно въздействие, включително замърсяване с битови отпадъци, наличие на органично натоварване и ниски концентрации на разтворен кислород

В **поречие Янтра** анализа на резултатите показва, че в два мониторингови пункта резултатите отговарят на отлично състояние (*ОВ Българка на р. Дряновска* и *ОВ Сапатовец на р. Янтра*) и по трите анализирани БЕК (макрозообентос, макрофити и фитобентос). В добро състояние по всички анализирани БЕК са определени 14 пункта, докато в умерено състояние – девет, като при три пункта не всички БЕК са оценени в умерено състояние, но тъй като крайната оценка се определя от БЕК в най-лошото състояние, общата оценка в случая остава умерено състояние. Това са пунктовете *р. Янтра след ПСОВ Д. Оряховица, мост за с. Върбица* – БЕК макрозообентос и фитобентос са в умерено състояние, докато БЕК макрофити – в добро; *р. Янтра - преди вливане на р. Паничарка, гр.Габрово* – БЕК макрозообентос – в умерено състояние а БЕК фитобентос – в добро и *р. Елийска преди вливане в р. Янтра* – БЕК макрозообентос в умерено, а БЕК макрофити – в добро. В лошо състояние е определен само пункта на *р. Студена при Новград (преди шосеен мост)*. Не са установени пунктове в много лошо състояние. Пункта на *р. Бохот - преди вливане в Росица, с. Хотница* е бил пресъхнал по време на сезона за пробонабиране на БЕК

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа" №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg

В **поречие Русенски Лом** резултатите показват, че по БЕК макрозообентос от всички анализирани пунктове само в два резултатите отговарят на добро състояние (*р. Бели Лом след вливане на Малки Лом след с. Нисово* и *р.Черни Лом при с.Червен*), в пет пункта състоянието е оценено като умерено и в един – лошо състояние (*р. Бели Лом след гр. Разград*). При БЕК макрофити и трите анализирани пункта са определени в умерено състояние. За БЕК фитобентос един от пунктовете е определен в добро състояние (*р. Русенски Лом на устие при гр. Русе*), един в умерено (*р. Баниски Лом преди вливане в Черни Лом, на моста преди с. Широково*) и един в лошо (*р. Бели Лом след гр. Разград*). В пункта *р. Бели Лом - след вливане на Малки Лом, след с. Нисово* броя на валвите на фитобентосните водорасли е бил недостатъчен за изчисляването на съответният индекс за оценка.

В **поречие Дунавски Добруджански реки** резултатите от всички обследвани пунктове през 2025 г. по БЕК макрозообентос отговарят на критериите за добро състояние. При БЕК макрофити и фитобентос пък всички резултати показват умерено състояние. Пункта на *р. Царацар - преди вливане в р. Война, при с. Малък Поровец* е бил пресъхнал.

Сравнителният анализ на резултатите от мониторинга през 2025 г. с данните от предходните години показва, че като цяло не се наблюдават съществени промени в състоянието/потенциала на повърхностните води в Дунавския район. Регистрирани са както случаи на подобряване на състоянието, така и отделни случаи на влошаване, като тези промени могат да бъдат обусловени както от локални антропогенни въздействия, така и от естествени фактори, включително промени в хидрологичния режим и климатичните условия.

Следва да се отбележи, че през 2025 г. в редица мониторингови пунктове е било невъзможно извършването на пробовземане поради пресъхване на речните участъци, което е показателно за влиянието на климатичните фактори върху водните екосистеми. Освен това към момента на изготвяне на настоящия анализ част от резултатите за БЕК риби и мониторинга на язовири и езера все още не са налични.

Като цяло резултатите от хидробиологичния мониторинг през 2025 г. потвърждават относително устойчивото състояние на повърхностните води в Дунавския район, като преобладават водните тела в добро и умерено екологично състояние, а случаите на лошо и много лошо състояние остават локализирани и ограничени по обхват.

5800 гр. Плевен, ул. „Чаталджа” №60
тел.: +359 64 88 51 00
e-mail: dunavbd@bddr.bg, web: www.bd-dunav.bg